

НАЦІОНАЛЬНА РАДА УКРАЇНИ
З ПИТАНЬ ТЕЛЕБАЧЕННЯ І
РАДІОМОВЛЕННЯ

ЗВІТ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ УКРАЇНИ З ПИТАНЬ
ТЕЛЕБАЧЕННЯ І РАДІОМОВЛЕННЯ
ЗА 2022 РІК

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	5
1. Загальні положення.....	16
1.1. Про Національну раду.....	16
1.2. Першочергові заходи, вжиті регулятором в умовах російської агресії.....	17
2. Міжнародне співробітництво.....	19
3. Медійні проєкти Національної ради під час воєнного стану та співпраця з громадськістю.....	22
4. Впровадження плану розвитку національного телерадіоінформаційного простору.....	26
4.1. Захист вітчизняної телерадіоінформаційної сфери:	
▪ Особливості мовлення під час воєнного стану.....	26
▪ Збитки, завдані ліцензіатам.....	28
▪ Дозволи на мовлення під час воєнного стану.....	28
▪ Забезпечення мовлення українських телерадіокомпаній на територіях з особливим режимом мовлення.....	33
4.2. Послідовне сприяння розвитку суспільного мовлення і розширення його мереж.....	35
4.3. Стан використання каналів і мереж мовлення:	
▪ Стан ефірних радіомереж.....	42
▪ Стан використання каналів і мереж аналогового телевізійного мовлення.....	45
▪ Перехід від аналогового до цифрового мовлення.....	46
▪ Розбудова загальнонаціональної цифрової мережі МХ-7.....	49
▪ Стан використання мереж цифрового телевізійного мовлення.....	50
4.4. Стан використання багатоканальних кабельних мереж, мереж МІТРІС.....	54
4.5. Стан використання супутникових каналів мовлення.....	55
5. Підсумки ліцензування.....	56
▪ Підсумки ліцензування телерадіомовлення у звітному періоді.....	56
▪ Обсяги ліцензійного збору у 2022 році.....	58
▪ Ефірне та багатоканальне мовлення.....	59
▪ Супутникове мовлення.....	61
▪ Кабельне мовлення.....	62
▪ Проводове мовлення.....	63
▪ Ліцензування провайдерів програмної послуги.....	63
6. Офіційний моніторинг телерадіопрограм. Здійснення наглядових повноважень...	65
6.1. Інформація про дотримання телерадіоорганізаціями ліцензійних умов, умов ліцензії та вимог законодавства:	
▪ Результати тематичних моніторинрів програм і передач загальнонаціональних телерадіоорганізацій, розрахованих на дитячу аудиторію.....	65

▪	Результати цільових моніторингів щодо обсягу національного і європейського аудіовізуального продукту.....	67
▪	Результати моніторингу телекомпаній щодо дотримання обсягу мовлення державною мовою.....	69
▪	Дотримання радіомовниками норм законодавства щодо обсягу ведення програм і частки пісень державною мовою.....	72
▪	Аналіз доступу до інформації осіб з вадами слуху в ефірі загальнонаціональних телекомпаній України.....	73
▪	Результати моніторингу дотримання в ефірі загальнонаціональних телерадіокомпаній Правил ведення мовлення телерадіоорганізаціями у дні трауру (скорботи, жалоби) та дні пам'яті.....	74
▪	Результати моніторингу технічних параметрів мовлення супутникових телерадіоканалів.....	74
▪	Результати моніторингу гендерного балансу.....	77
6.2.	Виконання загальнонаціональними телерадіоорганізаціями законодавства України у сфері захисту суспільної моралі, використання позначок класифікації відеопродукції.....	82
6.3.	Дотримання загальнонаціональними телерадіоорганізаціями вимог Закону України «Про рекламу».....	83
6.4.	Результати моніторингу інформаційного марафону «Єдині новини #UАразом» та інформування РНБОУ.....	84
6.5.	Реалізація заходів щодо забезпечення ретрансляції телепрограм іноземних мовників.....	84
6.6.	Наглядова діяльність і перевірки Національної ради.....	86
▪	Результати розгляду матеріалів перевірок щодо дотримання умов ліцензії та чинного законодавства.....	86
▪	Позасудове скасування санкції «оголошення попередження».....	88
6.7.	Звернення громадян і запити на отримання публічної інформації.....	88
7.	Законодавчі зміни та нормотворча діяльність Національної ради.....	90
8.	Стан дотримання вимог законодавства щодо участі іноземного капіталу в статутних капіталах телерадіоорганізацій та вимог до установчих і статутних документів телерадіоорганізацій, засновників (власників) телерадіоорганізацій; оцінка стану конкуренції і рівня монополізації телерадіоінформаційного ринку...94	94
9.	Стан виконання ліцензіатами вимог щодо розкриття інформації про кінцевих бенефіціарних власників (контролерів), пов'язаних осіб та структуру власності...96	96
10.	Завдання і пріоритети діяльності на 2023 рік	97
	Додатки.....	101

ПЕРЕДМОВА

Місія Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення (далі – Національна рада, медіарегулятор, регуляторний орган, регулятор) у період воєнного стану 2022 року була визначена одразу після повномасштабного воєнного вторгнення РФ на територію України 24 лютого – безкомпромісна боротьба з дезінформацією і пропагандою ворога, консолідація і підтримка мовників.

Консолідація зусиль світу в боротьбі з російською пропагандою і дезінформацією

Медіарегулятор цього ж дня оприлюднив на своєму офіційному вебсайті звернення до медіа і всього народу, у якому закликав не піддаватися паніці, зберігати спокій і довіряти лише офіційним джерелам інформації. Підкреслювалося, що разом із широкомасштабними воєнними діями ворог посилює і психологічно-інформаційну війну. Національна рада попросила мовників упродовж дня транслювати відеозвернення Верховного Головнокомандувача Збройних Сил України та робити усе можливе для допомоги українському війську.

Крім того, регулятор 24 лютого провів своє планове засідання, де розглянув питання, які були на той момент визначені як невідкладні. Цього ж дня Національна рада підтримала ініціативу медіаіндустрії щодо створення спільного проєкту – єдиного марафону, що згодом отримав назву «Єдині новини #UАразом». У березні 2022 року було ухвалено рішення Ради національної безпеки і оборони України (далі – РНБОУ), що в умовах воєнного стану реалізація єдиної інформаційної політики відбуватиметься на цій інформаційній платформі стратегічної комунікації. Це рішення було затверджено Указом Президента України від 19 березня 2022 року № 152. Марафон став виходити цілодобово на інформаційних загальнонаціональних телеканалах, а також транслюватися в ефірі регіональних і місцевих мовників.

25 лютого Національна рада звернулася до Європейської платформи регуляторних органів (EPRA) з проханням підтримати Україну та невідкладно вжити рішучих дій, аби припинити в Європі поширення кремлівської пропаганди і застосувати санкції до провідних російських мовників. Було акцентовано, що всі моніторинги програм російських каналів засвідчують їх прагнення сформувати у глядача позитивне сприйняття воєнних дій РФ проти України, виправдати їх необхідність і своєчасність, пояснити й обґрунтувати моральну та матеріальну можливість їх ведення. Риторика війни, що звучить з ефірів російських програм, несе гібридні загрози безпеці не тільки України, а й всім без винятку країнам європейського континенту, наголошувалося у зверненні.

EPRA публічно підтримала це звернення українського медіарегулятора. Першими на заклик Національної ради відгукнулися колеги з Латвії, Естонії, Польщі, які заборонили поширення в їхніх країнах низки російських каналів. У

лютому і березні також припинили трансляцію багатьох російських ЗМІ в Литві, Румунії, Молдові, Великій Британії, Греції.

27 лютого стало відомо, що Європейський Союз заборонив мовлення кремлівських пропагандистів Russia Today (RT) і Sputnik у всіх країнах блоку. RT і Sputnik перестали транслювати більше ніж 30 країн ЄС. Цей процес відмови від трансляції російських мовників у різних країнах відбувався у різний час і триває ще й досі.

12 березня медіарегулятор надіслав звернення до Президентки Європейської комісії Урсули фон дер Ляєн і Верховного представника Європейського Союзу з питань закордонних справ і політики безпеки Жозепа Борреля, де зазначалося, що не тільки RT і Sputnik бомбардують уми та серця європейців. рф має величезну армаду пропагандистських телеканалів, які ведуть мовлення російською мовою і, використовуючи європейські супутникові платформи та безкоштовні некодовані сигнали, покривають увесь європейський континент найбруднішими програмами, які тільки може уявити людство. Пропонувалося ввести санкції ще щонайменше до дев'яти телеканалів росії і вплинути на супутникових операторів Франції та Люксембургу, які ці канали поширюють.

Медіарегулятор і далі стверджує про необхідність повністю заблокувати ширення пропаганди та ксенофобії у світі. Національна рада неодноразово наголошувала на цьому на всіх рівнях комунікації з Євросоюзом, Радою Європи, Європейською платформою регуляторних органів (EPRA), Групою європейських регуляторних органів (ERGA), Секретаріатом Керівного комітету Ради Європи з питань медіа та інформаційного суспільства (CDMSI), Європейською аудіовізуальною обсерваторією, ОБСЄ, ЮНЕСКО, посольствами різних країн, окремими регуляторами медіа.

Національна рада подавала свої пропозиції щодо внесення федеральних каналів росії та їхніх топменеджерів і ведучих-пропагандистів до пакетів санкцій ЄС. У підсумку до шостого пакету санкцій були внесені «РТР Планета»/RTR Planeta, «Россия 24»/Russia 24 і «Международный телецентр»/TV Centre International. Також санкції накладено на Національну державну телерадіокомпанію республіки білорусь «Белтелерадиокомпания» і провідного оператора телекомунікаційних послуг міністерства оборони рф АТ «Воентелеком».

Наполеглива робота з припинення поширення пропагандистських рупорів через супутник хоч і не відразу, та все ж увінчалася успіхом. Після звернення до компетентних структур ЄС Національна рада безпосередньо зверталася до французького регулятора медіа Arcom і до самих супутникових операторів. До звернень були додані аналітичні матеріали моніторингові програм і передач російських мовників із численними свідченнями мови ворожнечі й закликів до агресії. У квітні члени Національної ради підписали петицію Комітету імені Дені Дідро та інших громадських організацій із закликом припинити трансляцію російської пропаганди в Європі.

Наприкінці липня французький медіарегулятор таки ухвалив і оприлюднив рішення щодо припинення супутниковим оператором Eutelsat SA трансляції російського телеканалу «НТВ Мир» через порушення законодавчих вимог. Трансляція цього пропагандистського каналу припинилася, проте ця заборона не стосувалася інших російських телемовників, що поширювалися цим оператором.

У листопаді Національна рада через представника Посольства України у Франції передала листа генеральній директорці Eutelsat Еві Бернеке із вимогою до компанії припинити обходити санкції ЄС щодо заборони поширення російських пропагандистських каналів. У листі вкотре було звернено увагу на небезпеку, яку несуть російські медіа: «Війна, яку почала росія, – це війна не тільки армій, а передусім – війна за свідомість людей. Подальше поширення пропагандистських агресивних і ненависницьких закликів щодо українського народу, зокрема у пакетах Eutelsat, які мають на меті розваги або навіть освіту, розхитує безпеку на європейському континенті і узвичаює насильство й ненависть. У такому середовищі пропаганда війни та знищення інших націй і держав сприймається як звична і допустима інформація».

І лише на дев'ятому місяці кривавої війни в Україні зусилля Національної ради, «Репортерів без кордонів» та інших європейських організацій, які вимагали припинити трансляцію пропагандистів, увінчалися успіхом. 14 грудня 2022 року Arcom зобов'язав супутникову компанію Eutelsat ETL.PA припинити трансляцію трьох російських телеканалів – «Россия 1», «Первый канал» і «НТВ», чий матеріал про війну в Україні містили неодноразове підбурювання до ненависті й насильства та численні випадки неправдивості інформації. До такого рішення французького медіарегулятора підштовхнув Вищий адміністративний суд Франції, який зобов'язав Arcom переглянути своє початкове рішення про те, що він не має повноважень наказати Eutelsat припинити трансляцію каналів.

15 грудня Європейський Союз погодив дев'ятий пакет санкцій проти російської федерації, спрямований на посилення тиску за її війну проти України. До нього увійшли ще 4 російські телеканали: «НТВ»/«НТВ Мир», «Россия-1», «РЕН ТВ» і «Первый канал».

Однак треба усвідомлювати, що, незважаючи на заборону двох найголовніших пропагандистів – Russia Today і Sputnik, а згодом ще програм восьми мовників, кількість матеріалів і сайтів, які просують дезінформацію і ксенофобію, не зменшується. За твердженнями міжнародних аналітиків, росія знаходить способи, щоб уникати заборон. Пропагандисти змінюють бренди і створюють нові акаунти, маскують свої меседжі так, щоб аудиторія постійно ставила під сумнів справедливу боротьбу, яку веде Україна проти агресора, та викривлюють факти війни. Більшість свого контенту пропагандисти переносять на нові вебсайти, які раніше не мали очевидних зв'язків із росією. Вони поширюють продюзовані росією тези і наративи багатьма мовами.

Європейський Союз навесні ухвалив законодавче регулювання, яке накладає на технологічні компанії більшу відповідальність за поширення дезінформації. Компанії, які нехтуватимуть цими положеннями, будуть сплачувати великі штрафи. Та щоб припинити потік дезінформації, не достатньо

закрити один-два сайти, медіаспільнота повинна вдосконалювати правові механізми і часом вживати жорсткіших заходів. Український медіарегулятор на всіх рівнях наполягає на такому підході. Національна рада усвідомлює, що боротьба проти російських фейків, маніпуляцій та пропаганди «руського міра» триватиме й далі, і подолати ці виклики можливо, лише об'єднавши зусилля.

Моніторинг і аналіз мовлення головних рупорів кремля задля фіксації проявів ксенофобії і виправдання воєнних злочинів

Від початку повномасштабного вторгнення росії в Україну і дотепер національний медіарегулятор безперервно виконував покладені на нього державою повноваження, а також невідкладні завдання щодо захисту інформаційного простору країни, що постали у час війни.

З лютого проводиться цілодобовий запис, аналіз і документування мовлення федеральних мовників рф, що перетворені на потужну зброю в інформаційній війні проти України. Записи й аналіз відеоматеріалів, у яких підтримується війна і ненависть до всього українського, надаються правоохоронним органам та громадським організаціям, які використовують їх в інформаційній діяльності і систематизують для подальшого використання в судових справах про воєнні злочини країни-агресора. На переконання Національної ради, всі задокументовані свідчення стануть підґрунтям для винесення справедливих вироків воєнним злочинцям та їх посіпакам-пропагандистам.

Також медіарегулятор сформував базу фейків, матеріали якої потрібні не лише для використання в роботі Національної ради, а й надаються іншим державним та недержавним структурам і правоохоронним органам. Працюючи в цьому напрямі, 25 листопада голова Національної ради Ольга Герасим'юк і в.о. керівника Центру протидії дезінформації Андрій Шаповалов підписали Меморандум про співпрацю, що спрямована на протидію дезінформації та пропаганді і деструктивним інформаційним впливам та кампаніям рф.

Співпраця з європейськими колегами

Національна рада постійно комунікує зі своїми колегами-регуляторами інших країн, аби налагодити партнерські взаємини і заручитися їхньою підтримкою у протидії рашистській ідеології.

13 липня український і польський регулятори медіа підписали Меморандум про співробітництво у сфері телерадіомовлення. Узгоджено, що розвиток співпраці відбуватиметься через підтримку і реалізацію спільних заходів, обмін інформацією та досвідом регулювання. Польща з першого дня війни засвідчила всебічну підтримку України. Відразу після повномасштабного вторгнення росії в Україну в Польщі було вимкнено пропаганду кремля. На своїх каналах польські друзі дали можливість звучати українській мові. 8 годин на добу вона звучить на «Українській службі Польського радіо», також створено багато інформаційних програм на інших каналах мовлення і передач для українських дітей, які теж перекладаються українською.

5 жовтня підписано Меморандум про співпрацю у сфері регулювання телерадіомовлення з Національною радою з питань електронних засобів масової інформації Латвії. Як уже зазначалося, ця країна одна з перших підтримала боротьбу українського медіарегулятора щодо поширення російської пропаганди. У Латвії обмежено трансляцію 28 програм, пов'язаних з росією і білоруссю. Також на початку березня країна заблокувала цілу низку вебресурсів, що співпрацюють із Sputnik та іншими медіа росії.

Ці країни продемонстрували дуже гарний приклад для інших європейських держав, які так довго не можуть знайти правових механізмів для припинення дезінформування і промивання російськими медіа мізків свого населення.

З російською пропагандою борються не лише в Європі. Так, Канада кілька разів запроваджувала санкції до організацій та медійних осіб. Зокрема, вони стосуються агентств «ТАСС», Regnum і Sputnik, телеканалів «ВГТРК», «Россия-24», «Первый канал», «Россия-1», «НТВ» і RT, «Звезда», медіаресурсів «Газпроммедіа», «Національна медіа група», Vesti.ru і «Смотрим», а також організацій Роскомнадзор і Россотрудничество. Уряди Нової Зеландії та Австралії вже двічі запроваджували обмежувальні заходи проти представників російських медіа та організацій, які підтримують війну росії проти України, а також причетні до створення й розповсюдження російської дезінформації.

Загалом, незважаючи на те, що через воєнні події можливості контактувати з міжнародними партнерами значно ускладнилися, Національна рада подвоїла свої зусилля для того, щоб доносити світові інформацію про причини і наслідки російської агресії проти України, викривати воєнні злочини, що відбуваються на окупованих територіях, свідчити про терористичні акти країни-агресора, яка поставила собі за мету залякати і поневолити народ України. У кожному з таких контактів український медіарегулятор надавав конкретні приклади і докази того, що інформаційна війна, яку веде рф проти всього цивілізованого світу, така ж небезпечна, як і воєнні дії російської армії.

17 березня 2022 року Рада Європи ухвалила Рекомендацію CM/Rec(2022)4, яка закликає 46 держав-членів створити сприятливе середовище для якісної журналістики та зміцнення її важливої ролі у підтримці демократії. Документ напрацьований Комітетом експертів з питань якісної журналістики у цифрову еру, до якого входила голова Національної ради Ольга Герасим'юк. Цю важливу Рекомендацію не могли тривалий час ухвалити через блокування її представниками росії. Тільки після того, як представників рф було виключено з Ради Європи, документ, що має набір правових, адміністративних і практичних рекомендацій, спрямованих на забезпечення сталого фінансування якісних медіа, формування довіри до журналістики та сприяння медіаграмотності, було ухвалено одностайно. Лише якісна журналістика – без політичних маніпуляцій, пропаганди, дезінформації та мови ворожнечі – здатна відновити довіру до медіа і зміцнити принципи свободи слова, які в останні роки були нівельовані з допомогою російської пропаганди.

Окрім потужної боротьби проти кремлівської брехні, яку веде Національна рада, задіюючи всі можливі важелі впливу, ведеться і кропітка робота для того,

щоб європейські глядачі отримали доступ до українського мовлення. У підсумку понад 20 країн Європи, Канада і Японія запропонували різноманітні програми і передачі на підтримку України і її громадян, у тому числі українською мовою. Більшість із них транслюють ще й українські телеканали і радіостанції. «Українське радіо», «РАДА», «ICTV», «1+1 Міжнародний» (1+1 International), «Суспільне Міжнародний» (Suspilne International) та інші стали доступними в пакетах операторів, на інтернет-сайтах, у кабельних мережах понад 40 провайдерів. Це сприяє донесенню до світової аудиторії правди про війну, міжнародні злочини і порушення прав людини, які вчиняють російські військові на території України. Ця робота триватиме і в наступний період.

Втрати українських теле- і радіокомпаній та об'єднання зусиль задля відновлення мовлення

Медіа, так само як і енергетичні компанії, належать до критичної інфраструктури, по якій ворог б'є прицільно. Проведене Національною радою опитування ліцензіатів про їхні втрати під час війни (відповіді надали 60% компаній, зареєстрованих у Державному реєстрі суб'єктів інформаційної діяльності у сфері телебачення і радіомовлення) засвідчило, що значної допомоги потребують 20 компаній (3% серед тих, хто відповіли на опитування) – вони повністю втратили своє обладнання. Ще 84 компанії (13%) зазнали часткових технологічних втрат. Однак найбільш промовистими і болючими є цифри щодо людей – працівників компаній. Адже 89 медійників були поранені, 4 – загинули, а ще 5 – зникли безвісти. А за даними Інституту масової інформації, станом на 27 грудня 2022 року внаслідок російської агресії в Україні загинули 43 медійники. Ці цифри не вкладаються у звичайну цивілізаційну логіку, адже здавалося, що після страшних уроків Другої світової людство ніколи не повторить трагічних помилок і жахаючої статистики війни.

Загалом, у період запровадження воєнного стану в Україні тимчасово припинили мовлення 234 телерадіоорганізації та провайдери програмної послуги, а відновити мовлення вдалося лише 42 компаніям. Збитки компаній, за даними проведеного опитування, становлять 463 мільйони гривень. Національна рада не є розпорядником державних коштів, які б могли бути задіяні для відновлення мовлення українських телерадіоорганізацій. Однак Національна рада веде постійні переговори із закордонними партнерами, наприклад ЮНЕСКО, про гуманітарну допомогу для мовників апаратурою, спеціальним обладнанням, генераторами.

Представники Національної ради в областях теж докладають чималих зусиль, аби мовлення місцевих теле- і радіоканалів, які постраждали від дій російської армії убивць і мародерів, відновлювалося якнайшвидше. Є непоодинокі приклади, коли відновлення мовлення стало можливим лише через залучення спонсорської допомоги. Наприклад, якби не допомога благодійного фонду Полтавського гірничо-збагачувального комбінату і головного рабина України Моше Реувена Азмана, які придбали антену, фідерні кабелі та інші

комплектуючі, радіостанція «Добре радіо» із Тростянця Сумської області не змогла б мовити для своєї громади.

До Херсону українське телебачення і радіо повернулося у перші дні після його деокупації. Там на 31 каналі у цифровому стандарті можна дивитися марафон «Єдині новини», слухати на частоті 105,6 МГц «Українське радіо» і на частоті 103,7 МГц – «Радіо НВ». Така можливість з'явилася завдяки новим потужним передавачам, які стоять на Миколаївщині. Їх надала Україні польська компанія Emitel SA. Сигнал «Українського радіо» можна приймати і на частоті 100,6 МГц – це стало можливим завдяки пересувній мобільній радіостанції, наданій британською телекомунікаційною компанією Arqiva за підтримки уряду Великої Британії.

Завдяки благодійній допомозі країн Балтії і Польщі було отримано передавачі для забезпечення українського мовлення в Івано-Франківській області.

Такі приклади надихають і ще раз підтверджують, що будь-які проблеми можна подолати разом.

Інформаційна підтримка медіа і суспільства

У найскладніший час випробувань ще на початку війни Національна рада активізувала інформаційну складову своєї роботи. На офіційному вебсайті регулятора постійно з'являлася актуальна інформація для медіа і журналістської спільноти. Регулятор розміщував інформацію про вимоги до журналістських матеріалів під час воєнного стану, орієнтував ЗМІ, де можна брати інформацію від офіційних джерел, інформував населення, як шукати альтернативні шляхи для доступу до програм українських мовників тощо.

Також було започатковано медіапроекти «Боротьба з російською пропагандою в Європі», «Список Вдячності» і «Медіапрапор України». У них розповідалося, які країни вимкнули російську пропаганду; де розпочалося мовлення українських компаній; які європейські медіаресурси впровадили спеціальне програмування для наших громадян, що мусили покинути свою країну; скільки медіа започаткували інформування українською мовою і поширюють програми для українських дітей; які компанії надали технічну та іншу допомогу нашим мовникам, що постраждали від військових дій.

У проекті «Медійне серце України» (Media Heart of Ukraine) надається інформація про мужність і героїзм українських медійників. Олексій Зіневич, власник телеканалу «Погляд» і інтернет-провайдера «Бест» із Бучі, розповідаючи про дії окупантів сказав: «Вони не прийшли красти, вони прийшли знищити!» Ці його слова лягають на кожну історію, що була розказана у межах проекту Media Heart of Ukraine. Адже для російських загарбників однією з головних цілей були і залишаються телевізійні вежі, офіси медіа в окупованих містах. Вони трощать і викрадають апаратуру, захоплюють частоти, беруть в полон і вбивають українських медійників. У цьому проекті – біль і сльози, злість і ненависть до ворога, віра у справедливий суд для загарбників, віра в свою країну і Армію, віра в Перемогу, яка обов'язково настане.

Тривала робота і в межах проєкту з обміну контентом Media Change Ukraine, започаткованого ще 2019 року. У базі проєкту понад дві з половиною тисячі годин телевізійного контенту. Ним могли скористатися мовники, у яких виникали проблеми з виробленням нового телевізійного продукту. В умовах війни проєкт Media Change Ukraine став ще й базою контактів, обміну інформацією і сприяв багатьом волонтерським ініціативам медійників у різних регіонах країни.

Ще на початку року, а саме 8, 9 і 11 лютого, Національна рада провела онлайн-тренінги для регіональних мовників «Без паніки: інформуй відповідально». Їх прослухали понад 300 журналістів та інших працівників медіа з усіх областей України. Вони отримали знання про те, як не поширювати паніку і як не піддаватися їй в умовах надзвичайних ситуацій. Ця навчальна програма виявилася такою необхідною в умовах воєнного стану.

5 липня Національна рада опублікувала Рекомендації щодо забезпечення психологічної допомоги журналістам під час воєнних подій. Рекомендації розроблені науковцями-психологами з ініціативи Громадської ради, що діє при медіарегуляторі. Вони створені на основі відкритих даних про світові дослідження і практики у рамках надання глобальної допомоги журналістам у роботі з травмівним контентом. У Рекомендаціях також наводяться дані про ресурси з надання психологічної допомоги працівникам медіа, а також контакти ліній служб психологічної допомоги і кризових центрів.

Постійна комунікація і взаємодія з ліцензіатами

Окрім завдань, що були визначені умовами воєнного стану, Національна рада упродовж року повною мірою виконувала свої основні функції – ліцензування, регулювання і нагляд у сфері телерадіомовлення.

Медіарегулятор розглядав заяви ліцензіатів про продовження термінів дії ліцензій, переоформляв їх та вносив необхідні зміни на підставі поданих заяв. Треба брати до уваги, що в цей період майже не відбувався розвиток мереж і каналів мовлення, оскільки не проводилися конкурси. Однак компанії освоювали ті канали і частоти, які вони отримали на конкурсах 2021 року.

В умовах довготривалої війни перед мовниками постали труднощі щодо забезпечення мовлення відповідно до ліцензійних умов, вирішити які хоча б частково допомагає медіарегулятор. Національна рада іде назустріч компаніям і в разі потреби ухвалює рішення про надання їм дозволів про відступи від програмних концепцій на період дії воєнного стану в Україні.

Крім того, медіарегулятор для якнайширшого забезпечення доступу населення до інформації українських теле- і радіомовників узгоджував мовлення компаній з використанням вільних телерадіоканалів, програм у багатоканальних цифрових телемережах, обсягів мовлення в електронних комунікаційних мережах та ємностей для мовлення із супутникових ретрансляторів.

Після внесення змін до Закону України «Про телебачення і радіомовлення» в частині регулювання сфери телерадіомовлення в особливих обставинах Національна рада видала 31-й телерадіоорганізації дозволи на тимчасове

мовлення з використанням вільних частот, каналів, програм багатоканальних телемереж із використанням радіочастотного спектра у стандарті DVB-T2. Також медіарегулятор звернувся до Українського державного центру радіочастот (далі – УДЦР) із проханням прорахувати збільшення потужності передавачів на понад 197 FM-частотах. На жаль, розрахунки підтвердили можливість збільшити потужність лише 58 передавачів. Остаточне рішення щодо збільшення потужності ухвалює Генеральний штаб Збройних сил України (далі – ГШ ЗСУ). Враховуючи фінансову спроможність компаній, було ухвалено рішення про збільшення потужності передавачів на 13 FM-частотах у Дніпропетровській, Запорізькій, Миколаївській, Чернігівській областях, які використовують 6 телерадіоорганізацій.

Упродовж звітного періоду ухвалено 43 рішення про видачу (фактично продовження) дозволів на тимчасове мовлення. Загалом на кінець 2022 року 22 телерадіоорганізації мають 47 тимчасових дозволів на територіях з особливим режимом мовлення, що дає їм змогу мовити на 118 частотах.

Перевірки компаній проводилися лише в період до початку повномасштабного вторгнення російських військ на територію України. У час дії воєнного стану вони не проводяться, однак регулятор моніторив ефіри телерадіокомпаній і при виявленні порушень звертався до них, вказуючи на необхідність їх усунення. За 2022 рік фахівцями Національної ради було проведено 45 тематичних моніторингових мовлення і проведено їх аналіз відповідно до вимог законодавства. Окремо проведено 56 моніторингових ефірів загальнонаціональних телерадіоорганізацій на виконання Указу Президента України «Щодо реалізації єдиної інформаційної політики в умовах воєнного стану». Новим напрямом моніторингу, який активно розвиває Національна рада, є моніторинг щодо гендерного балансу в медіа. Варто відзначити, що останній із них наводить факт, що із 3269-ти проаналізованих сюжетів 2106 були гендерно-нейтральними і 623 – помірно гендерно-нестереотипними. Залишається позитивною і тенденція щодо частішого вживання фемінітивів.

Спільно з галузевими та громадськими організаціями, Громадською радою, що діє при Національній раді, медіарегулятор працював над удосконаленням регулювання медіасфери. Так, 2022 року було опрацьовано та внесено зміни до 6 регуляторних актів Національної ради.

Реформування медійного сектора і виконання євроінтеграційних завдань зادля пришвидшення вступу України до ЄС

Значні зусилля українського медіарегулятора 2022 року були присвячені роботі над проектом Закону України «Про медіа». Як відомо, Національна рада упродовж багатьох років, беручи до уваги зміни, що відбулися в технологіях розповсюдження мовлення, виникнення нових медіа, нерівні умови регулювання поміж різними ЗМІ, виклики, що несе гібридна війна, наполягала на реформуванні медіагалузі. 2022 року тривали інтенсивні консультації, обговорення і узгодження позицій по кожному із положень законопроекту.

Представники медіарегулятора постійно брали участь в робочій групі, яка працювала над його розробкою.

Для роз'яснень необхідності реформування сфери медіа Національна рада 2022 року провела три брифінги і два круглі столи. Голова Національної ради Ольга Герасим'юк багато разів виступала в ефірі теле- і радіомовників, розповідаючи, для чого нам потрібні зміни. Зокрема, цій темі було присвячено близько 30 її включень. Член робочої групи, що працювала над законопроектом, член Національної ради Олександр Бурмагін також близько 10 разів брав участь в ефірах, і розповідав українській аудиторії, навіщо в країні змінювати медійне законодавство.

І зрештою, 13 грудня український Парламент ухвалив у другому читанні і в цілому Закон України «Про медіа». За нього проголосували 299 народних депутатів. Ухвалення Закону «Про медіа» є реалізацією пункту про узгодження вітчизняного аудіовізуального законодавства з європейським, а це – одна із семи вимог до України у зв'язку з набуттям нею статусу країни-кандидата на вступ до Європейського Союзу.

Цей Закон розроблений з урахуванням вимог Європейської директиви про аудіовізуальні медіапослуги, а також стандартів Ради Європи. Він набуде чинності через три місяці після його опублікування – 31 березня 2023 року. Однак треба брати до уваги, що закладені в ньому механізми і новели запрацюють не відразу. Для їх запуску, початку роботи передбачених інститутів, за оцінками розробників Закону, потрібно близько року.

Для того, щоб цей процес відбувся організовано, щоб усі процедури і нововведення були зрозумілими для суб'єктів ринку, регулятор разом із громадськими організаціями, що брали активну участь у розробці Закону, спланував заходи і дії, необхідні для його впровадження. Це планування охоплює кілька напрямів і блоків. Ідеться про освітню, просвітницьку складові, розробку підзаконних нормативно-правових актів (їх має бути близько 30), а також консультації для суб'єктів ринку.

Старе законодавство не враховувало сучасний розвиток технологій, а тому створювало певну дискримінацію для давніх гравців на ринку порівняно з новими суб'єктами, які абсолютно не регулювалися. Закон «Про медіа» вирівнює цю ситуацію. Національна рада стане конвергентним регулятором, який буде працювати і комунікувати з пресою, онлайн-медіа, провайдерами програмної послуги та іншими суб'єктами інформаційної діяльності.

Закон «Про медіа» пропонує нове, сучасне, адекватне і збалансоване регулювання. Національна рада, яка докладала всіх зусиль, щоб працювати відкрито та інклюзивно, і далі рухатиметься у цьому напрямі. У Законі є дуже багато елементів, аби забезпечити баланс, є запобіжники, які мають запровадити цивілізоване сучасне регулювання. Одним із таких елементів є створення органів співрегулювання. Саме вони за участі індустрії і регулятора будуть напрацьовувати критерії щодо змістових обмежень, наприклад щодо мови ворожнечі, захисту дітей, пропаганди держави-агресора й інших вимог, які з'явилися після 24 лютого цього року.

Крім того, Закон робить Україну більш захищеною від інформаційної агресії держави-терориста і містить багато механізмів, які мають стати на заваді поширенню ворожого контенту, який продукує і намагається через усілякі шпарини поширювати рф. Захисту інформаційного простору держави присвячений розділ 9 Закону.

Національна рада закликала всіх, кому важливий процес імплементації Закону, до співпраці задля якнайшвидшої інтеграції в європейський інформаційний простір і пришвидшення процесів вступу України до ЄС.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Про Національну раду

Національна рада – конституційний, постійно діючий колегіальний державний орган, що здійснює державне регулювання, нагляд і контроль у сфері медіа в Україні.

Регуляторний орган виконує покладені на нього обов'язки відповідно до Конституції України, Законів України «Про телебачення і радіомовлення» і «Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення».

До складу Національної ради входять вісім осіб – чотири обрані Верховною Радою України і чотири призначені Президентом України.

Наразі членами і членкинями Національної ради є:

- **Бурмагін Олександр Олександрович** (постанова Верховної Ради України від 15 грудня 2021 року № 1956-ІХ);
- **Герасим'юк Ольга Володимирівна** (постанова Верховної Ради України від 15 грудня 2021 року № 1958-ІХ);
- **Зіневич Юрій Михайлович** (Указ Президента України від 5 березня 2020 року № 67/2020);
- **Коваль Валентин Юрійович** (Указ Президента України від 5 березня 2020 року № 68/2020);
- **Ніцко Олена Анатоліївна** (Указ Президента України від 15 квітня 2020 року № 147/2020);
- **Онопрієнко Максим Валентинович** (постанова Верховної Ради України від 30 травня 2019 року № 2730-VІІІ);
- **Руденко Тетяна Сергіївна** (Указ Президента України від 12 травня 2020 року № 171/2020);
- **Черниш Олег Миколайович** (постанова Верховної Ради України від 15 грудня 2021 року № 1957-ІХ).

Головою Національної ради є Ольга Герасим'юк, першим заступником голови – Валентин Коваль, заступником голови – Олег Черниш, відповідальною секретаркою – Олена Ніцко.

Для виконання покладених на регуляторний орган обов'язків діє апарат Національної ради, який налічує 420 штатних одиниць, його очолює керівник апарату Євген Перелигін.

Працівники Національної ради упродовж звітного періоду систематично підвищували професійний рівень державних службовців, зокрема:

- 169 державних службовців пройшли навчання за напрямками підвищення кваліфікації державних службовців, які обіймають посади державної служби категорії «Б» і «В» – євроатлантична інтеграція, цифрова грамотність, удосконалення рівня володіння державною мовою, дотримання прав людини та протидія дискримінації, гендерна рівність, лідерство, стратегічне управління та планування тощо.

- У рамках співпраці з Українською школою урядування створено і працюють групи з підвищення працівниками Національної ради рівня володіння англійською мовою в публічному управлінні. Така співпраця триває вже третій рік і спрямована на розвиток ключових компетенцій в умовах інтеграції та глобалізації, а також реалізації положень Стратегії сталого розвитку України в межах «Концепції популяризації України у світі та просування інтересів України у світовому інформаційному просторі». Ці навчальні програми передбачають також посилення інституційної спроможності національного регулятора, який на постійній основі провадить міжнародні стратегічні комунікації, та сприяють більшій представленості фахівців України на міжнародних майданчиках сфери медіа.

Упродовж року Національна рада провела 23 засідання і ухвалила 918 рішень щодо діяльності ліцензіатів та з інших питань.

Регуляторний орган відповідно до статті 16 Закону України «Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення» щорічно готує звіт про свою діяльність і подає його на розгляд Верховної Ради України і Президента України.

1.2. Першочергові заходи, вжиті регулятором в умовах російської агресії

Після початку повномасштабного вторгнення російських військ в Україну основні зусилля Національної ради спрямовувалися на обмеження поширення пропаганди і дезінформації держави-агресора та зменшення її впливу на аудиторію країн світу. З лютого 2022 року розпочато цілодобовий запис, аналіз і документування мовлення телеканалів, які є головними інструментами інформаційної війни проти України. Йдеться насамперед про державних мовників рф, у програмах яких виправдовується, підтримується та провокується ненависть і агресія проти Української держави та її народу («РТР-Планета», «Россия 24», «Первый», «НТВ Мир» тощо). Накопичено великий обсяг відеоматеріалів, які є основою для аналітичної роботи Національної ради й використовуються також іншими державними органами і громадськими організаціями у боротьбі з пропагандою.

Ці матеріали стали аргументацією для звернень медіарегулятора до урядів і регуляторних органів інших країн про припинення трансляції телеканалів, а також були використані для ухвалення рішень про запровадження санкцій щодо них. Записи ефірів кремлівських мовників регулярно надаються на запити Офісу Генерального прокурора України та Служби безпеки України.

Зокрема, для правоохоронних органів підготовлено понад 30 пакетів тижневих записів російських телеканалів і окремих телепередач. Вони будуть долучені до матеріалів проваджень у кримінальних справах, порушених за фактами протиправної діяльності мовників, для проведення відповідних експертиз. Окремо підготовлено 3 томи транскрибованих ретроспективних текстів пропагандистських телепередач «Вести недели с Дмитрием Киселевым» обсягом 830 сторінок, «Воскресный вечер с Владимиром Соловьевым» обсягом

877 сторінок і транскрибовані тексти передач телеканалу «НТВ» обсягом 358 сторінок.

Аналітики Національної ради досліджують причетність провідних російських телеканалів до терористичної діяльності росії на прикладах висвітлення ними фактів убивств цивільних громадян в Україні. Так, підготовлено аналітичні матеріали щодо ракетного удару по Вінниці 14 липня 2022 року, загибелі українських військовополонених в Оленівці Донецької області 29 липня 2022 року, ракетного удару по залізничній станції Чаплине у Дніпропетровській області 24 серпня 2022 року. Ці задокументовані відеосвідчення також спрямовані до правоохоронних органів України. Вони можуть бути використані для порушення кримінальних справ за фактами терористичної діяльності або ж за необхідності будуть долучені до вже відкритих проваджень. За погодженням з органами слідства матеріали, підготовлені Національною радою, оприлюднюються для привернення уваги експертного середовища й медіа. Це дає змогу залучати більше ресурсів для вивчення, обґрунтування і надання належної правової оцінки діям пропагандистів держави-агресора.

Окрім того, Національна рада вживає заходів для належного оформлення та збереження матеріалів російської пропаганди, аби вони могли стати доказовою базою для розгляду злочинів агресії рф проти України у Міжнародному кримінальному суді чи спеціальному трибуналі в разі його створення.

На виконання Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 70/2022 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 24 лютого 2022 року «Про введення в дію плану оборони України та зведеного плану територіальної оборони України» в частині виконання заходів складових протидії інформаційному впливу і пропаганді Національна рада активно співпрацювала з іншими державними органами у протидії дезінформації. Станом на грудень 2022 року сформовано базу фейків (дезінформації) у контексті російської агресії проти України, яка налічує понад 1300 дезінформаційних повідомлень. Підготовлено понад 30 аналітичних довідок із аналізом українських і міжнародних баз фейків (дезінформації). Відповідний аналіз здійснюється на постійній основі. Національна рада передає його до Міністерства культури та інформаційної політики України для опрацювання.

У лютому 2022 року було підготовлено аналітичні матеріали щодо пропагандистської діяльності російських журналістів Дмитра Кисельова і Володимира Соловйова, на підставі яких, ухвалено два рішення про звернення до Міністерства культури та інформаційної політики України щодо внесення цих медіаперсон до Переліку осіб, які створюють загрозу національній безпеці України. На підставі цих рішень Міністерство культури та інформаційної політики внесло вказаних осіб до переліку осіб, які загрожують національній безпеці України.

Аналітична робота з розвінчування фейків, дезінформації, документування мови ненависті російських пропагандистських медіа триває далі, ці матеріали будуть використані у судових провадженнях. Рано чи пізно всі пропагандисти

країни-агресора, які підтримували воєнну ескалацію, поширювали заклики до ксенофобії та геноциду українського народу, будуть сидіти на лаві підсудних.

2. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Упродовж 2022 року національний медіарегулятор вів поглиблену й багатоаспектну комунікацію з керівництвом Європейської Комісії, Європейською платформою регуляторних органів (EPRA), Групою європейських регуляторних органів (ERGA), Секретаріатом Керівного комітету Ради Європи з питань медіа та інформаційного суспільства (CDMSI), національними регуляторними органами європейських країн, супутниковими платформами Європи, глобальними медіагрупами для напрацювання правових механізмів, за допомогою яких можна покласти край російській пропаганді. Заборона поширення російських телеканалів в інформаційному просторі Європейського Союзу була найголовнішим завданням такої співпраці. Окремий напрям комунікації стосувався просування українських каналів й україномовних програм і передач у країнах Європи.

24 лютого 2022 року Національна рада звернулася з офіційним листом до Європейської платформи регуляторних органів із проханням терміново активізувати діяльність європейських національних регуляторів щодо блокування, зупинення чи інших форм протидії поширенню російськими медіа дезінформації та пропаганди про війну, яку розпочала росія в Україні. Ішлося про лінійні (телебачення, радіо) і нелінійні медіа (з якими користувач може інтерактивно взаємодіяти), супутникові платформи тощо. Завдяки такій ініціативі українського медіарегулятора перші рішення щодо припинення поширення російських пропагандистських каналів були ухвалені низкою регуляторів (Латвії, Литви, Естонії, Польщі, Румунії, Молдови, Греції, а також Канади) уже в лютому – березні 2022 року.

27 лютого медіарегулятор Великої Британії Ofcom розпочав розслідування стосовно RT, призупинив трансляцію ресурсу на території країни, а вже 18 березня зовсім відкликав ліцензію RT.

Крім того, Національна рада звернулася з офіційними листами до всіх європейських регуляторів, де закликала не тільки блокувати російські ресурси, а й включати українські канали та український контент до інформаційного простору їхніх країн для донесення правди про війну, злочини проти мирних громадян та інші порушення прав людини, які вчиняють російські війська на території України. Завдяки такій діяльності понад 40 провайдерів по всьому світу розпочали ретранслювати на територіях своїх країн український медійний продукт.

Національна рада 12 березня 2022 року офіційно звернулася до керівництва Європейської Комісії із проханням розширити санкційні списки (які у медіасфері стосувалися лише RT та Sputnik) із детальною аргументацією та наданням доказової бази доцільності ухвалення таких рішень. У підсумку Європейська

Комісія застосувала у червні 2022 року санкції, що поширювалися ще на три російські канали «РТР Планета»/RTR Planeta, «Россия 24»/Russia 24, «Международный телецентр»/TV Centre International.

У травні 2022 року голова Національної ради Ольга Герасим'юк взяла участь у засіданні Європейської платформи регуляторних органів, де представила інформацію про численні порушення і злочини росії у медіасфері (вбивства журналістів, викрадення, погрози й катування персоналу українських медіа, руйнування та обстріли приміщень, знищення чи викрадення обладнання, зруйновані телевізійні вежі тощо), а також закликала учасників та присутніх надати допомогу Україні для відновлення медіаландшафту.

У червні і грудні 2022 року голова Національної ради Ольга Герасим'юк представляла Україну на засіданнях Керівного комітету Ради Європи з питань медіа та інформаційного суспільства (CDMSI). Вона акцентувала на тому, що російські пропагандистські рупори продовжують поширювати дезінформацію, ненависть, ворожнечу, виправдовувати війну та погрожувати нею країнам-членам Ради Європи. Голова Національної ради представила інформацію про поточну ситуацію у національній медіасфері (злочинні дії російських військових, втрати, потреби українських мовників тощо) і закликала партнерів активно долучатися до міжнародної підтримки України. Представників росії було виведено з усіх органів, підкомітетів та робочих груп CDMSI.

У рамках двосторонньої співпраці Національна рада підписала два меморандуми з медіарегуляторами.

У липні 2022 року делегація Національної ради у складі голови Ольги Герасим'юк, відповідальної секретарки Олени Ніцко й керівника апарату Євгена Перелигіна відвідала місто Варшаву, Польща. З польським регулятором було підписано Меморандум про співпрацю. Завдяки напрацюванням, що увійшли до цього документа, вдалося поглибити взаємодію між двома органами через впровадження нових форматів співпраці. Так, у період із вересня по жовтень 2022 року медіарегулятор Польщі й Національна рада провели серію тематичних вебінарів (5 навчальних модулів-тренінгів). Під час навчань фахівці українського медіарегулятора ознайомилися з практичним досвідом польських колег щодо імплементації Директиви Європейського Союзу про аудіовізуальні медіапослуги. До участі у вебінарах долучилися 133 працівники Національної ради.

На початку жовтня 2022 року делегація медіарегулятора Латвії відвідала Національну раду з офіційним візитом, під час якого також підписано меморандум про співпрацю між двома регуляторними органами. Латвійським колегам було надано докладну інформацію про злочини росії в українській медіасфері, вчиненні від початку повномасштабного вторгнення.

Результатом співпраці з медіарегулятором Молдови став обмін методологіями і практиками щодо моніторингу дезінформації та протидії негативним явищам у медіасфері.

За ініціативи Національної ради спільно з медіарегулятором Франції було віднайдено механізми ефективного блокування мовлення кремлівських

пропагандистських рупорів із використанням можливостей європейських супутників, що перебувають під юрисдикцією Франції.

У рамках співпраці з Європейським Союзом було реалізовано формування основ проєктної роботи, забезпечено можливості долучення Національної ради до інструментів міжнародної технічної допомоги ЄС у короткостроковій та довгостроковій перспективах.

У рамках представництва України в Керівному комітеті Ради Європи з питань медіа та інформаційного суспільства було реалізовано переклад нормативно-правових актів Ради Європи. Зокрема, вони стосувалися просування сприятливого середовища для якісної журналістики у цифрову еру; передвиборної комунікації та висвітлення в медіа виборчих кампаній; впливу цифрових технологій на свободу вираження поглядів; боротьби з мовою ворожнечі. Ці документи розповсюджено серед зацікавлених сторін в Україні.

Задля координації дій із залучення міжнародної технічної допомоги в рамках партнерської співпраці з Офісом Ради Європи в Україні Національна рада долучалася до реалізації заходів спільного медійного проєкту ЄС і РЄ «Європейський Союз та Рада Європи працюють разом для зміцнення свободи медіа в Україні», регіонального проєкту Ради Європи «Посилення доступу до правосуддя через несудові механізми правового захисту для потерпілих від дискримінації, злочинів на ґрунті ненависті та мови ворожнечі в країнах Східного Партнерства». Також український медіарегулятор активно ініціював розробку й узгодження пропозицій щодо підтримки медіа України в період війни, що реалізовуватиметься Immediate Measures Package і новим проєктом Ради Європи для медійного сектору.

Налагоджено ефективну співпрацю із Європейською аудіовізуальною обсерваторією шляхом представлення інформації щодо аудіовізуальних медіапослуг України у базі даних MAVISE.

З ініціативи національного медіарегулятора вдалося досягти нового рівня взаємодії із ЮНЕСКО. Напрацьовано пропозиції щодо впровадження спільних проєктів із медіаграмотності та щодо забезпечення нагальних потреб українських медіа для відновлення мовлення з метою забезпечення доступу громадян України до інформації.

У рамках євроінтеграційного поступу України Національну раду відповідно до її повноважень було залучено до урядових процесів формування заявки України на вступ до Європейського Союзу (2 фази). Проведено аналіз наявної інституційної спроможності й потенціалу регулятора медіа для роботи із виконання завдань у сфері європейської інтеграції (2 етапи).

Національна рада активно брала участь в організаційно-координаційній роботі, пов'язаній із підготовкою до Всесвітньої конференції зв'язку Міжнародного союзу електрозв'язку, що має відбутися 2023 року.

Голова Національної ради Ольга Герасим'юк, перший заступник голови Валентин Коваль, члени Національної ради Олександр Бурмагін і Максим Онопрієнко представляли інтереси медіарегулятора України на численних міжнародних заходах.

Вони брали участь в ініційованих представником ОБСЄ з питань свободи ЗМІ експертних круглих столах на теми: «Свобода ЗМІ під час виборів і боротьба з дезінформацією», «Роль громадських ЗМІ у протидії дезінформації», «Збір даних, аналіз та звітність про напади і випадки насильства щодо журналістів, а також сприяння журналістській роботі», «Безпечні умови праці».

Долучалися до роботи круглих столів, організованих ГО «Міжнародна медіа-підтримка» (IMS, Данія) спільно з Міністерством закордонних справ Данії, які стосувалися протидії дезінформації у період війни.

Брали участь у вебінарах Європейської платформи регуляторних органів, де розглядалися актуальні питання регулювання сфери медіа за такими тематичними напрямками: протидія дезінформації шляхом підвищення довіри до інформаційно-аналітичних програм та якісної журналістики, регулювання діяльності платформ спільного доступу до медіа.

У жовтні 2022 року Ольга Герасим'юк представила інформацію про поточний стан медіасфери України (втрати, потреби, особливості та передовий досвід регулювання) під час регіональної конференції Ради Європи «Медіа під час збройного конфлікту» (місто Тбілісі, Грузія, гібридний формат).

Національна рада підготувала проектну пропозицію Twinning «Підтримка розвитку аудіовізуального сектора в Україні відповідно до релевантного acquis, досвіду та найкращої практики ЄС». Реалізація цієї пропозиції дасть змогу посилити незалежність, юридичну, регуляторну та адміністративну спроможність Національної ради із забезпечення її здатності вживати належні регуляторні заходи, передбачені нормативно-правовою базою України і вимогами нормативно-правових актів ЄС, впроваджувати свої рішення і відповідні нормативні акти.

3. МЕДІЙНІ ПРОЄКТИ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ ТА СПІВПРАЦЯ З ГРОМАДСЬКІСТЮ

Повномасштабна війна росії проти України поставила перед Національною радою нові завдання в контексті медійної складової її діяльності. Обстріли української телекомунікаційної інфраструктури – веж, будівель мовників, об'єктів зв'язківців, застосування ворогом засобів радіоелектронної боротьби поставили під загрозу отримання населенням достовірної інформації про події, а відтак і можливості отримати необхідні поради щодо дій, допомогу. Національна рада на своєму вебсайті і сторінках у соціальних мережах публікувала інформацію про доступ до українських телеканалів, надані їм для тимчасового мовлення на період військового стану частоти, можливості дивитися українські телеканали і слухати радіостанції з використанням різних способів і платформ тощо.

Щоб продемонструвати реакцію європейських і світових країн на заклики Національної ради припинити поширення російської пропаганди дезінформації,

мови ворожнечі, було започатковано медіапроект «Боротьба з російською пропагандою в Європі». Регулятор відстежував, які країни повністю заборонили трансляцію російських каналів, які вимкнули їх частково – відповідно до ухвалених на рівні Європейського Союзу рішень, які не відреагували на заклик припинити мовлення російської машини брехні. Також важливо було показати, в яких країнах на свідчення підтримки України у цій страшній війні було започатковано мовлення українських телерадіостанцій. Така ініціатива надавала практичну допомогу нашим громадянам, які вимушені були стати біженцями. Про українське мовлення у Європі та світі регулятор розповів у проєкті «Медіапрапор України», що присвячувався Дню Державного прапора України. Національна рада в рамках обох проєктів відзначала зазначені дані на карті, вони оновлювалися і були поширені для громадськості й медіа.

Понад 20 країн Європи, Канада і Японія запропонували різноманітний медіапродукт на підтримку України і її громадян, у тому числі українською мовою. Більшість із них транслюють ще й українські телеканали і радіостанції.

Воєнна трагедія в Україні отримала відгук і в серцях багатьох людей, працівників медіагалузі по всьому світу. Вони започаткували різноманітні ініціативи на підтримку України, в тому числі й у сфері медіа. Національна рада фіксувала всі випадки заборони поширення російської пропаганди у світі, різноманітні проєкти, спрямовані на допомогу й адаптацію українських біженців, прояви солідарності і виявлення спільної позиції у протистоянні російській навалі та брехні. Іноземні компанії також часом надавали українським телерадіомовникам і зв'язківцям технічну допомогу з обладнанням. Усі ці факти є надзвичайно цінні для України. Тож Національна рада сформувала перелік медіадрузів України – Список вдячності. У такий спосіб регулятор висловив вдячність за підтримку України в боротьбі проти російської пропаганди.

До Списку вдячності увійшли:

- медіарегулятори, що надають дозволи для трансляції українських каналів у своїх країнах і блокують російську пропаганду;
- телеканали, які транслюють українські програми чи почали перекладати свої програми українською на підтримку нашої країни;
- медіагрупи, які запустили радіо українською або надали ефір українським радіостанціям;
- провайдери і платформи, які блокують російські канали і вмикають українські;
- радіостанції, що почали виробництво програм українською або ретранслюють українські радіопрограми тощо.

Станом на кінець 2022 року в ньому зафіксовано 110 імен. Серед лідерів за кількістю втілених проєктів та ініціатив – Чехія і Польща.

Війна – випробування для мовників і провайдерів України. Це – руйнування мереж і обладнання, протистояння російській пропаганді, загроза окупації і фізичного знищення для працівників, намагання вціліти, вижити і продовжити таку необхідну для своїх користувачів діяльність. Українські медійники в таких умовах часто демонстрували героїчну відданість своїй справі і Батьківщині. Щоб

знайомити з історіями про інформаційний спротив українців, Національна рада реалізовувала проєкт Media Heart of Ukraine – «Медійне серце України».

Упродовж минулого року Національна рада розповіла 8 історій про мужність і героїзм українських медійників. Це були оповіді про втрати й виживання телерадіоорганізацій і провайдерів із Бучі, Слов'янська, Маріуполя, Тростянця, Харкова, Чернігова. «Погляд», «Радіо-М», «Маріупольське телебачення», ТРК «Тростянець», «Макнет», «Дитинець», «Суспільне Чернігів», «Новий Чернігів» поділилися своїм досвідом боротьби, спротиву і життя під час війни. Героєм однієї з історій став працівник Національної ради, який із початком повномасштабного вторгнення пішов на фронт захищати Україну. У матеріалі про українських журналістів, які виїхали за кордон, йшлося про їхню адаптацію в європейських країнах і нову роботу в іноземних медіакомпаніях.

Окрім того, свою роботу вже третій рік продовжує база обміну телевізійним контентом «Media Change Ukraine».

Після повномасштабного вторгнення росії в Україну, платформа розширила напрями діяльності: окрім бази контенту, стала базою контактів, базою медіаактивістів та ефективним способом обміну інформацією. Завдяки цьому вдавалося вивозити людей з окупованих територій, розміщувати в містах, де на той момент було безпечніше, допомагати з контактами й роботою.

Водночас платформа не припиняла функціонувати, як засіб поширення контенту для українських мовників. Наповнення бази станом на кінець 2022 року:

- 206 зареєстрованих телерадіоорганізацій-учасників;
- понад 253 одиниці телевізійного контенту, яким поділилися учасники бази (кількість орієнтовна, оскільки контентом для ефірів ділилися й незареєстровані учасники – йдеться про патріотичні та інформаційні ролики, кліпи та концерти);
- понад 2552 години телевізійного контенту в базі проєкту (кількість орієнтовна, оскільки в умовах війни багато виробників контенту не могли спрогнозувати кількість епізодів проєктів, тож через базу обміну повідомляли про сам факт наявності нового контенту);
- понад 2384 опрацьовані заявки на отримання контенту (кількість орієнтовна, оскільки в деяких заявках містилося кілька запитів на отримання різного контенту).

Важливо, що медіаініціативи Національної ради 2022 року сприяли й розвитку волонтерського руху в Україні. У матеріалах циклу «Media Heart of Ukraine» йшлося і про те, як допомогти постраждалим мовникам. У базі «Media Change Ukraine» було чимало проєктів із волонтерською складовою.

Медіарегулятор тісно співпрацює з громадськими й галузевими організаціями у питаннях удосконалення регуляторної політики і покращення медіаконтенту.

При Національній раді діє Громадська рада, до якої входять представники 14 громадських організацій і суспільних інституцій. У грудні 2022 року

закінчилися повноваження складу Громадської ради, яка була обрана 23 грудня 2020 року. Відповідно до пункту 7 Положення про Громадську раду при Національній раді України з питань телебачення і радіомовлення, затвердженого рішенням Національної ради від 28 липня 2010 року № 1122 (у редакції рішення від 02 серпня 2018 року № 1207), термін повноважень членів цього дорадчого органу – два роки.

Громадська рада підготувала звіт про свою діяльність, який був заслуханий на засіданні Національної ради 15 грудня. У ньому зазначено, що за 2 роки дорадчий орган провів експертизу 17 галузевих законопроектів і подав пропозиції до них, розглянув і надав рекомендації щодо 18-ти нормативно-правових актів і процедур Національної ради. Також було розглянуто 8 резонансних питань у сфері телебачення і радіомовлення й оприлюднено публічні заяви Громадської ради.

16 серпня 2022 року Кабінет Міністрів України затвердив постанову № 909 «Про внесення зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 3 листопада 2010 р. № 996 «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики». Нею, зокрема, регламентовано, що формування нового складу громадських рад у період воєнного стану на території України та протягом шести місяців з дня його припинення чи скасування не проводиться. Термін повноважень громадських рад продовжується на період воєнного стану на території України до затвердження нового складу громадської ради.

З огляду на умови воєнного стану, розглянувши звіт Громадської ради і враховуючи зазначену постанову Кабінету Міністрів України, Національна рада продовжила термін повноважень Громадської ради до припинення чи скасування воєнного стану на території України і сподівається на плідну роботу цього дорадчого органу й надалі.

Для Національної ради завжди було і залишається актуальним питання захисту дітей від інформації, яка може шкодити їхньому емоційному, психологічному і моральному здоров'ю. Оскільки законодавча база регулювання цього аспекту була недосконалою, Національна рада 2016 року створила Робочу групу зі створення правил захисту дітей у медіа, яка розробляє і ухвалює саморегулятивні акти, що окреслюють певні обмеження для медіа. До цієї робочої групи увійшли фахівці медіарегулятора, представники громадськості, індустрії, медіаюристи, психологи і журналісти. 6 жовтня 2022 року Національна рада оновила склад Робочої групи, нині до неї входять 24 особи, серед них і радниця-уповноважена Президента України з прав дитини та дитячої реабілітації Дар'я Герасимчук. Очолює Робочу групу членкиня Національної ради, відповідальна секретарка Олена Ніцко.

За цей час розроблено і ухвалено 5 актів саморегуляції, які стосуються найвразливіших тем:

- Спільний акт узгодження № 1 Захист дитини, яка зазнала сексуального насильства, при залученні до медіа-виробництва;
- Спільний акт узгодження № 2 Висвітлення засобами масової інформації теми суїциду;

- Спільний акт узгодження № 3 Висвітлення засобами масової інформації теми участі дітей у збройних конфліктах;
- Спільний акт узгодження № 4 Висвітлення засобами масової інформації випадків насильства і жорстокості;
- Спільний акт узгодження № 5 Висвітлення ЗМІ випадків булінгу.

2022 року з метою кращого захисту дітей у час воєнних випробувань Робоча група доопрацювала Акт № 3, відтепер він має назву «Висвітлення в медіа теми дітей війни». Цей документ спрямований на те, щоб медіа, висвітлюючи події воєнної агресії російської федерації проти нашої країни, розповідаючи про дітей, які перебували під обстрілами чи в окупації, втратили рідних чи зазнали ушкоджень, стали зі своїми родинами вимушеними переселенцями тощо, були максимально захищені від повторної травматизації. Щоб інформація, яку поширюють про них чи їхні родини, не завдала їм шкоди.

Акт № 3 підписали керівники найбільших медіагруп України – ТОВ «ТРК «Студія 1+1», ТОВ «Старлайт медіа», АТ «Національна суспільна телерадіокомпанія України», ПрАТ «Телеканал «Інтер». За своєю суттю він є документом саморегуляції – медіа добровільно погоджуються дотримуватися його положень. Та водночас документ є й актом співрегулювання, бо над ним працювали і погоджували кожен пункт спільно представники індустрії і медіарегулятора, психологи і громадськість. Акт № 3 відкритий для підписання. Всі медіа – телеканали, онлайн-телебачення, радіостанції, інтернет-видання – можуть долучитися до його підписання, вивчити його у своїх редакціях та ньюзрумах і дотримуватися запропонованих правил.

4. ВПРОВАДЖЕННЯ ПЛАНУ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕЛЕРАДІОІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ

4.1. Захист вітчизняної телерадіоінформаційної сфери

Особливості мовлення під час воєнного стану

Необхідність збереження телевізійного і радіомовлення на території країни під час воєнного стану є головним напрямом у роботі регулятора. Особлива увага приділяється населеним пунктам, які перебували в районах бойових дій чи наближених до лінії зіткнення, розміщені на прикордонних територіях із країною-агресором та білоруссю, а також деокупованим територіям, де мовлення українських компаній було припинено.

Великих руйнувань зазнала інфраструктура українських мовників, пошкоджено чи повністю зруйновано вежі й будівлі, де розміщуються передавачі, мережі передачі сигналу. У багатьох компаній повністю зруйновані офісні приміщення, розгромлено чи викрадено обладнання. Більша частина мовників опинилася в складному фінансовому становищі.

На кінець звітнього року 234 телерадіоорганізації та провайдери програмної послуги тимчасово припинили мовлення чи трансляцію програм і передач за чинними ліцензіями.

Телевізійне мовлення:

- 6 загальнонаціональних;
- 17 регіональних;
- 58 місцевих;
- 19 ТРО, які мають ліцензії на супутникове мовлення;

Радіомовлення:

- 8 загальнонаціональних;
- 20 регіональних;
- 55 місцеві.

Серед провайдерів програмної послуги можливість надавати абонентам послуги з перегляду пакетів програм на договірних засадах втратила 51 компанія.

Після визволення окупованих територій нашими військами деяким компаніям вдалося відремонтувати частину обладнання чи встановити нове, що дало їм змогу відновити мовлення. Загалом, відновити чи розпочати мовлення змогли 42 ліцензіати Національної ради.

Загальну інформацію щодо переліку компаній, які припинили і відновили мовлення на частотах і каналах відповідно до чинних ліцензій наведено в Додатку № 1 «Перелік компаній, які припинили мовлення на частотах і каналах згідно з чинними ліцензіями у період дії воєнного стану» та в Додатку № 2 «Перелік компаній, які відновили мовлення на частотах та каналах відповідно до чинних ліцензій у період дії воєнного стану».

Для реалізації єдиної інформаційної політики та захисту інформаційного простору держави від дезінформації, що поширюється країною-агресором, та на виконання рішення РНБОУ від 18.03.2022 «Щодо реалізації єдиної інформаційної політики в умовах воєнного стану», уведеного в дію Указом Президента України від 19.03.2022 № 152, загальнонаціональні телеканали об'єдналися та здійснюють мовлення на єдиній інформаційній платформі стратегічної комунікації – цілодобовому інформаційному марафоні «Єдині новини#UАразом».

Українські телерадіокомпанії змушені долати ще один, спричинений воєнними подіями виклик, – неможливість у повному обсязі виконувати умови власних ліцензій. Це пов'язано з фінансовими проблемами та відтоком працівників, адже багато з них борються в лавах Збройних сил України або у цілях безпеки змушені були виїхати зі своїми дітьми за межі нашої країни чи переселитися в інші, безпечніші регіони. Національна рада йде назустріч мовникам, які звертаються про тимчасовий дозвіл на відступ від своїх програмних концепцій, і задовольняє такі клопотання на період дії воєнного стану.

Збитки, завдані ліцензіатам

Остаточні масштаби збитків українських телерадіомовних компаній будуть встановлюватися після Перемоги. Попередньо регуляторний орган проаналізував втрати мовників і провайдерів програмної послуги, звернувшись до них із проханням заповнити відповідну форму Опитувальника. Ця робота проводилася кілька місяців і основний її етап завершився на початку серпня. Ліцензіати й зараз можуть подати інформацію про свої втрати, надіславши її на спеціально створену поштову скриньку: losses@nrada.gov.ua.

За результатами здійсненого Національною радою аналізу встановлено, що Опитувальник заповнили понад 60% від зареєстрованих у Державному реєстрі суб'єктів інформаційної діяльності у сфері телебачення і радіомовлення компаній. Серед них – 210 радіомовників, 208 провайдерів програмної послуги, 159 телемовників і 61 компанія, що веде діяльність у кількох напрямках чи видах мовлення.

Щодо своїх працівників компанії повідомили про 89 поранених, 4 загиблих та 5 зниклих безвісти людей.

Також за час війни відбулися такі зміни:

1) щодо людського ресурсу:

- 12% працівників звільнено (половина з них – за ініціативою працівника);
- 28% переведено на знижену зарплатню;
- 12% оформили відпустку без збереження заробітної плати;
- близько 20% працівників змінили місце проживання (третина з них виїхала за кордон).

2) щодо технологічних втрат:

- 84 компанії (13 % серед тих, хто відповів) постраждали частково;
- 20 (3%) – повністю втратили обладнання.

Загальна сума матеріальних втрат мовників становить 463 мільйони гривень; 10 компаній назвали суми більші за 5 млн. грн, одна – 200 млн. Більшість із них – із Маріуполя Донецької обл., Лисичанська, Сєверодонецька Луганської обл., Снігурівки Миколаївської обл.

Інформацію про втрати і проблеми українських мовників Національна рада доносить до міжнародних партнерів, веде діалог із урядом щодо надання допомоги компаніям, які постраждали найбільше. Представники регуляторного органу в регіонах шукають шляхів для відновлення діяльності телерадіоорганізацій, за слушної нагоди координують роботу із залучення спонсорів та інвесторів.

Дозволи на мовлення під час воєнного стану

Враховуючи ситуацію щодо неможливості проведення конкурсів на мовлення через запровадження воєнного стану в Україні, Національна рада з власної ініціативи задля регулювання та щільного наповнення інформаційного простору в найкоротші терміни почала активну співпрацю з мовниками, які мали бажання та можливість розпочати додаткове тимчасове мовлення. Щоб

забезпечити об'єктивне та оперативне інформування населення місцевим та регіональним мовленням, Національна рада буквально з перших днів повномасштабного вторгнення узгоджувала з телерадіокомпаніями можливість їх мовлення з використанням вільних телерадіоканалів, вільних програм у багатоканальних телемережах із використанням радіочастотного спектра у стандарті DVB-T2 (MPEG-4), вільних обсягів мовлення в електронних комунікаційних мережах, вільної ємності для мовлення із супутникових ретрансляторів.

Упродовж перших шести місяців воєнного стану до Національної ради надійшло 31 звернення від 29 мовників щодо погодження мовлення на вільних частотах. За підсумками розгляду цих звернень надано 25 листів-узгоджень про можливість мовлення у період дії воєнного стану з використанням радіочастотного спектра.

Також Національна рада погодила тимчасове використання супутникових каналів для низки телекомпаній місцевої та регіональної категорії мовлення. Зокрема це стосувалося таких компаній: ТОВ «ТРК «Рівне 1» (м. Рівне), МКП «Інформаційно-телевізійне агентство «ВІТА» (м. Вінниця), ТОВ «Телерадіокомпанія «Відікон» (м. Суми), ТОВ «Телекомпанія «Проскурів» (м. Хмельницький), ТОВ «РІАК-інформ» (м. Одеса), КП «Муніципальна телевізійна мережа» (м. Запоріжжя), КП «Дніпровська міська студія телебачення» Дніпровської міської ради, ТОВ «TV-4», ТОВ «ТК «АНТЕНА». Завдяки технічній спроможності ДП «Укркосмос» із підйому сигналу на супутник Amos-7 було забезпечено розширення можливостей для прийому населенням вітчизняних програм на всій території України.

Водночас тривала робота з напрацювання змін до чинного законодавства задля приведення його до реалій воєнного стану. Законом України «Про внесення змін до деяких законів України щодо особливостей здійснення окремих повноважень Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення в умовах воєнного стану» від 16 серпня 2022 року № 2534-ІХ внесено зміни до Закону України «Про телебачення і радіомовлення» в частині регулювання сфери телерадіомовлення в особливих обставинах.

На виконання цього Закону медіарегулятор розробив Положення про особливості процедури ліцензування у період дії воєнного стану в Україні (далі – Положення), яке затверджено рішенням Національної ради від 29.09.2022 № 624. Положення визначає, зокрема, особливості процедури ліцензування, у тому числі порядку видачі дозволу на тимчасове мовлення з використанням вільного частотного спектра у період дії воєнного стану в Україні.

Відповідно до Положення при розгляді заяви телерадіоорганізації про видачу дозволу на тимчасове мовлення у період дії воєнного стану Національна рада керується доцільністю та ефективністю використання радіочастот, необхідністю захисту інтересів держави та збалансованого і неупередженого інформування аудиторії про події в Україні. Також регулятор враховує, чи має заявник ліцензію на мовлення, звертає увагу на програмну концепцію мовлення,

на наявність і характер порушень умов ліцензії і чинного законодавства компанії, чи є технічна можливість розпочати мовлення в короткий термін.

Дозвіл на тимчасове мовлення у період дії воєнного стану на територіях, на яких уведено воєнний стан, видається на вільні місця в ефірних багатоканальних цифрових телемережах, вільні відрізки мовлення, телерадіоканали (частоти) щодо яких є розрахунки (висновки) УДЦР щодо можливості та умов користування радіочастотним спектром України для потреб телерадіомовлення, а також у разі зміни потужності передавача.

З метою протидії ворожому контенту держави-агресора, який створює загрозу національній інформаційній безпеці, дозвіл на тимчасове мовлення може бути надано на територіях, які розташовані на лінії зіткнення, територіях, які межують із тимчасово окупованими регіонами, та на прикордонні з державою-агресором. Такий дозвіл надається на підставі листа-підтвердження УДЦР після проведення ним попередніх розрахунків електромагнітної сумісності та погодження з ГШ ЗСУ можливості використання радіочастотного спектра для потреб телерадіомовлення.

Строк дії дозволу на тимчасове мовлення з використанням радіочастотного спектра у період дії воєнного стану становить один рік.

Положення також визначає підстави для анулювання дозволу на тимчасове мовлення телерадіоорганізації на територіях, на яких уведено воєнний стан.

Згідно із цим документом Національна рада на підставі раніше поданих звернень/листів від телерадіоорганізацій ухвалює рішення про видачу дозволів на тимчасове мовлення тим телерадіоорганізаціям, яким узгодила мовлення у період дії воєнного стану із 24 лютого 2022 року до набуття чинності цим Положенням. Тож Національна рада, провівши аудит наданих узгоджень на мовлення та фактичного виходу в ефір, ухвалила рішення № 644 від 06.10.2022 «Про видачу дозволів на тимчасове мовлення у період дії воєнного стану в Україні». Згідно з ним дозвіл на тимчасове мовлення у період дії воєнного стану в Україні видано 4-м телерадіоорганізаціям із використанням 6-ти FM-частот, 2-м телерадіоорганізаціям – із використанням 2-х каналів аналогового телебачення, 13-ти телерадіоорганізаціям – із використанням 41 каналу (програми) цифрового мультиплексу МХ-5 та 2-х програм цифрових місцевих каналів.

Після затвердження Положення до Національної ради звернулися ще 19 телерадіоорганізацій щодо видачі дозволів на тимчасове мовлення з використанням радіочастотного спектра.

Станом на кінець 2022 року Національна рада, керуючись згаданим вище Положенням, ухвалила 18 рішень про видачу дозволів на тимчасове мовлення у період дії воєнного стану в Україні. На підставі цих рішень 31 телерадіоорганізація отримала дозволи на тимчасове мовлення. Їх видано:

- у мультиплексі МХ-2 – 3-м телеорганізаціям на розповсюдження програм по всій території України;

- у мультиплексі МХ-5 – 13-м місцевим/регіональним телерадіоорганізаціям з використанням 47 каналів (програм) у 10 областях: Волинській, Дніпропетровській, Кіровоградській, Львівській, Полтавській, Рівненській, Тернопільській, Хмельницькій, Черкаській, Чернігівській;
- з використанням місцевих цифрових каналів – 4-м місцевим мовникам, з них – 2-м у м. Дніпрі та ще 2-м у м. Івано-Франківську;
- в FM-діапазоні – 10-м радіомовникам із використанням 24 FM-частот у 15 областях: Волинській, Дніпропетровській, Закарпатській, Івано-Франківській, Київській, Львівській, Миколаївській, Полтавській, Рівненській, Сумській, Тернопільській, Харківській, Хмельницькій, Черкаській, Чернігівській;
- на аналогове телебачення – 2-м телеорганізаціям із використанням двох аналогових телеканалів у двох областях: Запорізькій та Житомирській.

Через те, що не було вільного радіочастотного спектру, чинної ліцензії Національної ради на відповідний вид мовлення та зважаючи на інші чинники 7-м телерадіоорганізаціям було відмовлено у видачі дозволів на тимчасове мовлення.

Одним із шляхів забезпечення українських громадян достовірною інформацією на територіях, наближених до лінії зіткнення, які межують з тимчасово окупованими територіями, на прикордонних територіях із державою-агресором та країнами, з яких розповсюджується російська пропаганда, а також на деокупованих територіях – є збільшення потужності діючих засобів мовлення. Станом на кінець 2022 року регулятор звернувся до УДЦР щодо можливості збільшення потужності передавачів на 197 FM-частотах у Вінницькій, Дніпропетровській, Житомирській, Запорізькій, Миколаївській, Сумській, Херсонській, Харківській та Чернігівській областях.

За попередніми розрахунками УДЦР для 58 передавачів є можливість тимчасового (на період дії воєнного стану в Україні) збільшення потужності у Дніпропетровській, Запорізькій, Миколаївській, Сумській, Харківській, Херсонській та Чернігівській областях. Наразі триває погодження в УДЦР збільшення потужності передавача у Житомирській області. Зауважимо, що в умовах воєнного стану в Україні остаточне рішення щодо можливості збільшення потужності може бути ухвалено тільки ГШ ЗСУ. Тож, отримуючи згоду телерадіоорганізацій на збільшення потужності, Національна рада направляє технічні характеристики радіобладнання зі збільшеною потужністю передавача до УДЦР для подальшого узгодження з ГШ ЗСУ.

Враховуючи складну ситуацію в країні, яка значно вплинула на фінансові спроможності телерадіоорганізацій, постачальників електронних комунікаційних послуг, не всі телерадіоорганізації мають змогу збільшити потужність передавачів. Це питання прямо залежить від технічних та фінансових можливостей обох сторін.

Згідно з рішеннями №№ 644, 812, 813 дозволи на тимчасове мовлення на період дії воєнного стану в Україні зі збільшеною потужністю передавачів на 13

FM-частотах у Дніпропетровській, Запорізькій, Миколаївській, Чернігівській областях видано 6-м телерадіоорганізаціям. За результатами погодження ГШ ЗСУ збільшення потужності передавачів радіомовлення Національна рада і в наступному році видаватиме дозволи телерадіокомпаніям на тимчасове мовлення зі збільшеною потужністю.

Зважаючи на складні обставини діяльності, 5-м телерадіоорганізаціям дозволено тимчасове мовлення у період дії воєнного стану в Україні зі зменшеною потужністю передавача. Такі дозволи 2022 року видано для мовлення на 13 FM-частотах у Вінницькій, Волинській, Івано-Франківській, Київській, Кіровоградській, Полтавській, Тернопільській, Черкаській областях.

Через повномасштабне військове вторгнення росії в Україну значно збільшилося ефірне мовлення держави-агресора. Російська пропаганда шириться в прикордонних областях України з тимчасово окупованих територій, у тому числі з використанням захоплених українських радіочастот. Так, 2022 року відповідно до звернень РНБОУ, СБУ та за результатами моніторингові представників Національної ради в областях було виявлено прийом російських програм. Зокрема, на території Одеської області на частотах 92,1 МГц та 100,1 МГц транслюються програми російських інформаційних мовників «Спутник» і «Дача», а також «Радио росии» в АМ-діапазоні з території так званої Придністровської Молдавської Республіки (Республіка Молдова).

У Хмельницькій області зафіксовано мовлення «Вести FM» на частоті 1,413 МГц та мовлення «Радио росии» у діапазоні 0,999-1,100 МГц у м. Кам'янці-Подільському 21.11.2022, 22.11.2022 та 24.11.2022, а в м. Хмельницькому 24.11.2022. У м. Кам'янці-Подільському в ФМ-діапазоні зафіксовано мовлення з позивним «Русское любимое Единцы, 106,4».

У м. Запоріжжі на частоті 96,8 МГц можна приймати радіостанцію з позивним «Радио Маяк», трансляція здійснюється з тимчасово окупованих територій: м. Дніпрорудного і м. Енергодар. Також у деяких районах міста можуть прийматися російські радіостанції з позивними «Радио росии», «Вести» та «Русское радио».

У м. Харкові зафіксована трансляція російської радіостанції «Радио жизнь» на частоті 92,2 МГц.

На прикордонній території Рівненської області з території республіки білорусь здійснюється прийом таких радіостанцій:

Частота (МГц)	Радіостанція	Населені пункти прийому сигналу
92,2	«Новое радио»	м. Дубровиця, смт Зарічне
92,9	«Легенды FM»	м. Дубровиця, смт Зарічне
94,6	Радио «Брест»	смт Зарічне
102,0	«Радиус FM»	м. Дубровиця, смт Зарічне
103,2	«Радио Мир»	смт Зарічне
104,5	Первый Национальный канал Белорусского радио	м. Дубровиця, смт Зарічне
106,1	«Своё радио»	смт Зарічне

106,8	Канал «Культура» Белорусского радио	сmt Зарічне
-------	-------------------------------------	-------------

Національна рада за фактами виявленого незаконного мовлення зверталася до УДЦР. Якщо відповідна частота не має міжнародно-правового статусу і експлуатація передавачів відбувається з ознаками порушення вимог Статті 8 Регламенту радіозв'язку МСЄ, Статті 2 «Женева-1984», Статті 3 «Женева-1975», то інформація про це повинна бути спрямована до Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку. Потім вони направляються для вжиття відповідних заходів до Адміністрації Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України (Держспецзв'язку), яка, згідно із Законом України «Про електронні комунікації», виконує обов'язки Адміністрації зв'язку України.

Цей процес є довготривалим і, на жаль, не приносить миттєвих результатів. Оскільки Національна рада не має обладнання для глушіння сигналів російських програм і це не передбачено її повноваженнями, доцільним та ефективним способом протидії поширенню російських програм на території України повинна стати розробка комплексного проекту глушіння поширення сигналів російських теле- та радіопрограм під егідою Держспецзв'язку та ГШ ЗСУ.

Зі свого боку, для створення протидії російському мовленню з території сусідніх держав, Національна рада спільно з УДЦР розглядає можливість організації українського мовлення на тих же частотах, на яких приймається ворожий контент.

Забезпечення мовлення українських телерадіокомпаній на територіях з особливим режимом мовлення

Згідно з Порядком видачі та анулювання дозволу на тимчасове мовлення, умовами дозволу та порядком здійснення нагляду за додержанням законодавства про телебачення і радіомовлення телерадіоорганізаціями, що здійснюють тимчасове мовлення на територіях з особливим режимом мовлення на підставі відповідного дозволу (далі – Порядок видачі та анулювання дозволу на тимчасове мовлення), до територій з особливим режимом мовлення належать Донецька, Луганська області та південна частина Херсонської області. З перших днів повномасштабного російського вторгнення та масового обстрілу територій України, захоплення ворогом об'єктів інформаційної інфраструктури гостро постали питання збереження, розповсюдження та регулювання телерадіомовлення з тих об'єктів, які вціліли або стали прифронтовими.

Зважаючи на те, що більша частина (70–80%) інформаційної інфраструктури на територіях із особливим режимом мовлення опинилася глибоко в тилу ворога, а деяка – безпосередньо на лінії фронту та була повністю зруйнована, значно погіршилася ситуація з донесенням суспільно важливої інформації жителям окупованих територій Донецької, Луганської, Херсонської областей та АРК.

Враховуючи потенціал ЗСУ і стійкість народу України, Національна рада очікує звільнення та повернення окупованих територій в найближчих перспективах. Медіарегулятор провів консультації з мовниками, які мали дозволи на тимчасове мовлення на територіях з особливим режимом мовлення, щодо можливості та подальших намірів продовження чинних дозволів на тимчасове мовлення на територіях, де наразі фактично мовлення не відбувається із зазначених вище причин.

За результатами консультацій Національна рада 2022 року проводила видачу (фактично продовження) дозволів на тимчасове мовлення на територіях із особливим режимом мовлення згідно з Порядком видачі та анулювання дозволу на тимчасове мовлення.

Упродовж звітнього періоду ухвалено 53 відповідні рішення:

- 2 рішення про видачу нових дозволів на тимчасове мовлення;
- 6 рішень про анулювання дозволу на тимчасове мовлення;
- 2 рішення про внесення змін до чинних дозволів на тимчасове мовлення в частині умов дозволу (зокрема, технічних характеристик каналу мовлення, зміни місця встановлення передавача, оператора телекомунікацій тощо);
- 43 рішення про видачу (продовження) дозволів на тимчасове мовлення телерадіоорганізаціям, які відповідно до п. 9 розділу III Порядку видачі дозволу на тимчасове мовлення заявили про наміри отримати дозвіл на наступний період (2022 – 2023 рр.).

Станом на кінець 2022 року налічується 47 чинних дозволів (рішень Національної ради) на тимчасове мовлення на територіях із особливим режимом мовлення, які видані Національною радою відповідно до встановленого Порядку та надають право 22 телерадіоорганізаціям на використання 118 частотних присвоєнь на територіях із особливим режимом мовлення.

У Донецькій області видано дозволи на тимчасове мовлення з використанням телерадіоканалів:

- 30 – для радіомовлення у FM-діапазоні;
- 1 – в AM-діапазоні;
- 11 – для аналогового телевізійного мовлення;
- 6 – для цифрового наземного телевізійного мовлення.

У Луганській області видано дозволи на тимчасове мовлення з використанням телерадіоканалів:

- 36 – для радіомовлення у FM-діапазоні;
- 5 – для аналогового телевізійного мовлення;
- 7 – для цифрового наземного телевізійного мовлення.

З метою мовлення на територію Автономної Республіки Крим на півдні Херсонської області видано дозволи на тимчасове мовлення з використанням телерадіоканалів:

- 9 – для радіомовлення у FM-діапазоні;
- 1 – для радіомовлення в AM-діапазоні;
- 5 – для аналогового телевізійного мовлення;

- 3 – для цифрового наземного телевізійного мовлення.

Видача цих дозволів дає змогу продовжувати мовлення в частині Донецької області та дозволить оперативно відновити мовлення в населених пунктах Донецької, Луганської та на півдні Херсонської областей після деокупації територій України та відновлення роботи телекомунікаційної інфраструктури.

Однак станом на кінець 2022 року 17 мовників із різних причин припинили (не продовжили) дію 24 дозволів на тимчасове мовлення з використанням у загальній кількості 48 частотних присвоєнь на територіях цих областей.

Національна рада в наступний період наполегливо працюватиме над тим, щоб після визволення всіх українських територій від окупаційних військ РФ якомога швидше і якісніше забезпечити мовлення українських телерадіокомпаній у Донецькій, Луганській областях і в Автономній Республіці Крим.

4.2. Послідовне сприяння розвитку суспільного мовлення і розширення його мереж

Виклики, що постали в час війни перед українськими медіа, так само негативно впливають як на розвиток комерційних медіа, так і суспільного мовлення. Втрата ринку реклами, руйнування інфраструктури, мародерське пограбування майна на територіях, що були і ще залишаються під окупацією російських військ, – все це нинішні реалії, з якими стикаються всі українські мовники.

Збільшення території покриття програмами суспільного мовлення

Національна рада упродовж усіх років від часу розробки і ухвалення Закону України «Про Суспільне телебачення і радіомовлення України» (2014 року) підтримує сталий розвиток цього мовника. Пріоритетним напрямом роботи для національного медіарегулятора залишається розбудова трьох мереж суспільного радіо для забезпечення покриття якомога більшої території України.

Наразі для НСТУ забезпечено мовлення з використанням 474 частотних присвоєнь у трьох діапазонах: FM (87,5 – 108 МГц), УКХ (65,8 – 74 МГц), СХ (0,525 – 1,605 МГц). Проте мовлення можливе лише на 379 частотах, оскільки 95 частотних присвоєнь – на тимчасово окупованих територіях і в Автономній Республіці Крим (Додаток № 3 «Розподіл частотних присвоєнь між трьома загальнонаціональними каналами ефірного радіомовлення НСТУ»).

Передачі трьох програм суспільного радіо – «Українське радіо», «Радіо «Промінь» і «Радіо «Культура» – можна слухати в цифровому стандарті T-DAV у м. Києві.

2022 року суспільний мовник, попри повномасштабне військове вторгнення та складну економічну ситуацію в країні, докладав зусиль для розвитку FM-мереж на 84 FM-частотах, отриманих на конкурсах наприкінці 2021 року. Загалом, вдалося освоїти 46 FM-частот:

- «Українське радіо» – 15 FM-частот;
- «Радіо «Промінь» – 13 FM-частот;
- «Радіо «Культура» – 18 FM-частот.

На жаль, на 5-ти із цих 46 частот згодом довелося припинити мовлення через бойові дії.

На 13 FM-частотах у Донецькій, Запорізькій, Луганській, Херсонській областях суспільний мовник не розпочав мовлення у зв'язку з окупацією населених пунктів, знищенням засобів постачальників електронних комунікаційних послуг. Ще на 25 FM-частотах у Вінницькій, Донецькій, Житомирській, Київській, Кіровоградській, Миколаївській, Одеській, Полтавській, Сумській, Чернігівській областях не розпочато мовлення, оскільки триває закупівля передавального обладнання для виходу в ефір.

НСТУ залишається найактивнішим мовником на територіях із особливим режимом мовлення. Компанія має 9 дозволів на тимчасове мовлення в Донецькій, Луганській і Херсонській областях із використанням 41 частоти. Утім, через окупацію населених пунктів не всі програми транслюються:

- на 7 частотах із 10 не транслюється програма «Українське радіо»;
- на 7 частотах із 9 не транслюється програма «Радіо «Промінь»;
- на 3 частотах із 5 не транслюється програма «Радіо «Культура»;
- на 3 частотах із 6 не транслюється програма «ГОЛОС ДОНБАСУ»;
- повністю припинено мовлення «Українське радіо. Пульс» на 11 частотах.

НСТУ отримало дозвіл на тимчасове мовлення в період дії воєнного стану – програми «Українське радіо» у Южноукраїнську Миколаївської області.

Зважаючи на повномасштабне вторгнення російських військ, гостро постало питання покращення інформаційного захисту країни й донесення до громадян суспільно важливої інформації в населених пунктах, наближених до місць бойових дій. Забезпечення поширення програм суспільного радіомовлення є важливою складовою цього процесу. Національна рада звернулася до УДЦР про можливість тимчасово збільшити потужності радіопередавачів на 65 FM-частотах та 2 УКХ-частотах. Вони забезпечують поширення 3-х програм суспільного радіо в 3 населених пунктах Дніпропетровської області, 2 населених пунктах Запорізької області, 2 населених пунктах Миколаївської області, 14 населених пунктах Сумської області, 11 населених пунктах Харківської області, 3 населених пунктах Херсонської області, 4 населених пунктах Чернігівської області.

Результати попередніх розрахунків УДЦР підтвердили можливість тимчасового (на період дії воєнного стану) збільшення потужності лише для 25-ти передавачів НСТУ:

№	Область	Населений пункт	Програма	Частота, МГц	Потужність, кВт	Збільшена потужність, кВт
1	Дніпропетровська	Нікополь	«Радіо «Культура»	95,6	1	5

2	Запорізька	Запоріжжя	«Радіо «Культура»	87,8	0,5	1
3	Запорізька	Оріхів/ Новомиколаївка	«Українське радіо»	100,1¹	0,1	0,25
4	Миколаївська	Миколаїв	«Українське радіо»	92,0	0,5	3
5	Миколаївська	Миколаїв	«Радіо «Промінь»	88,8	1	2
6	Миколаївська	Миколаїв	«Радіо «Культура»	100,1	1	2
7	Миколаївська	Красне	«Радіо «Промінь»	105,7	0,1	0,25
8	Сумська	Дружба	«Українське радіо»	90,4	0,1	0,2
9	Сумська	Кириківка	«Радіо «Культура»	92,7	0,1	0,2
10	Сумська	Конотоп	«Українське радіо»	104,6	0,25	0,5
11	Сумська	Нова Слобода	«Українське радіо»	107,2	0,1	0,2
12	Сумська	Порохонь	«Радіо «Промінь»	91,4	0,1	Пропонується підвищення висоти антени з 15 до 45 м
13	Сумська	Тростянець	«Радіо «Промінь»	69,92	1	2
14	Сумська	Чернацьке	«Українське радіо»	106,4	0,1	0,25
15	Сумська	Шостка	«Радіо «Промінь»	106,9	0,03	0,1
16	Харківська	Зачепилівка	«Українське радіо»	103,7	0,1	0,2
17	Харківська	Краснокутськ	«Українське радіо»	91,5	0,1	0,25
18	Харківська	Куп'янськ	«Українське радіо»	105,1	0,1	0,2
19	Херсонська	Велика Олександрівка	«Радіо «Промінь»	98,5	0,25	0,5
20	Чернігівська	Корюківка	«Радіо «Промінь»	92,5	0,1	0,5
21	Чернігівська	Ніжин	«Радіо «Культура»	90,9	0,5	1
22	Чернігівська	Ніжин	«Українське радіо»	92,2	1	2
23	Чернігівська	Ніжин	«Радіо «Промінь»	102,2	0,5	1
24	Чернігівська	Семенівка	«Українське радіо»	99,5	0,1	0,5
25	Чернігівська	Чернігів	«Радіо «Культура»/ «Українське радіо»	88,7²	1	2

В умовах воєнного стану остаточне рішення щодо можливості збільшення потужності передавачів, як уже зазначалося, може бути ухвалено тільки ГШ

¹ Перенесення частоти з м. Оріхова до смт Новомиколаївки Запорізької області у зв'язку з руйнуванням вежі КРРТ.

² Зміна програми мовлення з «Радіо «Культура» на «Українське радіо» у зв'язку зі збільшенням потужності.

ЗСУ. За результатами попередніх розрахунків електромагнітної сумісності (ЕМС) та погодження з ГШ ЗСУ, враховуючи згоду НСТУ й технічні можливості постачальників електронних комунікаційних послуг, Національна рада ухвалила рішення № 644, яким дозволено тимчасово збільшити потужність передавачів НСТУ в смт Новомиколаївці Запорізької області, м. Миколаєві Миколаївської області, м. Корюківці, м. Ніжині (3-х програм НСТУ), м. Семенівці, м. Чернігові Чернігівської області.

Також, опрацювавши прохання Харківської обласної військової адміністрації від 27.10.2022 про забезпечення покриття сигналом радіостанцій суспільного мовника у прикордонних районах Харківської області та Харківщини в цілому, Національна рада запропонувала НСТУ реалізувати заходи зі збільшення потужності передавачів і прорахунку нових частот у населених пунктах:

- для «Українського радіо» – м. Барвінковому, м. Богодухові, м. Валках, м. Вовчанську, смт Дворічному, с. Дементіївці, смт Козачій Лопані, м. Золочеві, с. Липці, смт Печенігах, м. Чугуєві, смт Шевченковому, смт Новій Водолазі, м. Змієві, м. Балаклії;
- для «Радіо «Промінь» – м. Первомайському, смт Боровій (Ізюмський р-н), м. Вовчанську, смт Дворічному, с. Дементіївці, смт Козачій Лопані, м. Золочеві, с. Липці, смт Печенігах, м. Чугуєві, смт Шевченковому, смт Новій Водолазі, м. Лозовому, смт Краснокутському, м. Богодухові, м. Балаклії, м. Барвінковому;
- для «Радіо «Культура» – смт Зачепилівці, смт Кегичівці, м. Краснограді, смт Великому Бурлуці, м. Ізюмі, м. Куп'янську, смт Боровій (Ізюмський р-н), м. Вовчанську, м. Первомайському, м. Лозовому, смт Краснокутському, смт Козачій Лопані, м. Чугуєві, м. Балаклії, м. Богодухові, м. Барвінковому;
- відновлення роботи передавача на 0,837 МГц у с. Таранівці.

Також Національна рада повідомила НСТУ про наявні висновки щодо можливості та умов користування радіочастотним ресурсом у населених пунктах: с. Байраці, м. Балаклії, с. Вишневому, с. Гороховатці, смт Донці, с. Завгородньому, с-щі П'ятигірському, смт Савинцях Ізюмського р-ну, смт Близнюках Лозівського р-ну, смт Дворічному Куп'янського р-ну та м. Краснограді Красноградського р-ну Харківської області. Суспільному мовнику запропоновано розглянути можливість отримати дозволи на тимчасове мовлення у період дії воєнного стану на наявні вільні частоти у Харківській області. У разі надходження від НСТУ заяв про видачу дозволу на тимчасове мовлення у період дії воєнного стану в Україні, Національна рада розгляне ці питання як невідкладні на черговому засіданні.

Загальнонаціональні програми суспільного телебачення «ПЕРШИЙ» та «СУСПІЛЬНЕ КУЛЬТУРА» мають ліцензії на мовлення у багатоканальній цифровій мережі МХ-1 у стандарті DVB-T2, що складається із 188 станцій мультимплексування.

24 регіональні та 1 місцевий телеканал суспільного телебачення мають ліцензії на мовлення у багатоканальній цифровій телемережі МХ-5 у стандарті DVB-T2, що складається із 166 станцій мультиплексування.

Через тимчасову окупацію територій України з 2014 року передавачі цифрових мультиплексів у 18 населених пунктах Автономної Республіки Крим та 5 населених пунктах Донецької та Луганської областей припинили поширення українських програм.

Після повномасштабного вторгнення в Україну військ російської федерації через тимчасову окупацію та руйнування телекомунікаційної інфраструктури станом на кінець 2022 року програми суспільного телебачення не поширюються у цифрових мультиплексах, передавачі яких були встановлені у населених пунктах: Бахмуті, Маріуполі Донецької області, Бердянську, Комиш-Зорі, Мелітополі Запорізької області, Біловодську, Лисичанську, Комишувасі, Старобільську, Сватовому, Зоринівці, Троїцькому, Бахмутівці Луганської області, Ізюмі, Куп'янську Харківської області, Чаплинці, Генічеську, Херсоні, Новотроїцькому, Нижніх Сірогозах, Василівці Каховського району Херсонської області.

Суспільний мовник відповідно до чинних ліцензій також продовжує аналогове телевізійне мовлення на територіях, що межують із російською федерацією і тимчасово окупованими територіями. Телеканал «ПЕРШИЙ» має право здійснювати мовлення в аналоговому стандарті з використанням 93 каналів у Донецькій, Луганській, Сумській, Харківській, Херсонській, Чернігівській областях (у тому числі 8 каналів на території Донецької та Луганської областей, окупованих із 2014 року).

Регіональні телеканали «СУСПІЛЬНЕ ДОНБАС», «СУСПІЛЬНЕ СУМИ», «СУСПІЛЬНЕ ХАРКІВ», «СУСПІЛЬНЕ ХЕРСОН», «СУСПІЛЬНЕ ЧЕРНІГІВ» мають ліцензії на мовлення в аналоговому стандарті з використанням 28 каналів (у тому числі 8 каналів на території Донецької та Луганської областей, окупованих з 2014 року).

З 24 лютого 2022 року у зв'язку з тимчасовою окупацією припинено поширення програм телебачення НСТУ в аналоговому стандарті з передавачів у 24 населених пунктах Донецької, Луганської, Сумської, Харківської, Херсонської, областей: Бахмут, Світлодарськ Донецької області, Бараниківка, Біловодськ, Білокуракино, Білолуцьк, Городище, Зоринівка, Кременна, Лисичанськ, Марківка, Новописков, Плугатар, Сватове, Солідарне, Старобільськ, Стрільцівка, Троїцьке, Чугинка, Широкий Луганської області, Тростянець Сумської області, Куп'янськ Харківської області, Чаплинка, Генічеськ Херсонської області.

НСТУ також має 6 дозволів на тимчасове мовлення в Донецькій, Луганській і Херсонській областях із використанням 56 каналів/програм (18 – аналогового стандарту та 38 – цифрового стандарту мовлення).

Утім, через тимчасову окупацію населених пунктів не всі програми транслюються:

- на 13 ТВК/програмах із 19 не транслюється програма «ПЕРШИЙ»;

- на 7 ТВК/програмах із 12 не транслюється програма «СУСПІЛЬНЕ КУЛЬТУРА»;
- на 9 ТВК/програмах із 17 не транслюється програма «СУСПІЛЬНЕ ДОНБАС»;
- повністю припинено мовлення «СУСПІЛЬНЕ КРИМ» і «СУСПІЛЬНЕ ХЕРСОН».

Продовження строку дії дозволів на тимчасове мовлення на територіях із особливим режимом мовлення дасть змогу оперативно відновити мовлення після деокупації територій Донецької, Луганської та Херсонської областей.

Оновлення Наглядової ради НСТУ

Для того, щоб діяльність Національної суспільної телерадіокомпанії України була максимально незалежною і ці процеси могла контролювати громадськість, законодавством передбачено створення Наглядової ради.

Кардинальне оновлення складу Наглядової ради НСТУ відбулося 2021 року. Було обрано 8 нових членів від громадських об'єднань та асоціацій із дев'яти суспільних сфер, передбачених Законом України «Про Суспільне телебачення і радіомовлення України». Також до цього наглядового органу увійшли 7 нових членів від політичних фракцій і груп Верховної Ради України IX скликання.

10 лютого 2022 року Національна рада своїм рішенням увела до складу Наглядової ради представника від правозахисної сфери Олександра Павліченка. Саме його з-поміж шести кандидатів було обрано на відповідній конференції громадських об'єднань та асоціацій, це вже другий його термін у складі наглядового органу НСТУ.

Таким чином, Наглядову раду НСТУ повністю оновлено, термін повноважень її членів – 5 років. Наразі до неї входять 16 осіб: 9 – представляють громадськість, а 7, як зазначалося вище, – представники від Парламенту. Головою Наглядової ради обрано Світлану Остапу, заступником голови – Олександра Павліченка, відповідальним секретарем – Вадима Міського.

Наглядова рада щороку готує та оприлюднює Звіт про діяльність НСТУ, він також розміщується на офіційному вебсайті Національної ради (посилання: <https://www.nrada.gov.ua/public-broadcasting/>).

Аудиторія довіряє суспільному мовнику

З 25 лютого 2022 року в ефірі регіонального мовлення НСТУ розпочалася трансляція цілодобового інформаційного телемарафону «Єдині новини #UАразом». Це дало змогу глядачам дізнаватися, що відбувається в різних громадах країни. Зважаючи на воєнний час, НСТУ децентралізувала регіональне виробництво. Частина працівників було переміщено в безпечні регіони. Це посприяло збільшенню інформаційного контенту. Суспільне мовлення для мільйонів українців стало джерелом перевіреної інформації, цьому сприяла безпосередня комунікація журналістів філій з місцевими мешканцями.

Зрозуміло, що інформація, підготовлена регіональними командами, збільшує довіру до таких матеріалів. Також відбулася трансформація виробництва як єдиної інформаційної мережі.

Можна стверджувати, що слухачі й глядачі довіряють інформації суспільного мовника, бо редакційна рада і журналісти дотримуються журналістських стандартів. Підтвердженням цьому є, зокрема, соціологічне дослідження, яке НСТУ провела 2021 року. За його даними рівень довіри серед тих, хто регулярно дивився програми суспільного мовника, становив 63,1 відсотка.

А вже цього, воєнного, року ця тенденція покращилася. За даними дослідження понад 70% людей, які використовували різні платформи мовника (радіо, телебачення і діджитал), відповіли, що вони дивляться новини суспільного мовника щодня або кілька разів на тиждень. Понад 80% аудиторії заявили про довіру до нього (посилання: <https://stv.detector.media/suspilna-korporatsiya/read/7331/2022-05-26-ponad-70-audytorii-suspilnogo-dyvlyatsya-novyny-movnyka-shchodnya-abo-dekilka-raziv-na-tyzhden-taranov/>).

Таким чином, можна зробити висновки, що український суспільний мовник показує позитивний рівень розвитку і стає дедалі популярнішим серед населення.

Особливості фінансування НСТУ

Національний медіарегулятор завжди стоїть на боці суспільного мовника щодо його фінансування, проте згідно чинного законодавства не може впливати на його грошове забезпечення. Закон «Про Суспільне телебачення і радіомовлення України» передбачає фінансування НСТУ на рівні 0,2 відсотка видатків загального фонду Державного бюджету за попередній рік. На практиці, однак, ці норми закону не виконуються у повному обсязі. Комітет Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики планував у 2022 році розглянути нову модель фінансування суспільного мовника, однак цьому завадила війна, яку веде в Україні РФ.

Незважаючи на складну економічну ситуацію в час війни, держава забезпечує фінансування НСТУ. Державний бюджет на 2023 рік передбачає фінансування суспільного мовника в розмірі 1,5 млрд грн, що значно менше, ніж 2022 року. Ці обставини зменшують прогнози на сталий розвиток НСТУ. До уваги треба брати і той факт, що 1 березня 2022 року російські війська обстріляли київську телевежу і внаслідок цього ракетного удару приміщення НСТУ, що розміщене на вулиці Юрія Ілленка, 42, зазнало великих пошкоджень. Також повністю розтрощене і пограбоване приміщення філії суспільного мовника в Херсоні, все обладнання викрадене і вивезене російськими мародерами.

Менеджмент компанії шукає способи економити кошти на тих видатках, що не стосуються виробництва контенту. У цьому контексті маємо велику надію на допомогу НСТУ з боку міжнародних партнерів – Ради Європи, Європейського

Союзу, інших донорів, які за ці останні десять років зробили так багато, аби суспільне мовлення в Україні функціонувало так само добре, як і в Європі.

4.3. Стан використання каналів і мереж мовлення

Стан ефірних радіомереж

Ефірне радіомовлення в Україні ведеться у трьох діапазонах: FM (87,5 – 108 МГц), УКХ (65,8 – 74 МГц), СХ (0,525 – 1,605 МГц), а також багатоканальне ефірне радіомовлення – у стандарті DAB+ у м. Києві. Відповідно до чинних ліцензій Національної ради для ефірного телерадіомовлення в Україні станом на кінець 2022 року призначено 1360 FM-частот, 78 УКХ-частот та 16 СХ-частот.

Залежно від території розповсюдження програм діють: 14 загальнонаціональних радіомереж, що використовують 860 частотних присвоєнь (Додаток № 4 «Перелік телерадіоорганізацій, що мають ліцензії на загальнонаціональне ефірне радіомовлення»), 41 регіональна радіомережа, що використовує 283 частотних присвоєнь (Додаток № 5 «Перелік телерадіоорганізацій, що мають ліцензії на регіональне ефірне радіомовлення»), 287 місцевих радіоканалів, що використовують 361 частотне присвоєння. Слід зауважити, що 22 частотних присвоєння використовуються у відрізках часу спільно кількома мовниками.

Право здійснювати багатоканальне ефірне радіомовлення у стандарті DAB+ у м. Києві мають 12 телерадіоорганізацій, які транслюють 14 програм (Додаток № 6 «Перелік телерадіоорганізацій, що мають ліцензії на цифрове ефірне радіомовлення у стандарті DAB+»).

Ліцензіати, які стали переможцями конкурсів 2021 року на отримання ліцензії на мовлення з використанням вільних 155 частотних присвоєнь, розпочали радіомовлення на 10 частотах 2021 року та на 67 частотах 2022 року. Таким чином, попри складну ситуацію в країні, мовникам вдалося освоїти 50% радіочастотного спектру, на який Національна рада видала ліцензії.

Водночас, через воєнні виклики деякі ліцензіати не змогли розпочати мовлення упродовж року після видачі ліцензії та звернулися з проханням щодо відтермінування початку мовлення на 78 частотах до завершення воєнного стану в Україні.

Враховуючи руйнування телекомунікаційної інфраструктури, тимчасову окупацію територій України та інші чинники, ліцензіати повідомили Національну раду про тимчасове припинення мовлення з використанням 18 частот. Треба брати до уваги те, що враховуючи масштаби бойових дій, місцеві мовники, зокрема, Донецької, Луганської та Херсонської областей, не мали можливості здійснювати мовлення та повідомити про це Національну раду.

Зважаючи на бойові дії, фінансові труднощі мовників, що змушували їх припиняти мовлення, Національна рада у 2022 році не оголошувала конкурсів на отримання ліцензії на мовлення. Унаслідок цього перелік вільних частот, на які можна оголосити конкурс, містив 109 FM-частот у 22 областях України.

Серед них 68 FM-частот – нові частоти, на які в попередні роки були отримані від УДЦР висновки щодо можливості та умов користування радіочастотним спектром України для потреб телерадіомовлення, 40 FM-частот – вивільнення радіочастотного спектра через не продовження строку дії ліцензії, її анулювання чи вилучення частот із чинних ліцензій на мовлення. 12 вільних частот містяться на тимчасово окупованих територіях Запорізької, Луганської та Херсонської областей:

№	Область	Населений пункт	Кількість FM-частот
1	Запорізька	Бердянськ	1
2	Запорізька	Мелітополь	1
3	Запорізька	Пологи	1 (обсяг мовлення 4 години на добу)
4	Луганська	Новоайдар	1
5	Луганська	Петропавлівка	1
6	Луганська	Привілля	1
7	Луганська	Сватове	1
8	Луганська	Щастя	1
9	Херсонська	Верхній Рогачик	1
10	Херсонська	Каланчак	1
11	Херсонська	Нова Каховка	1
12	Херсонська	Новотроїцьке	1

Питання оголошення конкурсів на отримання ліцензії на мовлення з використанням вільних радіоканалів Національна рада розглядатиме з урахуванням ситуації в країні та можливостей підбиття підсумків конкурсу.

Водночас, враховуючи зміни до Закону України «Про телебачення і радіомовлення» в частині регулювання сфери телерадіомовлення в особливих обставинах, на період дії воєнного стану в Україні, можливою є видача дозволів на тимчасове мовлення з використанням вільних частот. Станом на кінець 2022 року медіарегулятор видав дозволи на тимчасове мовлення з використанням 24 вільних FM-частот.

Національна рада за рахунок коштів Державного бюджету України щороку замовляє розроблення висновків щодо можливості та умов користування радіочастотним ресурсом України для потреб телерадіомовлення. Такими повноваженнями регулятора наділяють Закони України «Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення» та «Про телебачення і радіомовлення».

Відповідно роботи, пов'язані з розрахунком можливості та умов користування радіочастотним спектром для потреб телерадіомовлення, виконує держане підприємство УДЦР, що перебуває у сфері управління регуляторного органу у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку, та виконує свої функції відповідно до Закону України «Про електронні комунікації». Утім, із набуттям з 1 січня 2022 року чинності Законом України «Про електронні комунікації» у законодавчих актах сфери телерадіомовлення виникли правові колізії.

Так, відповідно до Закону України «Про телебачення і радіомовлення» Національна рада звертається із замовленням про розроблення висновків щодо можливості та умов користування радіочастотним ресурсом України для потреб телерадіомовлення. Натомість, відповідником цього поняття в Законі України «Про електронні комунікації» виступає термін «розрахунки електромагнітної сумісності».

Така невідповідність потягнула за собою низку проблем практичного застосування положень Законів України «Про телебачення і радіомовлення», «Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення», «Про електронні комунікації». У самому Законі «Про електронні комунікації» у статтях 45 та 62 назви розрахунків, які замовляє Національна рада і які готує УДЦР за рахунок розпорядників коштів Державного бюджету України, не відповідають одна одній.

Задля забезпечення можливості здійснення Національною радою повноважень щодо замовлення прорахунку нових каналів та частот і відповідного використання за призначенням державних коштів, Національна рада 24 лютого 2022 року ухвалила рішення № 169 «Про надання пропозицій щодо внесення змін до Закону України «Про електронні комунікації», копію якого було надіслано до Міністерства цифрової трансформації України для ухвалення відповідних рішень. Також медіарегулятор направив звернення до РНБОУ та Держспецзв'язку щодо врегулювання відповідних правових колізій і надання можливості Національній раді здійснювати передбачену чинним законодавством процедуру замовлення прорахунку нових каналів і частот.

19 листопада 2022 року набув чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо покращення управління у сфері електронних комунікацій», яким внесено зміни до Закону України «Про телебачення і радіомовлення», крім того, і в частині приведення термінології «висновків» – «розрахунків» у відповідність із Законом України «Про електронні комунікації».

Водночас, так і залишилися неврегульованими на законодавчому рівні норми Закону України «Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення», зокрема, щодо повноважень та видів діяльності Національної ради, що стосуються замовлення розроблення висновків щодо можливості та умов користування радіочастотним ресурсом України для потреб телерадіомовлення та фінансуються з Державного бюджету України.

Стан використання каналів і мереж аналогового телевізійного мовлення

Постанова Кабінету Міністрів України від 16.12.2020 № 1263 «Деякі питання використання радіочастотного ресурсу України» регламентує, що «використання аналогової радіотехнології, передбаченої позицією 38 розділу I Плану використання радіочастотного ресурсу України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 9 червня 2006 р. № 815 (Офіційний вісник України, 2006 р., № 24, ст. 1771; 2016 р., № 30, ст. 1204; 2019 р., № 39, ст. 1363) для визначених Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення каналів мовлення на територіях, що межують з російською федерацією та тимчасово окупованими територіями, відновлюється на період до відновлення суверенітету та територіальної цілісності України, а для каналів мовлення телерадіоорганізацій місцевого мовлення, які не мають ліцензій на цифрове мовлення, – до 31 березня 2021 року».

Таким чином, використання радіотехнології «Аналогове телевізійне мовлення» є чинним лише для визначених Національною радою каналів мовлення на територіях, що межують з РФ та тимчасово окупованими територіями. Це положення діє до відновлення суверенітету та територіальної цілісності України. Фактично воно стосується прикордонних територій Чернігівської, Сумської, Харківської областей, а також територій Донецької, Луганської та Херсонської областей, що визначені розпорядженням КМУ від 10.05.2018 № 309.

Відповідно до Плану розвитку національного телерадіоінформаційного простору використання аналогової технології телевізійного мовлення відбувається відповідно до Плану використання радіочастотного ресурсу. Ліцензії мовників, які використовують аналогові засоби мовлення в інших областях, підлягають анулюванню.

Одним із завдань Національної ради є сприяння забезпеченню завершення переходу на цифровий стандарт мовлення телерадіоорганізацій місцевого мовлення та анулювання чинних ліцензій на аналогове ефірне телевізійне мовлення решти компаній. Відповідно до частини 2 статті 62 Закону України «Про електронні комунікації» особливості користування радіочастотним спектром для потреб телебачення і радіомовлення строк дії ліцензії (продовження строку її дії), виданої Національною радою, не може перевищувати строку закінчення застосування відповідної радіотехнології, визначеної планом розподілу і користування радіочастотним спектром в Україні (нова назва Плану використання радіочастотного ресурсу України).

Станом на кінець 2022 року в Україні аналогове телевізійне мовлення здійснюється з використанням 161 телевізійного каналу. З них 26 каналів використовуються на прикордонних територіях Сумської, Харківської, Чернігівської областей, 31 канал – місцевими телерадіоорганізаціями, що не мають ліцензії на цифрове мовлення, 80 каналів на території Донецької та Луганської областей, підконтрольних Україні станом на 24.02.2022.

Крім того, чинні ліцензії, видані Національною радою, містять 129 каналів аналогового телевізійного мовлення в АР Крим та 60 каналів аналогового

телевізійного мовлення на окупованих з 2014 року територіях Донецької і Луганської областей.

У зв'язку з повномасштабним вторгненням РФ та окупацією частини території України тимчасово припинено використання 37 каналів аналогового телевізійного мовлення у Запорізькій, Херсонській, Луганській, Донецькій областях. Окрім мовлення за ліцензією, на територіях із особливим режимом мовлення у Донецькій, Луганській областях та півдні Херсонської області було задіяно 32 канали аналогового телевізійного мовлення на підставі виданих дозволів на тимчасове мовлення на територіях із особливим режимом мовлення. Залежно від території розповсюдження програм у сфері телевізійного мовлення діють: 9 загальнонаціональних (Додаток № 7 «Перелік телерадіоорганізацій, що мають ліцензії на загальнонаціональне телевізійне мовлення»), 16 регіональних (Додаток № 8 «Перелік телерадіоорганізацій, що мають ліцензії на регіональне телевізійне мовлення») та 83 місцевих аналогових телеканалів (телекомпаній), що використовують 161 частотне присвоєння (без тимчасово окупованих з 2014 року територій АР Крим та м. Севастополя, Луганської та Донецької областей).

2022 року припинено використання 45 каналів аналогового телевізійного мовлення, відповідні ліцензії анульовано. З них 11 каналів – у зв'язку з тим, що телерадіоорганізації отримали ліцензію на цифрове телевізійне мовлення, 34 каналів – у зв'язку з припиненням діяльності компаній.

Перехід від аналогового до цифрового мовлення

Зважаючи на завершення використання радіотехнології аналогового телевізійного мовлення, Національна рада вживає заходів для забезпечення місцевих телерадіоорганізацій можливістю переходу на цифровий стандарт мовлення та припинення використання задіяних каналів аналогового телевізійного мовлення.

Для цього 1 грудня 2021 року Національна рада оголосила конкурс на цифрове місцеве мовлення, до якого увійшли вільні канали, які вже виставлялися на попередній конкурс, у населених пунктах: Володимир-Волинському, Камінь-Каширському, Любомилі, Маневичі, Топільному, Цумані Волинської області, Апостоловому, Васильківці, Павлограді, Перещепині, П'ятихатках Дніпропетровської області, Маріуполі Донецької області, Бердянську, Мелітополі Запорізької області, Первомайську Миколаївської області, Одесі, Карлівці, Кременчуці Полтавської області, Дубно Рівненської області, Охтирці Сумської області, Лозовій Харківської області, Скадовську Херсонської області, Умані (Полянецькому) Черкаської області, а також нові прораховані канали у містах Дніпрі, Івано-Франківську і на двох синхронних мережах у 9 населених пунктах Львівської області: Красному, Радехові, Червоному, Бориславі, Новому Роздолі, Підбужі, Рожевому, Старому Самборі, Турці.

2 грудня 2021 року було також оголошено конкурс на мовлення з використанням вільних каналів (програм) у 43 населених пунктах багатоканальної телемережі МХ-5 (регіональне/міське мовлення).

Зазначені конкурси мали сприяти як переходу місцевих телекомпаній від аналогового до цифрового стандарту мовлення, так і розширенню мереж місцевих цифрових мовників та створенню нових місцевих телекомпаній.

Відповідно до чинного законодавства підбиття підсумків конкурсу мали відбутися до 31.03.2022 та 01.04.2022 року відповідно.

Проте в умовах дії в Україні правового режиму воєнного стану, запровадженого Указом Президента України від 24.02.2022 № 64/2022, затвердженого Законом України від 24.02.2022 № 2102–ІХ, ураховуючи вимоги Закону України «Про правовий режим воєнного стану», що унеможливило підбиття Національною радою підсумків конкурсу в терміни, визначені рішеннями Національної ради про оголошення конкурсу та Законом України «Про телебачення і радіомовлення», Національна рада змушена була скасувати свої рішення про оголошення конкурсів.

Утім, медіарегулятор, попри всі перепони та труднощі 2022 року, сприяв переходу ліцензіатів місцевої категорії мовлення, які використовують аналоговий стандарт і не отримали ліцензії на цифрове мовлення.

Відповідно до Закону України «Про телебачення і радіомовлення», телекомпанія має право здійснити перехід від аналогового до цифрового мовлення за визначеною законом процедурою конкурсу на мовлення або ж переоформлення ліцензії на мовлення. Так, регулятор запропонував телекомпаніям здійснити перехід від аналогового до цифрового мовлення на вільні канали/програми у багатоканальній мережі МХ-5 ТОВ «Зеонбуд» або на місцеві цифрові канали, переоформивши ліцензії на мовлення. Для цього телекомпанія мала подати до Національної ради пакет документів для переоформлення ліцензії на аналогове мовлення, що містить заяву на переоформлення, організаційно-технічні зобов'язання на багатоканальне мовлення. Строк дії ліцензії на мовлення та обсяг мовлення залишався без змін. У разі переоформлення відповідної ліцензії у зв'язку із переходом від аналогового до цифрового (багатоканального) мовлення проводився новий розрахунок розміру ліцензійного збору відповідно до формули, що передбачає видачу ліцензії на такий вид мовлення з урахуванням раніше сплаченої суми. Якщо раніше сплачена сума перевищує/дорівнює нарахованому розміру ліцензійного збору або нарахований ліцензійний збір становить менше одного прожиткового мінімуму для працездатних осіб, телерадіоорганізація сплачувала один прожитковий мінімум для працездатних осіб.

Можливістю перейти на цифровий стандарт мовлення через переоформлення ліцензій скористалися ПрАТ «Кам'янець-Подільська ТРК», м. Кам'янець-Подільський Хмельницької області, ТОВ «ГРАВІС», м. Київ, ТОВ ТРК «ЛАЙК ТВ», м. Шепетівка Хмельницької області, ТОВ «ТРК «ТБ Стимул», м. Київ, ТОВ «ТРК 3-Студія», м. Івано-Франківськ.

Завдяки переходу цих компаній на цифровий стандарт мовлення припинено використання технології аналогового телевізійного мовлення на 37 ТВК у м. Кам'янці-Подільському, 35 ТВК у м. Києві, 46 ТВК у м. Шепетівці, 31 ТВК у м. Кропивницькому, а на 30 ТВК у м. Івано-Франківську замість аналогового

мовлення здійснюється тепер багатоканальне цифрове мовлення. Городоцький районний телерадіопресцентр, м. Городок Хмельницької області, що здійснює мовлення з використанням 4 ТВК у м. Городку також наприкінці року подав заяву на переоформлення ліцензії на цифрове телевізійне мовлення.

На жаль, через воєнний стан в Україні деякі телекомпанії не можуть скористатися наданою можливістю, оскільки перебувають або в зоні бойових дій, або на тимчасово окупованих територіях. Зокрема, це телекомпанії, які здійснювали аналогове телевізійне мовлення у Мелітополі Запорізької області, Бахмуті, Маріуполі, Краматорську Донецької області, Лисичанську Луганської області.

Таким чином, станом на кінець 2022 року фактично залишається 29 місцевих телекомпаній, які мають ліцензію на аналогове мовлення з використанням 31 каналу (частот) та не мають ліцензії на цифрове мовлення. Із зазначеної кількості телекомпаній 3 повідомили Національну раду листами ще в 2019 - 2020 рр., що не планують перехід на цифрове мовлення, 8 телекомпаній не зверталися до Національної ради щодо створення місцевих цифрових каналів, 2 компанії не відреагували на пропозицію перейти на цифровий стандарт мовлення шляхом переоформлення чинної ліцензії, 2 компанії могли б перейти на цифровий стандарт мовлення через переоформлення чи конкурс, проте не подавали заяви на продовження строку дії ліцензії на аналогове мовлення, який завершився в грудні 2022 та січні 2023 року, 1 телекомпанія фактично не веде діяльність та втратила оригінал ліцензії на аналогове мовлення. Ще 1 місцева телекомпанія з м. Чорноморська Одеської області могла б перейти на цифровий стандарт мовлення, взявши участь у конкурсі на місцевому цифровому каналі у м. Одесі, проте телекомпанія не виявила такого бажання. Таким чином, можна зробити висновок, що 17 з 29 телекомпаній не планують перехід на цифровий стандарт мовлення.

З решти 12 телекомпаній: 5 – зможуть розглянути можливість переходу на цифровий стандарт мовлення після деокупації територій Запорізької, Донецької та Луганської областей (ТОВ «ТРК «Заказ», м. Бахмут («Заказ»), КП «ТРК «Бахмут», м. Бахмут («АТВ»), ТОВ «Компанія інформації радіо-телекомунікації «ТОР», м. Київ («2+2 ТОР»), ТОВ «ТРК «МТВ – плюс», м. Мелітополь («МТВ плюс»), ТОВ «ТРК «Акцент», м. Лисичанськ («А»); 3 – зацікавлені в переході та шукають інвестицій (ПрАТ «АРТК «Глас», м. Одеса («ГЛАС»), ТРК «Одеса Плюс» у вигляді ТОВ, м. Одеса («PLUS»), ПрАТ «Шосткинська телекомпанія «Телеком-Сервіс», м. Шостка («ТКС»); 4 – зможуть перейти на цифрове мовлення у м. Києві через ліцензування місцевих цифрових каналів із використанням 41/43 ТВК (ТОВ «ТРК «Академія» («ПРАВДА ТУТ Київ»), ТРК «Сатурн» у формі ТОВ («Погляд Київщина»), ТОВ «ТРК «Купол» («ТИПОВИЙ КИЇВ»), ТОВ «Ефірно-кабельне телебачення «ЕКТА – Бровари» («ЕКТА»)).

Розбудова загальнонаціональної цифрової мережі МХ-7

Відповідно до Плану розвитку національного телерадіоінформаційного простору Національна рада сприяє створенню загальнонаціонального мультиплексу з використанням потужностей державного оператора телекомунікацій Концерну радіомовлення, радіозв'язку та телебачення (далі – КРРТ) у смузі частот метрового діапазону (174-230 МГц) (МХ-7). Заходи щодо створення багатоканальної цифрової телемережі МХ-7 здійснюються КРРТ на підставі Указу Президента України №198/2021 від 18.05.2021 року, яким введено в дію рішення РНБОУ від 14.05.2021 щодо окремих заходів із забезпечення інформаційної безпеки.

Розбудова повноцінної державної телекомунікаційної інфраструктури на базі державного оператора є одним із шляхів покращення покриття цифровим телевізійним мовленням областей України, забезпечення захисту національного телерадіоінформаційного простору, підвищення рівня інформаційної безпеки держави.

Кабінет Міністрів України Постановою від 11.08.2021 № 826 затвердив Програму підвищення обороноздатності й безпеки держави в частині матеріально-технічного забезпечення побудови загальнонаціональної цифрової багатоканальної телемережі МХ-7 (далі – Програма). Нею передбачено гарантування інформаційної безпеки України, спрямованої на захист життєво важливих інтересів громадянина, суспільства та держави у протидії внутрішнім і зовнішнім інформаційним загрозам, забезпечення інформаційної стійкості суспільства й держави.

Реалізацію Програми здійснює КРРТ без використання фінансування з Державного бюджету через залучення кредитних коштів під державні гарантії. Визначені Програмою завдання було заплановано виконати до вересня 2022 року.

Рішення про створення цифрової багатоканальної телемережі МХ-7 у діапазоні 174-230 МГц Національна рада ухвалила 5 грудня 2019 року. КРРТ визначено оператором мережі, а також затверджено перелік 158 населених пунктів, канали та потужності передавачів МХ-7. Згідно із цим рішенням, КРРТ зобов'язаний за п'ять місяців поінформувати Національну раду про готовність введення в дію мережі МХ-7 для ухвалення рішення про оголошення конкурсу на мовлення.

2 лютого 2022 року КРРТ повідомив Національну раду, що готовий упродовж п'яти місяців увести в дію загальнонаціональну цифрову мережу МХ-7 та просив регулятора розглянути питання про затвердження відповідних конкурсних умов та оголошення конкурсу на отримання ліцензії на багатоканальне мовлення в мережі. Технічні характеристики мультиплексу передбачають розповсюдження 12 телевізійних програм зі стандартною чіткістю (SD).

Національна рада планувала на одному із засідань у березні 2022 року розглянути питання про оголошення конкурсу на отримання ліцензії на

багатоканальне мовлення з використанням радіочастотного ресурсу у цифровій багатоканальній телемережі МХ-7 (стандарт DVB-T2 (MPEG 4). Підставами для цього були попереднє рішення «Про створення цифрової багатоканальної телемережі у діапазоні 174-230 МГц (МХ-7)» від 05.12.2019 № 2039 та лист КРРТ від 02.02.2022 № 194/14-2 (вх. № 16/439 від 07.02.2022) про введення в дію загальнонаціональної цифрової телемережі МХ-7 протягом наступних п'яти місяців. На жаль, у зв'язку з повномасштабною російською агресією, введенням в країні воєнного стану, конкурс на загальнонаціональне мовлення у багатоканальній телемережі МХ-7 Національна рада не оголошувала і вважає за доцільне повернутися до цього питання після скасування воєнного стану.

Постановою КМУ від 27 серпня 2022 року № 966 було внесено зміни до Постанови КМУ від 11 серпня 2021 р. № 826 в частині строку виконання завдань. Завдання, визначені Програмою, зокрема, здійснення закупівель із проведенням конкурсних торгів; виготовлення (закупівлі) обладнання, його постачання в Україну з урахуванням митних процедур; виконання комплексу робіт із побудови загальнонаціональної цифрової багатоканальної телемережі МХ-7 та введення її в експлуатацію; оформлення ліцензійних і дозвільних документів передбачається виконати до вересня 2023 року.

Рішення щодо оголошення конкурсу на мовлення у цій телемережі Національна рада ухвалюватиме з урахуванням ситуації в країні та можливостей підбиття підсумків конкурсу.

Стан використання мереж цифрового телевізійного мовлення

Цифрове наземне телевізійне мовлення в Україні реалізується у стандарті DVB-T/T2. Розповсюдження телевізійних програм здійснюється у:

- загальнонаціональних мультиплексах МХ-1, МХ-2, МХ-3, МХ-5, до останнього з яких також входять регіональні та місцеві канали, що в кожній із областей є різними. Оператор мережі – ТОВ «Зеонбуд», який має ліцензію провайдера програмної послуги;
- регіональному мультиплексі в Одеській області. Оператор мережі – КРРТ;
- 48 місцевих ефірних багатоканальних телемережах. Оператори мереж – КРРТ або один із місцевих мовників;
- у м. Києві багатоканальне мовлення також здійснюється з використанням 41 та 43 каналів телевізійного мовлення.

Також в Україні прораховано загальнонаціональний мультиплекс МХ-6 у стандарті DVB-H. Ліцензію провайдера програмної послуги цього мультиплексу має ТОВ «ТРК «ЕТЕР». Розповсюдження програм в цьому мультиплексі станом на кінець 2022 року не здійснюється.

Залежно від території розповсюдження програм у сфері цифрового телевізійного мовлення діють:

- 25 загальнонаціональних, 58 регіональних, 42 місцеві телеканали у складі загальнонаціональних цифрових телемереж МХ-1, МХ-2, МХ-3, МХ-5 у стандарті DVB-T2, що використовують 594 частотних присвоєння (без

тимчасово окупованих із 2014 року територій АРК та м. Севастополя, Луганської та Донецької областей);

- 12 регіональних та 1 місцевий телеканал у складі регіонального мультиплексу в Одеській області, що використовують 22 частотних присвоєння у 22 населених пунктах;
- 48 місцевих та 8 регіональних телеканалів, що використовують 48 частотних присвоєнь (локальне цифрове мовлення).

Переліки телерадіоорганізацій, що мають ліцензії на загальнонаціональне та регіональне телевізійне мовлення, наведені у Додатку № 7 «Перелік телерадіоорганізацій, що мають ліцензії на загальнонаціональне телевізійне мовлення» та Додатку № 8 «Перелік телерадіоорганізацій, що мають ліцензії на регіональне телевізійне мовлення».

Розповсюдження загальнонаціональних програм у цифровому стандарті здійснюється згідно з розподілом програм у мультиплексах МХ-1, МХ-2, МХ-3, МХ-5, затвердженим рішенням Національної ради від 18.08.2011 № 2048 (зі змінами).

Станом на початок 2022 року зазначений розподіл містив перелік із 30 загальнонаціональних програм, розподілених між мультиплексами таким чином: МХ-1, МХ-2 – по 8 програм, МХ-3 – 9 програм, МХ-5 – 4 програми.

У звітному періоді Національна рада рішенням від 29.03.2022 № 223 внесла зміни до розподілу програм у мультиплексах. Згідно з ним 17 загальнонаціональних телепрограм змінили мультиплекси, також було змінено порядок програм у мультиплексах. Такий розподіл було зроблено на випадок аварійних ситуацій, у зв'язку з необхідністю забезпечити резервні канали доставки програм у мультиплексах.

Крім того, з переліку програм було вилучено телеканал «Z ZIK». Підставою стало рішення РНБОУ від 2 лютого 2021 року «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)», введеного в дію Указом Президента України від 2 лютого 2021 року № 43/2021, до юридичної особи ТОВ «ТРК «Нові комунікації», яка здійснювала мовлення телеканалу в цифровій ефірній мережі. Санкції застосовано, зокрема, у вигляді заборони користування радіочастотним ресурсом України; припинення надання послуг із ретрансляції/розповсюдження телепрограм/надання телекомунікаційних послуг і використання телекомунікаційних мереж загального користування.

15 вересня 2022 року рішенням Національної ради № 585 внесено зміни в розподіл програм у зв'язку з анулюванням ліцензій на мовлення ТОВ «ТРК «Україна» («УКРАЇНА», «НЛО.TV», «Індиго tv») і ТОВ «Новинна група Україна» («УКРАЇНА 24») відповідно до рішень Національної ради від 21.07.2022 №№ 489, 491; зміною логотипів АТ «НСТУ» відповідно до рішень Національної ради від 19.05.2022 №№ 267, 269 та заяви АТ «НСТУ» про переоформлення ліцензії НР № 01140-м від 30.03.2017 у зв'язку з намірами змінити мультиплекс МХ-5 на МХ-1; листом ТОВ «Телеодин» («М1») від 09.09.2022 № 24/743 щодо намірів змінити мультиплекс МХ-3 на МХ-2.

29 вересня 2022 року рішенням № 621 внесено зміни до розподілу програм у мультиплексах. Було змінено порядок програм «1+1» та «СУСПІЛЬНЕ КУЛЬТУРА» в мультиплексі МХ-1.

За підсумками зазначених змін розподіл складається з 25 загальнонаціональних програм, які транслюються в чотирьох мультиплексах: МХ-1 – 8 програм, МХ-2 – 7 програм, МХ-3 – 8 програм, МХ-5 – 2 програми.

Національна рада, керуючись Положенням про особливості процедури ліцензування у період дії воєнного стану в Україні, видала дозволи на тимчасове мовлення телеканалам «МИ-Україна», «ICTV2», «1+1 УКРАЇНА» в мультиплексі МХ-2.

У мультиплексі МХ-5 для регіонального/місцевого мовлення вільними є 213 програм у 132 населених пунктах 23 областей (без врахування тимчасово окупованих із 2014 року територій АРК та Донецької, Луганської областей). З них на 47 програм Національна рада видала дозволи на тимчасове мовлення у період дії воєнного стану.

Окрім окупованих із 2014 року територій АРК та Донецької і Луганської областей, 2022 року ТОВ «Зеонбуд» через тимчасову окупацію територій України втратило окремі передавальні станції. Не було змоги здійснювати управління та контроль за ними через їх відключення від електропостачання та каналів зв'язку українських постачальників електронних комунікаційних послуг, а в деяких випадках через фізичне знищення обладнання (у Донецькій, Запорізькій, Луганській, Харківській, Херсонській областях).

Станом на кінець 2022 року немає мовлення передавальних станцій мультиплексів МХ-1, МХ-2, МХ-3, МХ-5 у таких населених пунктах: Маріуполі Донецької області, Бердянську, Більмаку, Мелітополі Запорізької області, Ізюмі Харківської області, Чаплинці, Генічеську, Херсоні, Новотроїцькому, Нижніх Сірогозах, Василівці Херсонської області, Біловодську, Лисичанську, Комишувасі, Старобільську, Сватовому, Зоринівці, Троїцькому, Бахмутівці Луганської області. Таким чином, у Луганській та Херсонській областях не працює жодна станція мультиплексування. У Херсонській області частково можливий прийом цифрового телебачення Т2 від передавальних станцій з Миколаївської області.

У м. Ізюмі Харківської області станція повністю зруйнована. У м. Херсоні станція вивезена окупаційною владою, вежа зруйнована. У м. Бахмуті відсутнє електроживлення об'єкта, пошкоджена трансформаторна підстанція.

Водночас ТОВ «Зеонбуд» докладає максимум зусиль для утримання цифрового мовлення в країні. Зокрема, технічний персонал у найкоротші терміни ремонтує, обслуговує та відновлює обладнання передавальних станцій, яке було пошкоджене під час бойових дій, а також здійснює всі необхідні заходи для резервування основних елементів телемережі та їх стабільної роботи.

Так, після деокупації територій було відновлено роботу всіх мультиплексів у Тростянці Сумської області, Великому Бурлуці Харківської області, роботу МХ-1 та МХ-2 у Куп'янську Харківської області, також було оперативно

перенесено обладнання з РТС Орхів на РТС Новомиколаївка Запорізької області та 19 травня 2022 увімкнено МХ-1 та МХ-5.

У зонах бойових дій забезпечується мовлення в мультиплексах МХ-1, МХ-2, МХ-3, МХ-5 у Нікополі, Покрові, Орлах Дніпропетровської області, Костянтинівці Донецької області.

2021 року активно розвивалося місцеве цифрове мовлення. 28 жовтня 2021 року на засіданні Національної ради за результатами підбиття підсумків конкурсу на отримання ліцензії на багатоканальне мовлення у стандарті DVB-T2 у 43 населених пунктах були визначені переможці на мовлення в 36 населених пунктах. 37 телерадіокомпаній-переможців конкурсу на мовлення після сплати ліцензійного збору отримали ліцензії на мовлення у листопаді-грудні 2021 року. У 30 населених пунктах оператором багатоканальної мережі (постачальником електронних комунікаційних послуг) визначено КРРТ.

КРРТ одразу включився у процес підготовки закупівлі обладнання мереж, але через повномасштабне вторгнення рф в Україну вимушений був корегувати плани щодо постачання обладнання для місцевих мереж. 19 телерадіокомпаній у 22 населених пунктах (37 каналів/програм) заявили про готовність розпочати мовлення одразу після встановлення передавачів Концерном РРТ.

З метою забезпечення об'єктивного та оперативного інформування населення місцевими та регіональними мовниками Національна рада узгодила організацію КРРТ місцевого цифрового мовлення в багатоканальних телемережах у стандарті DVB-T на час воєнного стану. Таким чином, КРРТ забезпечив встановлення та введення в експлуатацію обладнання на територіях, де не ведуться бойові дії та інтенсивні обстріли, а саме: в населених пунктах Волинської, Львівської, Хмельницької, Рівненської областей.

Через надзвичайну ситуацію воєнного стану в більшості телерадіоорганізацій виникли фінансові труднощі, тому запуск місцевих мультиплексів виявився непростим завданням. Телерадіокомпанії зверталися до медіарегулятора щодо відтермінування початку мовлення за ліцензіями. Незважаючи на це, 2022 року вдалося запуснути місцеві цифрові канали у таких населених пунктах: Камінь-Каширському, Любомлі, Топільному, Цумані Волинської області, Івано-Франківську, Калуші, Коломиї, Стримбі Івано-Франківської області, Львові, Самборі Львівської області, Доброславі (Зориновому) Одеської області, Кременчуці Полтавської області, Хмельницькому, Волочиську, Городку Хмельницької області.

Станом на кінець 2022 року 17 телерадіоорганізацій розпочали мовлення у 14 населених пунктах на 27 програмах. Вирішується питання оренди у містах: Володимир-Волинському, Маневичах Волинської області, Славуті Хмельницької області.

Завершено монтаж обладнання та готуються мережі доставки сигналу в Горішній Вигнанці, Кременці, Лозовій, Теробовлі, Шумську Тернопільської області. Підготовлено обладнання в містах Миколаєві та Одесі, проте телерадіокомпанії ще не готові розпочати мовлення. У містах Полонному, Шепетівці Хмельницької області, м. Карлівці Полтавської області триває монтаж

обладнання. Запуск мовлення тут за готовності мовників можливий на початку 2023 року.

Загалом, станом на кінець 2022 року 22 з 48 місцевих цифрових каналів мають повний пакет програм (за умов наявності в ефірі всіх мовників), відповідно до умов ліцензій на мовлення або дозволу на тимчасове мовлення у період дії воєнного стану в Україні. На 24-х місцевих цифрових каналах мовлення вільними залишаються 32 програми з обсягом мовлення 24 години на добу, а також відрізки часу мовлення обсягом 20 годин на добу на 2-х програмах у Хмельницькій області. Через відсутність претендентів 2021 року та скасування через воєнний стан конкурсу 2022 року не відбувся конкурс на отримання ліцензії на мовлення на 17 цифрових каналах. Однак видано дозволи на тимчасове мовлення на 2-х із 3-х програм у м. Дніпрі.

Національна рада й надалі з урахуванням ситуації в країні докладатиме максимум зусиль для розвитку місцевого цифрового телевізійного мовлення.

4.4. Стан використання багатоканальних кабельних мереж, мереж МІТРС

На кінець 2022 року програмну послугу в кабельних телемережах надавали 574 провайдери програмної послуги, за технологією IPTV – 215 провайдерів.

У звітному періоді загалом внесено зміни до 248 переліків універсальної програмної послуги. За результатами звернень провайдерів програмної послуги розроблено 6 переліків програм універсальної програмної послуги для 9 населених пунктів; внесено зміни до 119 переліків універсальної програмної послуги, внесено 29 програм телерадіокомпаній, які за результатами конкурсних відборів отримали ліцензії на мовлення. Вилучено 8 програм у зв'язку з анулюванням ліцензій на мовлення. Також, за результатами звернень провайдерів програмної послуги та представника Національної ради у Хмельницькій області щодо неможливості приймати програми деяких телерадіоорганізацій ефірного мовлення, внесено зміни до переліків універсальної програмної послуги та вилучено програми, рівень сигналу яких не відповідає технічним нормам.

Враховуючи звернення АТ «Національна суспільна телерадіокомпанія України» у зв'язку із переоформленням ліцензії на супутникове мовлення (НР № 01104-м від 30.03.2017), Національна рада наприкінці 2022 року ухвалила 28 рішень, якими програму «СУСПІЛЬНЕ НОВИНИ» внесено до 505 додатків із переліками універсальної програмної послуги у всіх населених пунктах України.

У звітному періоді анульовано ліцензію єдиного провайдера програмної послуги ТОВ «Діджитал Скрінз», м. Київ, яке надавало послуги на території України за технологією OTT.

Загалом, упродовж 2022 року спостерігалася тенденція до зменшення телемереж провайдерів програмної послуги. Низка провайдерів програмної послуги, що провадили діяльність в районах, де через повномасштабне вторгнення росії велися бойові дії, тимчасово припинили надавати послуги або повідомили Національну раду про відступ від загальної концепції добору програм.

З урахуванням розвитку нових технологій, які сприяють створенню конкурентного середовища для мовників та провайдерів програмної послуги, медіарегулятор і далі видавав ліцензії на кабельне мовлення за технологією ОТТ у багатоканальних телекомунікаційних мережах. Таку ліцензію у звітному році видано ТОВ «Закон ТВ Хмельницький», м. Київ. Наразі кабельне мовлення за технологією ОТТ відповідно до 11 ліцензій Національної ради здійснюють 10 телерадіокомпаній.

Окрім кабельних телемереж, програмна послуга у Вінницькій, Закарпатській, Кіровоградській та Львівській областях надається з використанням телесистем типу «МІТРС», суть якої полягає у передачі й ретрансляції телевізійного зображення, передавання звуку, цифрової інформації у багатоканальних розподільчих системах.

2022 року на засіданні робочої групи з вирішення проблемних питань діяльності провайдерів програмної послуги, яка діє при Національній раді, ключовою темою обговорення представників регуляторного органу та профільних асоціацій і об'єднань, зокрема, Асоціації правовласників і постачальників контенту, Інтернет асоціації України, Спілки кабельного телебачення України та інших, була ситуація зі знищення окупантами телекомунікаційної інфраструктури, призначеної для трансляції/ретрансляції телевізійних програм. Також актуальним на час воєнного стану було питання щодо неможливості дотримання провайдерами програмної послуги мінімальної частки вітчизняних програм відповідно до концепції пакетування (переліку) програм і можливого унормування тимчасового відступу від загальної концепції пакетування (переліку) програм, зазначеної в ліцензії. У підсумку обговорень було знайдено компромісне рішення щодо цієї проблеми та погоджено наступні етапи співпраці регуляторного органу й суб'єктів інформаційної діяльності у сфері телебачення і радіомовлення.

4.5. Стан використання супутникових каналів мовлення

В умовах збройної агресії РФ проти України питання розвитку супутникових каналів мовлення автоматично трансформувалося в питання забезпечення стабільного функціонування супутникової трансляції вітчизняних програм. Відомо, що для російських окупантів першочерговою ціллю є руйнування інформаційної інфраструктури нашої країни. Тож фактично з дати введення в Україні воєнного стану робота Національної ради в супутниковому сегменті велася за двома паралельними напрямками:

- протидіяти поширенню в Європі і світі рашистської ідеології та пропаганди. За приблизними підрахунками, реалізація зусиль України щодо блокування найголовніших рупорів кремля дає змогу позбавити колосального інформаційного тиску, що триває упродовж десятиліть і особливо посилюється в час гібридної війни, на понад 70 мільйонів російськомовних мешканців Європи. Вони наразі є потенційною аудиторією російського пропагандистського телебачення.

- задіяти всі можливі інструменти для максимального забезпечення населення України вітчизняним контентом, у тому числі через розкодування програм вітчизняних медіагруп на супутниках.

Національна рада ще на початку широкомасштабного вторгнення максимально сприяла місцевим та регіональним телекомпаніям, аби розширити їхнє мовлення на супутнику Amos-7 за допомогою технічних потужностей ДП «Укркосмос».

У сфері програмних послуг за допомогою ДТН, на жаль, відбулися невтішні зміни. Залишився лише один ліцензіат – ТОВ «ВІЖН ТБ» (ТМ «Viasat»). ТОВ «Екстра-ТВ» (ТМ «XTRA TV») припинило ретрансляцію телеканалів та надання послуг абонентам, мотивуючи це набуттям чинності Законом «Про запобігання загрозам національній безпеці, пов’язаним із надмірним впливом осіб, які мають значну економічну та політичну вагу в суспільному житті (олігархів)».

Станом на 31 грудня 2022 року супутникове мовлення мають право здійснювати 101 телекомпанія та 3 радіокомпанії (Додаток № 9 «Супутникове телевізійне мовлення (2022)» і Додаток № 10 «Супутникове радіомовлення (2022)»). Інформацію щодо кількості кодованих і відкритих для перегляду телеканалів, а також щодо розміщення вітчизняних телерадіопрограм на іноземних супутниках наведено в Додатку № 11 «Доступ до програм та розміщення вітчизняних телерадіопрограм на іноземних супутниках».

5. ПІДСУМКИ ЛІЦЕНЗУВАННЯ

Підсумки ліцензування телерадіомовлення у звітному періоді

Згідно зі статтями 14 та 19 Закону України «Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення» передбачено ведення Державного реєстру суб’єктів інформаційної діяльності у сфері телебачення і радіомовлення (далі – Держреєстр). До нього відповідно до статті 38 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» вносяться дані про суб’єктів інформаційної діяльності у сфері телебачення і радіомовлення, які отримали ліцензії на мовлення, ліцензії провайдерів програмної послуги або зареєструвалися як суб’єкти інформаційної діяльності.

Дані в Держреєстрі постійно корегуються у зв’язку з внесенням або вилученням телерадіоорганізацій та провайдерів програмної послуги, враховуються зміни, що вносяться до ліцензій, у тому числі зміни умов діяльності, територіальної категорії мовлення, ліцензійних умов тощо.

Станом на 31 грудня 2022 року до Держреєстру внесено дані про 1371 телерадіоорганізацію, провайдерів програмної послуги та суб’єктів інформаційної діяльності:

- 1258 телерадіоорганізацій та провайдерів програмної послуги;
- 113 суб’єктів інформаційної діяльності.

Із 1258 ліцензіатів за формою власності 7 – державних, 142 – комунальної власності, 1109 – іншої форми власності. З них:

1) за видами мовлення:

Мовників – 727, у тому числі:

- телемовників – 390;
- радіомовників – 385;
- телерадіомовників – 48.

2) залежно від організаційно-технологічних особливостей розповсюдження програм телерадіоорганізації поділяються за такими видами мовлення:

Телемовлення:

- ефірне – 102;
- багатоканальне – 157;
- кабельне – 137 (з них 10 – за технологією ОТТ);
- супутникове – 101.

Радіомовлення:

- ефірне – 331;
- багатоканальне – 12;
- супутникове – 3;
- проводове – 70.

Провайдерів програмної послуги – 574 (з них 215 – IPTV).

За звітний рік до Держреєстру внесено дані щодо 4-х нових ліцензіатів та вилучено 52.

Ухвалено рішення про державну реєстрацію двох нових суб'єктів інформаційної діяльності та одне рішення про анулювання свідоцтва про державну реєстрацію суб'єкта інформаційної діяльності у сфері телебачення і радіомовлення.

Загалом телерадіоорганізаціям і провайдерам програмної послуги було видано та переоформлено 206 ліцензій. Серед них:

ліцензій на мовлення – 184 (з них 177 – переоформлень), у тому числі:

- супутникове – 30 (із них 28 – переоформлень);
- ефірне – 69 (з них 69 – переоформлень);
- кабельне – 12 (з них 7 – переоформлень);
- проводове – 1 (з них 1 – переоформлення);
- багатоканальне телебачення – 66 (з них 66 – переоформлень);
- багатоканальне радіомовлення – 2 (з них 2 – переоформлення);
- проводове, ефірне, супутникове, багатоканальне радіомовлення – 4 (з них 4 – переоформлень);

ліцензій провайдера програмної послуги – 22 (з них 5 – переоформлень).

Крім того, було внесено зміни до 297 ліцензій через переоформлення їх додатків. Серед них:

- додатків до ліцензій на мовлення – 255; у тому числі: супутникове – 54; ефірне – 124; кабельне – 11; багатоканальне телебачення – 49; проводове – 2; проводове, ефірне, супутникове, багатоканальне радіомовлення – 10; багатоканальне радіомовлення – 5;

- додатків до ліцензій провайдера програмної послуги – 42.

Продовжено строк дії 37 ліцензій на мовлення та провайдерів програмної послуги.

За звітний рік відповідно до статті 37 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» та Положення про порядок видачі ліцензії провайдера програмної послуги Національна рада ухвалила 73 рішення про анулювання ліцензій на мовлення та провайдерів програмної послуги. Найпоширенішою причиною анулювання ліцензії, зазначеною в клопотанні, є припинення діяльності, нерентабельність діяльності, скрутний фінансовий стан.

Станом на 31 грудня 2022 року до регуляторного органу надійшло 731 заява від суб'єктів господарської діяльності з питань ліцензування мовлення та провайдерів програмної послуги.

Обсяги ліцензійного збору 2022 року

Нарахування ліцензійного збору 2022 року проводилося відповідно до Методики розрахунків розмірів ліцензійного збору за видачу або продовження строку дії ліцензії на мовлення, ліцензії провайдера програмної послуги, визначення розміру плати за переоформлення ліцензії та видачу дублікату ліцензії на мовлення, ліцензії провайдера програмної послуги, яка затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 13.04.2011 № 412 (зі змінами).

Загальна сума надходжень від сплати ліцензійного збору за видачу, продовження та переоформлення ліцензій на мовлення та провайдера програмної послуги та від сплати штрафів за порушення законодавства в сфері телебачення і радіомовлення 2022 року становила 1 660,7 тис. грн.

Така сума надходжень зумовлена тим, що медіагалузь працювала у надзвичайно важкий період воєнного стану і упродовж року не проводилися конкурси на отримання ліцензій на вільні частоти і канали мовлення. Із загальною структурою надходжень від сплати ліцензійних зборів за різними видами мовлення можна ознайомитися у таблиці, наведеній нижче.

Структура ліцензійного збору за 2021-2022 рр.

	Спосіб розповсюдження телерадіопрограм чи передач	Показники за 2021 р.		Показники за 2022 р.	
		Кількість оформлених рахунків (ухвалених рішень)	Сума надходжень (тис. грн.)	Кількість оформлених рахунків (ухвалених рішень)	Сума надходжень (тис. грн.)
1	Ефірне мовлення	336	23 305,2	173	3 606,8

2	Проводове мовлення	2	4,6	3	7,7
3	Кабельне мовлення	84	3 519,8	24	825,1
4	Провайдер програмної послуги	176	8 075,0	62	2 743,0
5	Супутникове мовлення	150	6 609,8	59	3 620,9
6	Цифрове мовлення	194	8 953,1	66	829,4
7	Видача дублікатів ліцензій за всіма видами розповсюдження телерадіопрограм	0	0	1	2,5
8	Штрафи щодо неподання (несвоечасного подання) інформації щодо прозорості власності (2016–2019 рр.)	6	24,0	1	0,1
9	Штрафи за порушення законодавства про телебачення і радіомовлення	12	425,1	3	25,2

2022 року було стягнуто кошти в розмірі 24 035,2 тис. грн із Державного бюджету України згідно з виконавчим листом від 29 липня 2022 року № 640/10758/21, виданого на виконання постанови Верховного Суду України.

Ефірне та багатоканальне мовлення

2022 року планувалося проведення трьох конкурсів на вільних телерадіоканалах: 1 – ефірне радіомовлення та 2 – багатоканальне телебачення. Відповідно до рішень Національної ради від 25.11.2021 №№ 1921,1922 було оголошено конкурс № 126 на багатоканальне мовлення радіочастотного ресурсу на вільних каналах мовлення у багатоканальній телемережі МХ-5 у стандарті DVB-T2 (MPEG-4). На конкурс було виставлено 27 цифрових каналів у 14 областях. Відповідно до цих рішень було визначено граничний термін подачі заяв про видачу ліцензії – 31.01.2022 до 18:00 та граничний термін підбиття підсумків конкурсу – 31.03.2022. Оскільки в умовах режиму воєнного стану унеможливлено підбиття Національною радою підсумків конкурсу у визначені терміни, ці рішення було скасовано 29 березня 2022 року (рішення № 227).

Згідно з рішеннями Національної ради від 25.11.2021 №№ 1919,1920 року було оголошено конкурс № 127 на багатоканальне мовлення з використанням радіочастотного ресурсу на вільних каналах у багатоканальній телемережі МХ-5 у стандарті DVB-T2. На конкурс було виставлено 57 програм у 43 населених пунктах. Рішеннями визначено граничний термін подачі заяв про видачу ліцензії – 02.02.2022 до 18:00 та граничний термін підбиття підсумків конкурсу – 01.04.2022. Ці рішення з тих самих причин теж було скасовано 29 березня 2022 року (рішення № 228).

Також відповідно до рішень Національної ради від 22.12.2021 №№ 2090, 2091 було оголошено конкурс № 128 на отримання ліцензії на мовлення з використанням вільних радіоканалів. На конкурс було виставлено 19 FM-частот у 10 областях України. Визначено граничний термін подачі заяв про видачу ліцензії – 28.02.2022 до 18:00 та граничний термін підбиття підсумків конкурсу – 28.04.2022. Підбиття підсумків також унеможливилось через умови воєнного стану. Ці рішення так само скасовано 29 березня 2022 (рішення № 229).

У період із 1 січня по 31 грудня 2022 року до Національної ради подано 276 заяв суб'єктів інформаційної діяльності у сфері телебачення і радіомовлення на ефірне мовлення, з яких видача – 17, переоформлення – 177, продовження – 61, клопотання щодо анулювання ліцензії – 20. Також до регуляторного органу звернулися ліцензіати із 78 заявами про видачу ліцензії на багатоканальне мовлення, 3 заявами про продовження і 119 заявами про переоформлення ліцензії на багатоканальне мовлення у зв'язку зі зміною власників та кінцевих бенефіціарних власників, організаційно-правових форм власності, програмних концепцій мовлення, позивних, логотипів, керівних та наглядових органів тощо. Надійшло 5 клопотань про анулювання ліцензій на багатоканальне мовлення у зв'язку з припиненням діяльності. Після опрацювання поданих заяв медіарегулятор ухвалив відповідні рішення.

Під час збройної агресії і воєнного стану в Україні для медійників поширеною підставою внесення змін у ліцензії стала зміна вихідних даних. Серед знакових змін у мовленні можна відзначити КП «Муніципальна телевізійна мережа» з м. Запоріжжя, яке невідкладно змінило свій логотип з літери «Z» на «МТМ»; ТОВ «ТРО «Радіо Україна», м. Київ, яке переоформило ліцензію, змінивши позивні з «Русское Радио» на «Радіо БАЙРАКТАР»; компанію ТОВ «Житомирська радіокомпанія», яка відмовилась від літери Z у своїх позивних та вирішила звучати в ефірі як «106 і 1 FM».

Упродовж 2022 року Національна рада розглянула заяви ліцензіатів та ухвалила 24 рішення щодо продовження строку дії ліцензій на ефірне та багатоканальне мовлення. Задля захисту інтересів держави та забезпечення доступу громадян до правдивої інформації продовжено, зокрема, мовлення в прикордонних із державою-агресором регіонах України, на територіях, які розташовані на лінії зіткнення та які межують із тимчасово окупованими територіями. Таким чином, наступні 7 років далі мовитимуть на частоті 106,2 МГц у м. Конотопі Сумської обл. місцева компанія ТОВ ТРК «Укрмайл»; на 8 ТВК у м. Шостці Сумської обл. місцева телекомпанія ПрАТ «Шосткинська телекомпанія «Телеком-Сервіс»; на частоті 99,6 МГц у смт Великому Бурлуці Харківської області регіональна компанія ТОВ «Медіа група «Надія» (м. Київ); на частотах 69,02 МГц у м. Сумах, 69,92 МГц у м. Запоріжжі, 70,79 МГц у м. Чернігові, 69,2 МГц у м. Харкові регіональне ТОВ «ТРК «Еммануїл» з м. Києва; на частотах 101,9 МГц у м. Шостці, 102,9 МГц у м. Ромнах, 100,7 МГц у м. Конотопі Сумської області, 107,8 МГц у м. Пологах Запорізької області загальнонаціональний мовник ТОВ «Телерадіокомпанія «Радіо-Ера», м. Київ, тощо.

Скориставшись підпунктом 5 пункту 1 Постанови Кабінету Міністрів України від 18.03.2022 № 314 «Про деякі питання забезпечення провадження господарської діяльності в умовах воєнного стану», яким визначено, що строки дії чинних строкових ліцензій та документів дозвільного характеру автоматично продовжуються на період воєнного стану та три місяці з дня його припинення чи скасування, Національна рада отримала 21 звернення від компаній з проханням відкласти розгляд поданих заяв про продовження строку дії своїх ліцензій на мовлення.

Супутникове мовлення

За звітний період до Національної ради надійшло 3 заяви про видачу ліцензії на супутникове мовлення, переоформлення – 81 заява, з них 10 заяв – це супутникове радіо, продовження – 2, анулювання ліцензії на супутникове мовлення – 6. У звітному періоді медіарегулятор розглядав заяви ліцензіатів щодо переоформлення ліцензії на супутникове мовлення у зв'язку зі зміною програмних концепцій мовлення, власників та кінцевих бенефіціарних власників, керівних та наглядових органів, технічних характеристик мовлення тощо.

Ліцензування супутникового мовлення здійснюється на позаконкурсних засадах, ліцензії видаються строком на 10 років.

За результатами розгляду заяв про видачу ліцензії на супутникове мовлення у звітному році було ухвалено рішення про видачу ліцензії таким телерадіоорганізаціям: ПП «Тюсо», м. Київ (логотип «ТЮСО»), ТОВ «Агро-медіа», м. Чернівці (логотип «AGRO TV»), ТОВ «Ми – Україна», м. Київ (логотип «МИ – УКРАЇНА»), ТОВ «ТРК «Студія 1+1», м. Київ (логотип «1+1 International»). Водночас, на прохання ТОВ «Агро-медіа» Національна рада скасувала рішення про видачу їй супутникової ліцензії на мовлення.

На кінець 2022 року регулятор продовжив ліцензії на супутникове мовлення 4 телерадіокомпаніям. Наступні 10 років продовжуватимуть супутникове мовлення ПрАТ «Телеканал «Інтер», м. Київ (логотип «ІНТЕР»), ТОВ «Солар медіа», с. Софіївська Борщагівка Київської обл. (логотип «Сонце»), ТОВ «Медіа група «Надія», м. Київ (логотип «Надія»), КП «ТРК «Перший західний», м. Львів (логотип «ПЕРШИЙ ЗАХІДНИЙ»).

У відповідь на клопотання компаній відповідно до статті 37 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» Національна рада анулювала ліцензії на супутникове мовлення 7 ліцензіатам. Основною підставою для такого кроку зазначалося брак фінансово-економічних можливостей для ведення діяльності.

В умовах воєнної агресії низка компаній суттєво змінила своє супутникове мовлення, яке не об'єдналося у єдиний марафон, зокрема, ТОВ «Міжнародна комерційна телерадіокомпанія» (ICTV), м. Київ, переоформила ліцензію, змінивши програмну концепцію мовлення і логотип з комбінованого позначення «ICTV» та «UKRAINE» на «ICTV2», ТОВ «Телерадіокомпанія «Студія 1+1», м. Київ, змінило формат мовлення і вихідні дані з «1+1 International» на «1+1

УКРАЇНА», АТ «НСТУ», м. Київ, змінило логотип із «СУСПІЛЬНЕ ДОНБАС» на «СУСПІЛЬНЕ НОВИНИ».

Кабельне мовлення

Упродовж 2022 року до Національної ради надійшло 2 заяви про видачу ліцензії на кабельне мовлення, з них – 1 заява на мовлення з використанням технології ОТТ, продовження – 2, переоформлення – 23, а також 5 звернень щодо анулювання ліцензії на кабельне мовлення.

Ліцензування кабельного мовлення здійснювалося без конкурсу за реєстраційним принципом відповідно до вимог Закону України «Про телебачення і радіомовлення».

Ухвалено рішення про продовження строку дії ліцензії на кабельне мовлення 4-м ліцензіатам, а саме: ТОВ ТРК «ІРТ», м. Дніпро, ПП «Телерадіокомпанія «Пульсар-РТБ», м. Охтирка Сумської обл., ТОВ Телерадіокомпанія «Академ TV», м. Суми, ТОВ «Телерадіокомпанія «Круг», смт Овідіополь Одеської обл. Компанії провадять свою діяльність в такий скрутний для країни час, що дає можливість оперативно доносити інформацію до мешканців своїх громад.

Два суб'єкти інформаційної діяльності, які працюють на телерадіоінформаційному ринку як провайдери програмної послуги, у звітному році отримали ліцензії на кабельне мовлення, а саме: ТРК «ЛАН» ТзОВ, м. Стрий Львівської обл., територія розповсюдження програм – міста Дрогобич, і Стрий, села Грабовець, Дуліби, Нежухів, Добрівляни, Стрільків, Верчани, Слобідка, Підгірці, Комарів Львівської області, ТОВ ТРК «Кабельні телевізійні мережі», м. Олександрія Кіровоградської обл., територія розповсюдження програм – м. Олександрія Кіровоградської обл. Тривало ліцензування кабельного мовлення із використанням технології ОТТ, зокрема, ТОВ «Закон ТВ Хмельницький», м. Київ, отримало ліцензію на мовлення з використанням такої технології.

На засіданнях Національна рада розглянула 14 заяв про переоформлення ліцензій на кабельне мовлення у зв'язку зі змінами власників, кінцевих бенефіціарних власників, пов'язаних осіб, керівника, докладних характеристик мереж мовлення, програмної концепції мовлення, відрізків часу мовлення та обсягу мовлення.

У звітному році залишалася тенденція до зменшення кількості кабельних мовників: якщо 2021 року їх було 143, то на кінець 2022 року стало 137. До Національної ради звернулося 5 ліцензіатів щодо анулювання ліцензії на кабельне мовлення, з них 1 звернення з використанням технології ОТТ. Причиною припинення діяльності суб'єктів інформаційної діяльності знову ж таки є фінансова неспроможність, яка поглибилася під час війни.

Проводове мовлення

Станом на 31 грудня 2022 року налічується 70 мовників, що використовують мережі проводового мовлення. Ліцензування цього виду мовлення здійснюється на позаконкурсних умовах, а ліцензії видаються строком на 10 років.

Упродовж звітного року до Національної ради звернулося 15 ліцензіатів із заявами, з них – тільки 4 щодо переоформлення ліцензій на мовлення у проводових мережах у зв'язку зі зміною найменування, директора, складу редакційної ради, власників, кінцевих бенефіціарних власників, пов'язаних осіб, обсягу, сітки мовлення, програмної концепції мовлення, організаційно-технічних характеристик мовлення тощо. Із заявами про видачу ліцензії на проводове мовлення цього року компанії взагалі не зверталися. Натомість із клопотаннями про анулювання ліцензій на проводове мовлення упродовж 2022 року звернулося 11 ліцензіатів.

Отже, цього року, як і в попередні роки, незмінною залишається тенденція щодо зменшення кількості ліцензіатів проводового мовлення. Причинами цієї тенденції є нерентабельність, реорганізація та припинення діяльності мовників, перехід їх на ефірне та цифрове мовлення.

Незважаючи на те, що проводове мовлення втратило свою популярність як засіб комунікації, сьогодні й життя в умовах війни яскраво демонструють, що радіоточки, які донедавна були чи не в кожній домівці – це один із надійних способів отримання інформації у надзвичайних ситуаціях та за відсутності електропостачання і мобільного зв'язку.

Ліцензування провайдерів програмної послуги

Ліцензування провайдерів програмної послуги здійснюється відповідно до вимог Закону України «Про телебачення і радіомовлення» та Положення про порядок видачі ліцензії провайдера програмної послуги, затвердженого рішенням Національної ради від 28.12.2011 № 2979, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 02.03.2012 за № 351/20664 (зі змінами) на позаконкурсних засадах.

Упродовж 2022 року в Національній раді зареєстровано 108 заяв щодо ліцензування провайдерів програмної послуги, із них:

- 18 – видача ліцензії;
- 8 – продовження;
- 35 – переоформлення;
- 17 – щорічна перереєстрація загальної концепції добору програм;
- 30 – анулювання.

На засіданнях Національної ради ухвалено 17 рішень про видачу ліцензії провайдера програмної послуги, зокрема, отримали нові ліцензії ТОВ «Телерадіокомпанія «ТІМ», м. Прилуки Чернігівської обл., з територією розташування (прийому) багатоканальних телемереж (територією надання програмної послуги) у містах Ніжині та Прилуках Чернігівської області; ТОВ

«Датагруп Медіа», м. Київ, територія – м. Бар Вінницької області; ТОВ «Радіотехнічна лабораторія», м. Павлоград Дніпропетровської обл., територія – м. Павлоград, с. Межиріч Дніпропетровської області та низка інших провайдерів.

Продовжили строк дії своїх ліцензій у звітному році 8 провайдерів програмної послуги: ТОВ «Лангейт», м. Чернівці, ТОВ «Лайк ТВ», м. Шепетівка Хмельницької обл., ТОВ НВП «Тенет», м. Одеса та інші.

Відповідно до вимог чинного законодавства регулятор переоформив низку ліцензій провайдерів програмної послуги та додатків до них у зв'язку зі зміною місцезнаходження юридичної особи, керівника, власника, кінцевих бенефіціарних власників, загальної концепції добору програм, території розташування багатоканальних телемереж.

У попередні роки медіарегулятор створив умови для ліцензування провайдерів програмної послуги з використанням ОТТ-платформ. Відповідно до чинних нормативних документів для провайдерів програмної послуги, які використовують технологію ОТТ, розмір ліцензійного збору за видачу ліцензії провайдера програмної послуги зменшується на 80 відсотків. Однак і 2022 року заяв на таке ліцензування компанії не подавали.

Ліцензію провайдера програмної послуги мають суб'єкти інформаційної діяльності, які для надання послуг абонентам використовують технології МІТРІС (6 суб'єктів), «Телесело» (1 провайдер), MMDS (4 суб'єкти) і супутникові платформи (1 провайдер). На підставі ліцензій провайдера програмної послуги в звітному році працювали ТОВ «Зеонбуд», м. Київ і ТОВ «Телерадіокомпанія «Етер», м. Київ, які використовують багатоканальні цифрові телемережі.

Низка провайдерів програмної послуги подали клопотання про анулювання своїх ліцензій. У зв'язку з воєнними діями анульовано ліцензії ПП «Досуг», м. Бахмут Донецької обл., ПП «Луренет», м. Лисичанськ Луганської обл., ТОВ «Інтерком», м. Вільногірськ Дніпропетровської обл. та інші. Анульована ліцензія провайдера програмної послуги з використанням супутникової платформи DTH ТОВ «Екстра-ТВ», м. Київ і одного з найбільших провайдерів, який надавав послуги абонентам з використанням багатоканальної телемережі MMDS, ПрАТ «Фарлеп-Інвест», м. Київ. За заявою компанії Національна рада також ухвалила рішення про анулювання ліцензії ТОВ «Діджітал Скрінз», м. Київ, – єдиного провайдера, який використовував технологію ОТТ.

У звітному році провайдери програмної програмної послуги, як і інші суб'єкти інформаційної сфери, у своїй діяльності зіштовхнулися з низкою проблем – воєнні дії в багатьох регіонах країни, аварійні та планові відключення електроенергії, необхідність відновлення магістралей або прокладання кабелю, відтік абонентів тощо. Зважаючи на це, більшість провайдерів, які забезпечують людям доступ до інформації, потребують підтримки держави.

6. ОФІЦІЙНИЙ МОНІТОРИНГ ТЕЛЕРАДІОПРОГРАМ. ЗДІЙСНЕННЯ НАГЛЯДОВИХ ПОВНОВАЖЕНЬ

6.1. Інформація про дотримання телерадіоорганізаціями ліцензійних умов, умов ліцензії та вимог законодавства

Результати тематичних моніторингів програм і передач загальнонаціональних телерадіоорганізацій, розрахованих на дитячу аудиторію

Упродовж липня 2022 року було проведено тематичний моніторинг трансляції загальнонаціональними і супутниковими телерадіоорганізаціями дитячих передач та аудіовізуальних творів, розрахованих на дитячу аудиторію.

За результатами моніторингу 29 загальнонаціональних телерадіоорганізацій зафіксовано збільшення (порівняно з ліцензійним показником) трансляції програм і передач, розрахованих на дитячу аудиторію, в ефірі 4 телекомпаній: ТОВ «Телерадіоорганізація «Мульті Медіа Сервіс» («К1»), ПАТ «Телекомпанія «ТЕТ» («ТЕТ»), ТОВ «Новий канал» («Н»), АТ «Національна суспільна телерадіокомпанія України» («UA:КУЛЬТУРА»).

В ефірі 2 телекомпаній ТОВ «Телекомпанія «Кіно ТВ» («Ентер-фільм»), ТОВ «Телерадіокомпанія «Україна» («НЛО.TV»), які не мали ліцензійних зобов'язань щодо трансляції дитячих передач та аудіовізуальних творів, розрахованих на дитячу аудиторію, зафіксовано трансляцію такого контенту.

В ефірі 1 телекомпанії АТ «Національна суспільна телерадіокомпанія України» («UA:ПЕРШИЙ») не зафіксовано трансляції програм та передач, розрахованих на дитячу аудиторію (порівняно з ліцензійними показниками).

Найбільшу частку дитячого контенту в ефірі загальнонаціональних телекомпаній становить мультиплікація (анімаційні фільми): 89% у будні та 88% у вихідні дні. Дитячі передачі з різним жанровим наповненням (пізнавальні, розважальні, комбіновані, інформаційні, концертно-видовищні та розважальні шоу) становили 11% у будні та 12% у вихідні дні.

Найбільшу частку дитячого контенту в ефірі супутникових телекомпаній також становить мультиплікація (анімаційні фільми) – 74%.

Частиною п'ятою статті 10 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» передбачено, що телерадіоорганізації здійснюють трансляцію фільмів та/або передач, які не є їхнім власним продуктом, лише державною мовою, за винятком фільмів і передач (крім дитячих та анімаційних), створених до 1 серпня 1991 року. Під час моніторингу загальнонаціональних телерадіоорганізацій з'ясовано, що трансляція дитячих передач та аудіовізуальних творів відбувається лише державною мовою.

За результатами моніторингу 15 загальнонаціональних радіокомпаній зафіксовано відсутність (порівняно з ліцензійним показником) обсягу трансляції програм та передач, розрахованих на дитячу аудиторію, в ефірі 3 радіокомпаній:

ДП «Новий Обрій» (позивні «Пятниця»), ТОВ «ТРК «Столиця» (позивні «Перець FM») та НСТУ (позивні «Радіо Культура»).

2022 року до Національної ради надійшли звернення від телерадіокомпаній АТ «Національна суспільна телерадіокомпанія України» (логотип «UA:ПЕРШИЙ», позивні «Радіо Культура»), ДП «Новий Обрій» (позивні «Радио Пятниця»), ТОВ «ТРК «Столиця» (позивні «Перець FM») із проханням погодити тимчасове, до закінчення воєнного стану, відхилення від визначеної ліцензіями на мовлення програмної концепції, на що отримали позитивні відповіді регулятора. Таким чином, всі телерадіокомпанії, в ефірі яких не зафіксовано дитячих передач, передбачених ліцензією, мали дозвіл на тимчасовий відступ від програмної концепції.

Результати моніторингу засвідчили, що дитячі передачі різних категорій і жанрів в ефірі загальнонаціональних телерадіоорганізацій здебільшого виходять у ранковий прайм-тайм – з 06:00 до 09:00. Серед позитивних тенденцій цього року можна назвати такі: більшість дитячих передач транслюються у час, зручний для дитячої аудиторії – після 6 години ранку; суттєво збільшено обсяг дитячих передач та аудіовізуальних творів, озвучених українською мовою, збільшено обсяг трансляції аудіовізуальних творів європейського та українського виробництва та не зафіксовано трансляції аудіовізуальних творів російського виробництва. Негативні тенденції останніх років: у програмах загальнонаціональних телемовників передачі для дитячої аудиторії в умовах ліцензій залишилися в 7 ліцензіатів; обмежено жанрове розмаїття дитячих передач; відсутні передачі для дітей з проблемами слуху та зору; за останні 10 років обсяг трансляції дитячих передач та аудіовізуальних творів на загальнонаціональних телеканалах постійно зменшується; у програмах загальнонаціональних радіомовників передачі для дитячої аудиторії в умовах ліцензій залишилися в 4 ліцензіатів.

Загалом в Україні зареєстровано 6 супутникових та 2 кабельних телеканали, що працюють для дитячої аудиторії:

- «ПЛЮСПЛЮС»,
- «Малятко-TV»,
- NIKI junior,
- NIKI kids,
- LaLe,
- «ПКСЕЛЬ TV»,
- «ЯТЬ»,
- «ТВіЙ ПЛЮС».

Телеканал фільмопоказу «ПКСЕЛЬ TV» (ТОВ «УНІАН ТБ») також транслює свої програми у цифровому форматі. Два крайні у списку кабельні телеканали працювали у Херсонській області, і ми сподіваємося, що після закінчення війни вони обов'язково відновлять своє мовлення.

Питання забезпечення дітей якісною інформацією в Україні наразі залишається актуальним, вирішенню його може посприяти держава,

забезпечивши підтримку виробництва телерадіопродукту для цієї категорії населення і вдосконаливши законодавчі акти.

Результати цільових моніторинрів щодо обсягу національного і європейського аудіовізуального продукту

У травні 2022 року було проведено моніторинги 29 загальнонаціональних телерадіоорганізацій, а у вересні – 25 загальнонаціональних мовників щодо дотримання ними вимог частин четвертої статті 28 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» (обсяг національного і європейського аудіовізуального продукту) та частини першої статті 9 цього Закону (обсяг національного аудіовізуального продукту). Треба брати до уваги, що 21 липня 2022 року відповідно до рішень Національної ради було анульовано 4 ліцензії на багатоканальне мовлення ТОВ ТРК «Україна» («УКРАЇНА»), ТОВ «ТРК «Україна» («Індиго tv»), ТОВ «ТРК «Україна» («НЛО. TV»), ТОВ «Новинна група Україна» («Україна 24»).

До програм українського виробництва було зараховано передачі і фільми, вироблені юридичними чи фізичними особами України, у тому числі і власні програми, передачі та фільми. До програм європейського виробництва було віднесено передачі і фільми, вироблені/створені однією або кількома юридичними особами-резидентами держав, що ратифікували Європейську конвенцію про транскордонне телебачення. Також до програм європейського виробництва віднесено передачі і фільми, створені на замовлення юридичних осіб-резидентів держав, що ратифікували Конвенцію, за умови, що безпосереднім виробником таких передач і фільмів є особи-резиденти цих держав. Передачі і фільми, створені на замовлення або за участі однієї або кількох юридичних осіб-резидентів держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором та/або державою-окупантом, відповідно до положень частини четвертої статті 28 зазначеного Закону не зараховуються до передач європейського чи українського виробництва.

За результатами моніторинрів у травні 2022 року ознаки порушень зафіксовано в ефірі 5 телеканалів:

- ТОВ «Уніан ТБ» («ПЛЮСПЛЮС») – виявлено ознаку порушення абзацу 2 частини четвертої статті 28 Закону України «Про телебачення і радіомовлення», а саме: передачі українського виробництва становили 20% загального тижневого обсягу мовлення.
- ПАТ «Телекомпанія «ТЕТ» («ТЕТ») – виявлено ознаку порушення абзацу 2 частини четвертої статті 28 Закону України «Про телебачення і радіомовлення», а саме: передачі українського виробництва становили 41% загального тижневого обсягу мовлення.
- ТОВ «Телестудія «Служба інформації» («НТН») – за період з 24 по 30 травня 2022 року виявлено ознаку порушення абзацу 2 частини четвертої статті 28 Закону України «Про телебачення і радіомовлення», а саме:

передачі українського виробництва становили 44% загального тижневого обсягу мовлення.

- ТОВ «Телерадіокомпанія «Кіно ТВ» («Ентер-фільм») – виявлено ознаку порушення абзацу 2 частини четвертої статті 28 Закону України «Про телебачення і радіомовлення», а саме: передачі українського виробництва становили 48% загального тижневого обсягу мовлення.
- ТОВ «Новий канал» («Н») – виявлено ознаку порушення абзацу 2 частини 4 статті 28 Закону України «Про телебачення і радіомовлення, а саме: передачі українського виробництва становили 8% загального тижневого обсягу мовлення.

За результатами моніторингу у вересні 2022 року ознаки порушень зафіксовано в ефірі 2 телеканалів:

- ТОВ «Уніан ТБ» («ПЛЮСПЛЮС») – виявлено ознаку порушення абзацу 2 частини четвертої статті 28 Закону України «Про телебачення і радіомовлення», а саме: передачі українського виробництва становили 27%. Крім того, зафіксовано ознаку порушення частини першої статті 9 Закону України «Про телебачення і радіомовлення», оскільки добова частка національного аудіовізуального продукту становила 46%.
- У ТОВ «Новий канал» («Н») – виявлено ознаку порушення абзацу 2 частини четвертої статті 28 Закону України «Про телебачення і радіомовлення», а саме: передачі українського виробництва становили 25%. Крім того, зафіксовано ознаку порушення частини першої статті 9 Закону України «Про телебачення і радіомовлення», оскільки добова частка національного аудіовізуального продукту становила 24%.

До частини першої статті 9 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» було внесено зміни, що набули чинності 7 жовтня 2022 року. Таким чином, у загальному обсязі мовлення телерадіоорганізацій, основу програмної концепції яких становили дитячі передачі та які відповідно до ліцензій здійснюють ефірне, кабельне, супутникове та/або багатоканальне (в тому числі цифрове) мовлення з використанням радіочастотного ресурсу, не менше 25 відсотків має становити національний аудіовізуальний продукт за умови, що такі телерадіоорганізації здійснюють мовлення лише державною мовою. Таким чином, добова частка національного аудіовізуального продукту 25 і більше відсотків в ефірі телеканалів дитячого спрямування вже не вважається порушенням законодавства.

До Національної ради надходили звернення від телекомпаній із проханням погодити тимчасове, до закінчення воєнного стану, відхилення від визначеної ліцензіями на мовлення програмної концепції, на що отримали позитивні відповіді регулятора. У відповідях наголошувалося на необхідності дотримання норм чинного законодавства, зокрема щодо частки національного аудіовізуального продукту.

У зв'язку із введенням в Україні воєнного стану згідно з Указом Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», затвердженого Законом України від 24.02.2022 № 2102-ІХ, Національна рада на

час дії воєнного стану в Україні припинила проведення планових та позапланових перевірок. До того ж, згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 13.03.2022 № 303 було припинено проведення планових та позапланових заходів державного нагляду (контролю) і державного ринкового нагляду на період воєнного стану.

Верховна Рада України на час воєнного стану внесла зміни до законодавства в частині повноважень Національної ради. Закон впроваджує для Національної ради механізми контролю і нагляду за дотриманням ліцензіатами медійного законодавства, які спрямовані насамперед на посилення захисту національної інформаційної безпеки.

Таким чином, регулятор може реагувати на порушення в ефірі телерадіомовників без проведення перевірок, лише на підставі моніторингу. Закон регламентує застосування санкцій за вчинені порушення, регулює накладання штрафу за грубі порушення. Він містить у собі й нову форму впливу на системних порушників, що припускаються серйозних порушень законодавчих норм, – звернення до військового командування.

Усі зафіксовані ознаки порушень чинного законодавства систематизуються, ведеться їх облік, накопичуються матеріали, що можуть стати підставою для проведення перевірок ліцензіатів після закінчення воєнного стану. Національна рада у разі виявлення ознак порушень надсилає до компаній листи, де вказує на необхідність приведення діяльності у відповідність до вимог чинного законодавства.

Результати моніторингу телекомпаній щодо дотримання обсягу мовлення державною мовою

У січні, травні 2022 року було проведено моніторинги ефіру 29 загальнонаціональних телекомпаній, у серпні та жовтні 2022 року було проведено моніторинг ефіру 25 загальнонаціональних телекомпаній щодо дотримання ними норм статті 10 Закону України «Про телебачення і радіомовлення». До частки передач та/або фільмів, виконаних державною мовою, під час моніторингу було віднесено: передачі та/або фільми, які повністю озвучено чи дубльовано державною мовою; передачі, ведення яких здійснювалося державною мовою. Крім того, було визначено фактичні обсяги передач і фільмів за ознаками мовної ідентифікації у часовому проміжку з 7 до 22 години: україномовні передачі (повністю озвучені чи дубльовані державною мовою), російськомовні передачі (передачі та фільми, які озвучені чи дубльовані російською мовою, а також такі, що субтитровані українською мовою).

Відповідно до частини другої статті 10 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» в загальному тижневому обсязі мовлення телерадіоорганізацій загальнонаціональної категорії мовлення передачі та/або фільми, виконані державною мовою, мають становити не менше як 75% загальної тривалості передач та/або фільмів (або їх частин) у кожному проміжку між 07:00 та 18:00 і між 18:00 та 22:00. Також згідно з частиною четвертою статті 10 цього Закону

телерадіоорганізації забезпечують частку передач новин державною мовою в обсязі не менше як 75% загальної тривалості всіх передач новин, поширених телерадіоорганізацією в кожному проміжку часу між 07:00 та 18:00 і між 18:00 та 22:00. Під час моніторингу ознак порушення норм частин першої та третьої статті 32 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» (мовою реклами в Україні є державна мова) в ефірі загальнонаціональних телеканалів не зафіксовано. В ефірі загальнонаціональних телеканалів реклама і телемагазини звучать лише українською.

Детальна інформація про результати моніторингу загальнонаціональних телеканалів відображена в Додатку № 12 «Результати моніторингу ефіру загальнонаціональних телеканалів в частині мовлення українською мовою відповідно до вимог законодавства за 2022 рік».

Типовими порушеннями мовного законодавства є такі:

- трансляція передач та/або фільмів, які не є продуктом власного виробництва, недержавною мовою;
- трансляція передач та/або фільмів, які є продуктом власного виробництва, недержавною мовою без відповідного субтитрування державною мовою.

Реагуючи на звернення громадян та виконуючи наглядові повноваження, Національна рада провела тижневі моніторинги супутникового мовлення ПАТ «ТРК Люкс», ТОВ «ТК «ЕКО-ТВ», ТОВ «ТРК «Відродження ТБ» щодо дотримання ними статті 10 Закону України «Про телебачення і радіомовлення».

Так, у зв'язку з опрацюванням звернення громадянина В. Різака, яке надійшло у соціальній мережі Facebook на сторінку Національної ради 24 жовтня 2022 року, проведено моніторинг супутникового мовлення ПАТ «ТРК «Люкс» («24») за період із 27 жовтня по 2 листопада 2022 року щодо дотримання цієї ж законодавчої норми.

Докладні показники мовлення ТРК «Люкс» державною мовою:

частка мовлення державною мовою з 07 до 22 години	частка мовлення державною мовою з 07 до 18 години	частка мовлення державною мовою з 18 до 22 години	частка передач новин державною мовою з 07 до 18 години	частка передач новин державною мовою з 18 до 22 години
93%	92%	84%	100%	100%

Таким чином, порушення щодо частки ведення передач державною мовою в ефірі ліцензіата не зафіксовано.

До Національної ради надійшов лист від ДУ «Урядовий контактний центр» зі скаргою громадянина Міщенко О. Г. щодо ведення телепередач російською мовою в ефірі телеканалу ТОВ «ТК «ЕКО-ТВ». Регулятор провів моніторинг ефіру цього телеканалу в період з 10 по 16 вересня 2022 року.

Докладні показники мовлення ТК «ЕКО-ТВ» державною мовою:

частка мовлення державною мовою з 07 до 22 години	частка мовлення державною мовою з 07 до 18 години	частка мовлення державною мовою з 18 до 22 години	частка передач новин державною мовою з 07 до 18 години	частка передач новин державною мовою з 18 до 22 години
95%	99%	86%	100%	100%

Отже, порушення щодо ведення передач державною мовою в ефірі цього ліцензіата не зафіксовано.

Медіарегулятор під час моніторингу телеканалів зафіксував вживання в ефірі телеканалів інвективної лексики, що є ознакою порушення частини шостої статті 28 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» (Текстовий супровід не може містити брутальних слів, висловів тощо. Умови цього пункту не поширюються на кодовані системи багатоканального мовлення) та частини першої статті 62 цього Закону (При створенні, підготовці та розповсюдженні телерадіопрограм та передач телерадіоорганізації і провайдери програмної послуги зобов'язані дотримуватися вимог законодавства України про захист суспільної моралі).

У березні регулятор звернувся до мовників і акцентував, що більшість сюжетів, пов'язаних із бойовими діями, містять багато нецензурних слів. Зрозуміло, що в тому емоційному стані, в якому всі українці перебували на початку війни, вживання обценної лексики було природним. Однак медіарегулятор наполягав, що навіть у стані військової агресії в публічному ефірному просторі треба встановлювати рамки, притаманні нації з високою культурою, що відрізняється від звичаїв нашого північного сусіда.

На виконання наглядних повноважень проведено моніторинг ефіру супутникового мовлення ТОВ «ТРК «Відродження ТБ» у період із 19 по 25 жовтня 2022 року.

Докладні показники мовлення ТРК «Відродження ТБ» державною мовою:

частка мовлення українською мовою (відповідно до вимог законодавства) з 07 до 22 години	частка мовлення українською мовою з 07 до 18 години	частка мовлення українською мовою з 18 до 22 години	частка передач новин державною мовою з 07 до 18 години	частка передач новин державною мовою з 18 до 22 години
3%	3%	0,1%	-	-

Зафіксовано ознаку порушення статті 10 Закону України «Про телебачення і радіомовлення», оскільки не дотримано частку державної мови в ефірі телекомпанії. Крім того, зафіксовано, що вся трансляція рекламної інформації за період моніторингу здійснювалася недержавною (російською) мовою, що є ознакою порушення норм частин першої та третьої статті 32 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» (мовою реклами в Україні є державна мова).

Щодо місцевих мовників, то у звітному періоді за результатами розгляду матеріалів позапланової безвізної перевірки Івано-Франківського міського КП

ТРК «Вежа» («ВЕЖА»), м. Івано-Франківськ, визнано порушення компанією абзацу другої частини п'ятої статті 10 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» (рішення Національної ради від 13.01.2022 № 8). В ефірі телекомпанії зафіксовано трансляцію документального фільму «Дім» («Home») 2009 року випуску (країна-виробник – Франція), озвученого недержавною (російською) мовою.

Дотримання радіомовниками норм законодавства щодо обсягу ведення програм і частки пісень державною мовою

Відповідно до статті 9 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» частка пісень державною мовою в ефірі радіокомпаній мала становити не менше ніж 35% загального обсягу пісень (з 07.10.2022 – 40%), а також не менше як 35% (з 7.10.2022 – 40%) у кожному проміжку часу між 07.00 та 14.00 і між 15.00 та 22.00. Мова ведення передач державною мовою має становити не менше ніж 60%.

Частина третя статті 9 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» також передбачає, що при здійсненні радіомовлення телерадіоорганізації, які поширюють музичні твори, серед яких частка пісень офіційними мовами Європейського Союзу відповідно до умов ліцензії становить не менше як 60% загального обсягу пісень, поширених протягом доби, а також не менше як 60% загального обсягу пісень, поширених у кожному проміжку часу між 07.00 та 14.00 і між 15.00 та 22.00, повинні забезпечувати частку пісень державною мовою не менше ніж 25% загального обсягу пісень, поширених протягом доби, а також не менше ніж 25% загального обсягу пісень, поширених у кожному проміжку часу між 07.00 та 14.00 і між 15.00 та 22.00.

Національна рада для перевірки виконання ліцензіатами цих вимог упродовж 2022 року проводила постійні моніторинги програм загальнонаціональних, регіональних та місцевих радіостанцій. Для оптимізації показників під час моніторингу визначався обсяг (частка) україномовних пісень від загальної кількості пісень. За результатами моніторингу ознак порушення законодавства щодо частки звучання державної мови, визначеної частиною другою статті 9 Закону України «Про телебачення і радіомовлення», в ефірі загальнонаціональних радіомовників не зафіксовано.

Детальна інформація про результати моніторингу загальнонаціональних радіостанцій відображена в Додатку № 13 «Результати моніторингу ефіру загальнонаціональних радіомовників у частині обсягу пісень українською мовою та ведення передач державною мовою відповідно до законодавства за 2022 рік» та Додатку № 14 «Результати моніторингу ефіру загальнонаціональних радіомовників у частині пісень офіційними мовами Європейського Союзу відповідно до умов ліцензії та ведення передач державною мовою відповідно до законодавства».

Зафіксовані моніторингом показники є найвищими з часу запровадження мовних квот на радіо. Усі радіостанції зреагували на воєнні виклики і

відгукнулися на запит суспільства. Тепер значно більше звучить пісень українською мовою, і ведучі здебільшого спілкуються державною мовою. Навіть радіостанції, показники яких раніше були близькі до визначеної законом квоти 35%, нині значно збільшили частку україномовних пісень. Повністю змінило свій формат «Русское радио – Україна». Воно змінило свій позивний на «Радіо БАЙРАКТАР», ведучі спілкуються із слухачами лише українською, пісні в ефірі теж українські.

На місцевому (регіональному) рівні за звітний період порушень цих норм Закону не було.

Аналіз доступу до інформації осіб із вадами слуху в ефірі загальнонаціональних телекомпаній України

Національна рада в липні 2022 року провела моніторинг 29 загальнонаціональних телекомпаній з метою аналізу доступу до інформації осіб із вадами слуху шляхом субтитрування і сурдоперекладу. Сучасне телебачення практикує три способи адаптації телепрограм для людей з вадами слуху: сурдопереклад, відкрите та приховане субтитрування. За результатами моніторингу зафіксовано, що передачі із сурдоперекладом транслювалися в ефірі Підприємство з іноземними інвестиціями у формі ТОВ «ТРК «НБМ» («5»), передача «Час новин».

Найбільш поширеною формою адаптації телевізійного продукту для потреб людей із вадами слуху в ефірі загальнонаціональних телеканалів залишаються відкриті субтитри. Специфіка українського варіанту субтитрування фільмів полягає в тому, що воно не має на меті задоволення потреб людей з порушеннями слуху, а використовується на виконання вимог Законів України «Про кінематографію» та «Про телебачення і радіомовлення».

В ефірі загальнонаціональних телеканалів також практикується трансляція серіалів і передач із сервісом субтитрування: ТОВ Телерадіокомпанія «Україна» («Індиго TV»), ТОВ «Телеканал «МЕГА» («М»), ТОВ ТРК «Музика ТВ» («Піксель TV»), ПІ у формі ТОВ «ТРК «НБМ» («5»), ТОВ «ТРК «Студія 1+1» («1+1»), АТ «НСТУ» («UA:ПЕРШИЙ»), ТОВ Телерадіокомпанія «Україна» («НЛО.TV»). Субтитрування фільмів зафіксовано в ефірі ТОВ «Реал Істейт-ТВ» («2+2»).

Телеканали ТОВ «Голдберрі» («ЕСПРЕСО»), ТОВ «Телеканал «Прямий» («ПРЯМИЙ»), ПІ у формі ТОВ «ТРК «НБМ» («5»), ТОВ «Міжнародна комерційна телерадіокомпанія» («ICTV») транслюють субтитри, які не є синхронним перекладом тексту передачі, а містять самостійну інформацію у вигляді «рухомого рядка».

В ефірі ТОВ «Телеодин» («М1») субтитрування окремих музичних відеокліпів здійснюється у форматі «караоке», що означає паралельну подачу тексту розміщених у програмі музичних виконань. Текст подається мовою оригіналу (англійська, українська тощо).

Крім того, зафіксовано, що наразі послуга телетексту не надається у

програмі телеканалів, що здійснюють багатоканальне мовлення.

Результати моніторингу дотримання в ефірі загальнонаціональних телерадіокомпаній Правил ведення мовлення телерадіоорганізаціями у дні трауру (скорботи, жалоби) та дні пам'яті

2022 року Національна рада провела 14 моніторингів ефіру загальнонаціональних телерадіоорганізацій щодо виконання вимог Правил ведення мовлення телерадіоорганізаціями у дні трауру (скорботи, жалоби) та дні пам'яті (далі – Правила ведення мовлення).

Зафіксовано такі типові порушення в ефірі телерадіокомпаній:

- на екрані немає зображення палаючої свічки та/або іншого відповідного стилізованого зображення;
- немає в ефірі повідомлення про День пам'яті у певних проміжках часу з 06:00 по 24:00;
- немає трансляції хвилини мовчання із супроводженням звуку метронома;
- немає повідомлень про відзначення Дня пам'яті у кожному випуску новин у проміжку часу між 7:00 та 10:00 і між 18:00 та 21:00.

В ефірі загальнонаціональних телерадіоорганізацій зафіксовано 28 порушень Правил ведення мовлення.

Результати моніторингу технічних параметрів мовлення супутникових телерадіоканалів

Медіарегулятор у червні та грудні 2022 року провів моніторинги дотримання технічних параметрів мовлення супутникових телерадіоорганізацій.

У червні проведено моніторинг 111 телерадіоорганізацій, які мають 138 відповідних ліцензій Національної ради (130 ліцензій телеканалів та 8 ліцензій радіоканалів).

За результатами моніторингу зафіксовано, що 59 телерадіоорганізацій (78 ліцензій телеканалів та 4 ліцензії радіоканалів) здійснюють супутникове мовлення без порушень.

Однак 52 телерадіоорганізації (52 ліцензії телеканалів та 4 ліцензії радіоканалу) мали ознаки порушень умов ліцензії:

а) 34 телерадіоорганізації (33 ліцензій телеканалів та 1 ліцензія радіоканалу) не здійснюють супутникове мовлення, зокрема, серед них:

- 4 телерадіоорганізації (4 ліцензії телеканалів), щодо яких Національна рада ухвалила рішення про звернення до суду про анулювання ліцензії;
- 7 телерадіоорганізацій (7 ліцензій телеканалів) припинили супутникове мовлення згідно з Указами Президента України;
- 1 телерадіоорганізація (1 ліцензія телеканалу) подала заяву про анулювання ліцензії на мовлення;
- 7 телерадіоорганізацій (6 ліцензій телеканалів та 1 ліцензія радіоканалу) надіслали листи про припинення супутникового мовлення;

- 1 телерадіоорганізація (1 ліцензія телеканалу), щодо якої Національна рада призначила позапланову безвійзну перевірку, що буде проведена після скасування воєнного стану в Україні;
- 3 телерадіоорганізації (3 ліцензії телеканалів), щодо яких Національна рада провела позапланові безвійзні перевірки у зв'язку з відсутністю супутникового мовлення;
- 11 телерадіоорганізацій (11 ліцензій телеканалу), супутникового мовлення яких моніторингом не зафіксовано;

б) 2 телерадіоорганізації (2 ліцензії телеканалів) ведуть супутникове мовлення з ознаками порушення умов ліцензії в частині «докладні характеристики каналу мовлення, мережі мовлення, багатоканальної мережі», а саме:

- 1 телерадіоорганізація (1 ліцензія телеканалу), супутникове мовлення якої здійснюється за параметрами, не передбаченими умовами ліцензії, проте ліцензіат подав до Національної ради заяву про переоформлення ліцензії на мовлення;
- 1 телерадіоорганізація (1 ліцензія телеканалу) веде супутникове мовлення тільки на двох супутникових ретрансляторах із трьох передбачених ліцензією: на двох супутникових ретрансляторах «AMOS-3» супутникове мовлення здійснюється, на одному супутниковому ретрансляторі «ASTRA 4A» супутникове мовлення не здійснюється, проте ліцензіат надіслав листа до Національної ради про припинення супутникового мовлення на супутниковому ретрансляторі «ASTRA 4A» через фінансові труднощі;

в) 15 телерадіоорганізацій (14 ліцензій телеканалів та 1 ліцензія радіоканалу) здійснюють супутникове мовлення за технічними параметрами, які вказані у ліцензії, та додатково ведуть супутникове мовлення на супутникових ретрансляторах, що не визначені умовами ліцензії;

г) 1 телерадіоорганізація (3 ліцензії телеканалу та 2 ліцензії радіоканалу) здійснює супутникове мовлення з ознаками трьох порушень умов ліцензії:

- відповідно до ліцензії телеканалу, супутникове мовлення моніторингом не зафіксовано, проте ліцензіат надіслав листа до Національної ради про відсутність супутникового мовлення, оскільки студія розташована на тимчасово окупованій території АРК;
- відповідно до 1 ліцензії, радіоканал веде супутникове мовлення за параметрами, не передбаченими умовами ліцензії;
- відповідно до 2 ліцензій телеканалів та до 1 ліцензії радіоканалу, супутникове мовлення здійснюється за технічними параметрами, які вказані у ліцензії, а також додатково здійснює супутникове мовлення на супутникових ретрансляторах, не визначених умовами ліцензії.

За результатами моніторингу щодо дотримання виконання технічних параметрів регулятор звернувся до 27 телерадіоорганізацій: 11 ліцензіатів щодо надання пояснень у зв'язку з відсутністю супутникового мовлення та 16 ліцензіатів щодо надання пояснень стосовно супутникового мовлення за технічними параметрами, не передбаченими умовами ліцензії.

У грудні 2022 року за результатами моніторингу 102 телерадіоорганізацій (116 ліцензій телеканалів і 8 ліцензій радіоканалів) встановлено, що 55 телерадіоорганізацій (68 ліцензій телеканалів і 7 ліцензій радіоканалів) здійснюють супутникове мовлення без порушень.

Проте 47 телерадіоорганізацій (48 ліцензій телеканалів та 1 ліцензія радіоканалу) здійснюють супутникове мовлення з ознаками порушення умов ліцензії:

а) 34 телерадіоорганізації (34 ліцензії телеканалів та 1 ліцензія радіоканалу) не здійснюють супутникове мовлення, а саме:

- 1 телерадіоорганізація (1 ліцензія телеканалу), щодо якої Національна рада ухвалила рішення про звернення до суду про анулювання ліцензії;
- 7 телерадіоорганізацій (7 ліцензій телеканалів) припинили супутникове мовлення згідно з Указами Президента України;
- 1 телерадіоорганізація (1 ліцензія телеканалу), термін дії ліцензії якої закінчився;
- 1 телерадіоорганізація (1 ліцензія телеканалу) – термін дії ліцензії менше одного року;
- 1 телерадіоорганізація (1 ліцензія телеканалу та 1 ліцензія радіоканалу) з терміном дії ліцензії менше одного року надіслала листа до Національної ради про припинення супутникового мовлення;
- 16 телерадіоорганізацій (16 ліцензій телеканалів) надіслали листи до Національної ради про припинення супутникового мовлення;
- 2-м телерадіоорганізаціям (2 ліцензії телеканалів) надіслано листи щодо відсутності супутникового мовлення;
- 5 телерадіоорганізацій (5 ліцензій телеканалів) – моніторингом не зафіксовано супутникового мовлення;

б) 6 телерадіоорганізацій (6 ліцензій телеканалів) – супутникове мовлення яких здійснюється за параметрами, не передбаченими умовами ліцензій, а саме:

- 2 телерадіоорганізації (2 ліцензії телеканалів) подали заяви про переоформлення ліцензії на мовлення до Національної ради;
- 1 телерадіоорганізація (1 ліцензія телеканалу) надіслала листа про внесення змін до ліцензії на мовлення в частині докладних характеристик мовлення;
- 1 телерадіоорганізація (1 ліцензія телеканалу) – термін дії ліцензії менше одного року;
- 2 телерадіоорганізації (2 ліцензії телеканалів) здійснюють мовлення за параметрами, не передбаченими умовами ліцензії;

в) 6 телерадіоорганізацій (6 ліцензій телеканалів) ведуть супутникове мовлення за технічними параметрами, які вказані у ліцензії, та додатково здійснюють супутникове мовлення на супутникових ретрансляторах, що не визначені умовами ліцензії:

- 4 телерадіоорганізації (4 ліцензії телеканалів) надіслали листи щодо тимчасового супутникового мовлення на інших параметрах у зв'язку з введенням воєнного стану;

- 1-й телерадіоорганізації (1 ліцензія телеканалу) надіслано листа щодо відсутності супутникового мовлення;
- 1 телерадіоорганізація (1 ліцензія телеканалів) додатково веде супутникове мовлення на супутникових ретрансляторах;
- г) 1 телерадіоорганізація (2 ліцензії телеканалу) здійснює супутникове мовлення з ознаками двох порушень умов ліцензій:
 - відповідно до 1 ліцензії телеканалу супутникове мовлення моніторингом не зафіксовано, проте ліцензіат надіслав листа до Національної ради про відсутність супутникового мовлення оскільки студія розташована на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим;
 - відповідно до 2-ї ліцензії телеканалу супутникове мовлення ведеться за технічними параметрами, які вказані у ліцензії, та додатково здійснюється супутникове мовлення на супутникових ретрансляторах, не визначених умовами ліцензії, проте ліцензіат надіслав листа щодо тимчасового супутникового мовлення на інших параметрах у зв'язку з введенням воєнного стану.

За результатами моніторингу Національної ради щодо дотримання виконання технічних параметрів у грудні 2022 року регулятор звернувся до 12 телерадіоорганізацій: 7 ліцензіатів щодо надання пояснень у зв'язку з відсутністю супутникового мовлення та до 5 ліцензіатів щодо надання пояснень стосовно супутникового мовлення за технічними параметрами, що не передбачені умовами ліцензії.

Результати моніторингу гендерного балансу

Упродовж 2022 року було проведено 3 аналітичних дослідження щодо дотримання гендерного балансу, дотримання вимог законодавства щодо недопущення гендерної дискримінації та наявності ознак гендерних стереотипів.

Отримані результати опрацьовувалися за методологію Гендерний моніторинг каналів телебачення України, розробленою доценткою кафедри соціології Національного університету «Києво-Могилянська академія», кандидаткою соціологічних наук Тамарою Марценюк. Створення методології було ініційоване Національною радою за підтримки Швеції та Національного Демократичного Інституту (НДІ).

У січні 2022 року об'єктом дослідження були рекламні ролики, які транслювалися на 6 телевізійних загальнонаціональних телеканалах України: «UA: ПЕРШИЙ», «ПРЯМИЙ», «ICTV», «УКРАЇНА», «1+1» та «ІНТЕР». Моніторинг усіх телеканалів проведено упродовж однієї доби 1 січня 2022 року. Загальна кількість рекламних роликів, зафіксованих під час моніторингу, становила 2827 (їх загальний хронометраж – 14 годин).

Під час аналізу було використано стратегію триангуляції з обов'язковим врахуванням «жіночої точки зору» (кілька, не менше 3, людей, серед яких обов'язково є жінка, дивляться одну рекламу та приходять до консенсусного рішення щодо результату аналізу).

Моніторинг та аналіз реклами було проведено напередодні набуття чинності змінами до Закону України «Про рекламу». Згідно з ними запроваджено правові механізми контролю за гендерним балансом у рекламних повідомленнях і зображеннях, введено обмеження й заборони щодо гендерної дискримінації, сексизму та встановлено термін «дискримінаційна реклама за ознакою статі».

Результати моніторингу мали відобразити уявлення рекламодавців і розповсюджувачів реклами не тільки щодо адаптації реклами до нових реалій правового поля України, а й у контексті нової змістової, культурної та креативної парадигми з урахуванням гендерного контексту реклами загалом. Якщо оцінка негативності відвертого сексизму та насилля у рекламі у більшості випадків може спиратися на точні та верифіковані критерії, то оцінка гендерного стереотипу, який міститься у рекламних повідомленнях, залишається теоретичною та практичною проблемою. Передбачається, що реклама, яка використовує й поширює негативні гендерні стереотипи з кодами та мотивацією, спроможною свідомо або несвідомо впливати на поведінку людей, має залишитися у минулому. Однак до кінця не зрозуміло, який контент має прийти на заміну. З цією метою було проаналізовано не тільки приклади негативних гендерних стереотипів у рекламі, а й позитивні приклади сучасної новаторської реклами, позбавленої застарілих гендерних стереотипів.

Аналіз моніторингу засвідчив суперечливі тенденції щодо гендерної спрямованості реклами. З одного боку – мінімалізація або прагнення до повного уникнення гендерних ролей у рекламі, переведення акторів реклами на другий план із збереженням традиційних гендерних ролей. З другого боку – емансипація й дестереотипізація ролей у рекламі, створення нової гендерно-толерантної та новаторської егалітарної реклами.

Таким чином, моніторинг і аналіз рекламних роликів щодо дотримання гендерного балансу та виконання вимог рекламного законодавства України засвідчив наявність одночасно двох тенденцій, які співіснують на телевізійному ринку реклами в Україні. Перша – використання застарілих гендерних стереотипів у рекламі, які не відповідають реальним змінам соціальних статусів чоловіків і жінок, дітей та людей вікової категорії 60+. Друга – створення й поширення на телебаченні рекламних роликів, які несуть нову гендерну ідеологію сучасності, – не стільки руйнування стереотипів, скільки просування нової парадигми реклами, де домінує ідея соціального, гендерного та вікового партнерства у контексті рекламованого товару. Це підштовхує до висновку, що питання гендерних стереотипів у рекламі та інших формах аудіовізуальної телевізійної продукції має стати об'єктом постійного обговорення з телевізійною індустрією, рекламодавцями, виробниками реклами. Це має сприяти створенню спільних усвідомлених механізмів, які б давали змогу ефективно протидіяти негативним, руйнівним гендерним стереотипам.

Докладно з результатами моніторингу можна ознайомитися на офіційному сайті Національної ради за посиланням: <https://cutt.ly/y14Brat>.

22 липня 2022 року було проведено перший етап гендерного моніторингу та аналізу контенту загальнонаціонального телемарафону «Єдині новини» у

контексті аудіовізуального комунікаційного ресурсу України під час воєнного стану.

Моніторинг проводився упродовж доби та складався з 4 слотів (відрізок часу, відведений певному мовнику в сітці мовлення телемарафону): НСТУ (00:00 – 06:00), медіагрупа «Starlight Media» (06:00 – 12:00), медіагрупа «Inter Media Group» (12:00 – 19:00), медіагрупа «1+1 Media» (19:00 – 00:00).

Предметом моніторингу було визначено:

- зміст випусків новин;
- зміст прямого ефіру зі студії мовника (окрім випусків новин, соціальної реклами та розважально-гумористичних передач);
- зміст відокремлених телепередач, які транслюються у записі (звернення офіційних осіб, інформаційно-публіцистичні передачі, наприклад, «Громадянська оборона» тощо).

Моніторинг засвідчив, що з початком широкомасштабної збройної агресії росії проти України в програмах загальнонаціонального телемарафону «Єдині новини» здебільшого переважає контент, присвячений темі війни та її наслідкам. Це обумовлює домінування в ефірі сюжетів із здебільшого гендерно-маскулінними ролями. Така тенденція применшує чи навіть подекуди нівелює роль, значення та суспільний внесок жінки в умовах воєнного стану. Адже в реальному житті жінка представлена в двох іпостасях: як мати, господиня чи берегиня сімейного вогнища, а також як жінка-військовослужбовиця чи жінка, яка забезпечує соціальну стабільність та надійне тилове функціонування Збройних сил України.

Практичним завданням гендерно-збалансованого інформаційного простору України в умовах воєнного стану має бути диверсифікація та активізація можливостей представників усіх гендерних і вікових категорій українського соціуму задля максимізації організованого спротиву військовій агресії на відміну від мирного часу.

Наявна воєнна тематика, яка переважає в ефірі телемарафону, будучи традиційно забарвленою гендерними упередженнями, може породжувати комунікацію, що сприяє поширенню гендерних стереотипів та посиленню нерівності між жінками і чоловіками. Натомість збалансоване, нестереотипне, егалітарне відображення гендерних ролей, без проявів будь-якої дискримінації чи сексизму стосовно як жінок, так і чоловіків, в умовах війни посилює гуманістичний (людський) вимір сприйняття та віддзеркалення дійсності.

Станом на липень 2022 року за офіційною інформацією Міністерства оборони України в українській армії служили понад 38 тисяч жінок. Водночас у Збройних силах України жінки працюють ще й на цивільних посадах, тож загалом в українському війську наразі понад 50 тисяч жінок. А разом із жінками, які добровільно влилися в лави війська від територіальних громад, кількість жінок-військовослужбовиць становить нині 57 тисяч. Це один із найвищих показників у співвідношенні серед країн-членів НАТО.

Нині жінкам у Збройних силах України доступні всі офіцерські посади та військово-облікові спеціальності рядового, сержантського і старшинського

складу, зокрема і «бойові». Наразі понад 5000 військовослужбовиць-жінок беруть безпосередню участь у бойових діях. Парамедикині, артилеристки, снайперки, розвідниці, командирки рот і взводів виконують свій військовий обов'язок на передовій і в тилу нарівні з чоловіками.

Безперечно, така значна частка жінок, які беруть безпосередню участь у виборюванні перемоги і на передовій, і в тилу, має знайти своє віддзеркалення у щоденних передачах телемарафону. Гендерно-нестереотипний, несексистський та збалансований щодо гендерних ролей контент трансльованих передач в інформаційній сфері активізує та диверсифікує творчий і продуктивний потенціал значної кількості представлених у суспільстві гендерних та вікових категорій громадян для зміцнення держави, подолання ворога, відбудови зруйнованої інфраструктури та економіки держави загалом.

Відповідно до панівного стереотипного уявлення в проаналізованих сюжетах телемарафону в ролі захисників традиційно було показано лише чоловіків-військових, натомість жінок-захисниць не було представлено зовсім. Звісно, отримані результати не можуть претендувати на повноцінну репрезентативність, оскільки аналізувався лише контент однієї доби телемарафону, проте вони демонструють тенденції, характерні для вітчизняного телебачення у контексті порушеного питання. Це засвідчує необхідність подальшого проведення гендерного моніторингу українських телеканалів.

Докладно з результатами моніторингу можна ознайомитися на офіційному сайті Національної ради за посиланням: <https://cutt.ly/R14BDH7>

У період із 30 жовтня по 6 листопада 2022 року було проведено гендерний якісно-кількісний моніторинг контенту загальнонаціонального телемарафону «Єдині новини». Мовлення телемарафону за вказаний період складалося із 5 слотів: НСТУ, телеканал «РАДА», медіагрупа «Starlight Media», медіагрупа «Inter Media Group», медіагрупа «1+1 Media».

Аналізувався:

- зміст випусків новин;
- зміст прямого ефіру зі студії мовника (випуски новин, соціальна реклама, розважально-гумористичні передачі);
- зміст відокремлених телепередач, які транслюються в записі (звернення офіційних осіб, інформаційно-публіцистичні передачі тощо).

Загальна кількість проаналізованих одиниць-сюжетів – 3269.

Практичним завданням гендерно-збалансованого інформаційного простору України в умовах воєнного стану є максимальна мобілізація зусиль усіх гендерних і вікових категорій українського суспільства до організованого спротиву російській агресії. У мирний час така мобілізація сил має передусім економічну та соціально-культурну спрямованість.

Уперше результати гендерного аналізу були проінтерпретовані у контексті національних норм і міжнародного гуманітарного права стосовно гендерно чутливих категорій населення: жінок і дітей.

Для активізації людського потенціалу українського суспільства і зміцнення його духу в боротьбі проти російських загарбників телекомпаніям було рекомендовано здійснювати гендерно-збалансовану редакційну політику, брати до уваги різні вікові категорії громадян, уникати стереотипізації, щоб не формувати викривлених уявлень, не викликати негативних емоцій і не провокувати упередженого тенденційного ставлення глядачів до певних категорій осіб.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2020 р. № 1544-р затверджено Національний план дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека» на період до 2025 року. Результати аналізу гендерного моніторингу Національної ради засвідчують, що в редакційній політиці всіх мовників, які формують загальнонаціональний телемарафон «Єдині новини», положення цієї резолюції беруться до уваги. Зокрема, є ознаки врахування гендерного аспекту щодо подолання наслідків війни та запобігання порушень прав жінок в умовах війни.

Однак зафіксовано, на жаль, і поширення негативних гендерних стереотипів, характерних саме для воєнного часу. Наприклад, інформація про українських військовополонених часто подається як трагічні обставини у житті військових-чоловіків, натомість проблема зниклих безвісти подається як сімейний біль і трагедія жінок. Такий стереотип може формувати хибне уявлення про те, що в умовах війни зниклими безвісти або військовополоненими можуть бути тільки чоловіки, хоча очевидним є той факт, що для жінок перебування у полоні загалом має значно серйозніші негативні наслідки через їх гендерні та фізіологічні особливості.

Редакційна політика українських телеканалів без врахування гендерних аспектів та їх послідовного застосування у поточній діяльності може викликати занепокоєння міжнародного співтовариства, оскільки вона може сприяти формуванню стереотипного уявлення про дівчат і жінок в Україні тільки як жертв нестабільності та війни. А свідоме врахування гендерного аспекту в діяльності медіа сприятиме формуванню практичних і соціальних ролей людей, які стануть активними учасниками організованого громадянського суспільства. Це має позитивно позначатися на участі людей в рухові спротиву проти російської агресії, на процесах відновлення миру й удосконалення соціальних структур і норм задля забезпечення більш повної реалізації прав жінок, ніж це було до війни.

Окрему увагу моніторингу було приділено дітям в умовах війни. Головними жертвами будь-якої війни є діти. Діти – майбутнє будь-якого народу, нації, головною стратегією війни щодо дітей є знищення майбутнього покоління (поколінь) потенційних ворогів. За даними Офісу Генерального прокурора України, станом на 25 листопада 2022 року серед жертв війни 437 дітей, які загинули, 839 дітей, які отримали поранення. Велика кількість зниклих дітей і тих, які окупанти вивезли з України. Ці цифри щодня змінюються і точну кількість дітей, які стали жертвами російського військового вторгнення, наразі встановити не можливо.

Злочини проти дітей віднесено міжнародним правом до найтяжчих злочинів проти людяності, воєнних злочинів і геноциду. Вони, на жаль, є характерними і типовими для України також. Тому захист прав та інтересів українських дітей є важливою справою та обов'язком держави, громадянського суспільства й українських медіа. З метою привернення уваги до звірств, які вчиняються стосовно дітей, медіа мають мобілізувати зусилля, використовуючи широкий спектр можливих заходів, включно з репортажами з місця подій, залученням державних і громадських організацій. Важливо надавати ефіри для публічних виступів експертам і зацікавленим особам, які ділитимуться суспільно важливою інформацією, що може попередити чи запобігти злочинам проти дітей, фахівцям, що забезпечують гуманітарну, психологічну та емоційну підтримку дітям з батьками та дітям, які залишились без батьківського піклування. Медіа повинні сприяти реалізації прав дітей на життя, охорону здоров'я, освіту тощо.

Однак відображення конвенціональних принципів (захист, догляд і відновлення, участь та запобігання) в інформаційній політиці телемарафону за період моніторингу на тему українських дітей в умовах війни не знайшло системного підтвердження та змістової повноти. Добре відомі соціальні та гуманітарні ініціативи не завжди мають належне відображення в медіа, бо це потребує додаткових зусиль і редакційної уваги з боку керівництва телеканалів, що відповідають за програмну політику загальнонаціонального телемарафону.

З докладнішою інформацією про результати зазначеного гендерного аналізу можна ознайомитися на офіційному сайті Національної ради.

6.2. Виконання загальнонаціональними телерадіоорганізаціями законодавства України у сфері захисту суспільної моралі, використання позначок класифікації відеопродукції

У червні 2022 року було проведено моніторинг загальнонаціональних телерадіокомпаній для перевірки стану дотримання ними законодавства у сфері захисту суспільної моралі, дотримання умов державних прокатних посвідчень і рішення Національної ради від 10.03.2016 № 306 (zareestrowane в Міністерстві юстиції України 12 квітня 2016 року за № 541/28671), яким було внесено зміни до Системи візуальних позначок з індексом кіновідеопродукції залежно від аудиторії, на яку вона розрахована, затвердженої рішенням Національної ради від 8 лютого 2012 року № 117, zareestrowanim у Міністерстві юстиції України 24 лютого 2012 року за № 307/20620.

Під час моніторингу не було зафіксовано порушень, пов'язаних із порядком демонстрування і розповсюдження фільмів, передбаченим державними прокатними посвідченнями Державного агентства України з питань кіно. Усі фільми, які транслювалися в ефірі загальнонаціональних телеканалів у період моніторингу, супроводжувалися візуальними позначками з індексом кіно, відеопродукції залежно від аудиторії, на яку вона розрахована. Фільми, які згідно з прокатними посвідченнями мали індекси «ДА» і «ЗА», демонструвалися без супроводу позначки, що передбачено зазначеним рішенням.

Перед трансляцією проєктів «Вещдок» та «Страх у твоєму домі» (ТОВ «Телестудія «Служба інформації» («НТН»)), «Речовий доказ», «Він і вона. Бій за життя», «Загадкові вбивства», «Життя на грані» (ТОВ «Телеканал «МЕГА», («М»)), «Говорить Україна» (ТОВ Телерадіокомпанія «Україна», («Індиго TV»)) наявні плашки з текстовим попередженням щодо змісту передачі. Позначок глядацької аудиторії під час трансляції не було.

Крім того, демонстрування м/с «Небезпечна зона», т/с «Куратори», проєкту «Середземноморський Check-in», т/с «Швидка», т/с «Морська поліція. Полювання на вбивць» (ТОВ Телерадіокомпанія «Україна», («НЛО.TV»)) супроводжувалося позначками глядацької аудиторії «16+», (категорія II – перегляд неповнолітніми глядачами рекомендується разом з батьками (особами, що їх замінюють) або з відома батьків (осіб, що їх замінюють)), а також перед їх трансляцією були наявні плашки з текстовим попередженням щодо змісту передачі.

Трансляцію фільмів з індексом «18», показ яких не забороняється з 22.00 до 06.00, телемовники упродовж ефірного часу в добовому відрізку з 06.00 до 22.00 не здійснювали.

Телеорганізації не розповсюджували і не анонсували програми й передачі, які можуть зашкодити фізичному, інтелектуальному, духовному розвитку неповнолітніх та юнацтва в проміжку часу з 06.00 до 23.00.

6.3. Дотримання загальнонаціональними телерадіоорганізаціями вимог Закону України «Про рекламу»

Частиною першою статті 9 Закону України «Про рекламу» визначено, що реклама має бути чітко відокремлена від іншої інформації, незалежно від форм чи способів розповсюдження, таким чином, щоб її можна було ідентифікувати як рекламу. Відповідно до частини першої статті 13 цього Закону на телебаченні час мовлення, відведений на рекламу і телепродаж, не може перевищувати 15% (9 хвилин) протягом кожної астрономічної години фактичного мовлення. Частиною другою статті 13 Закону України «Про рекламу» визначено, що на радіо час мовлення, відведений на рекламу, не може перевищувати 20% (12 хвилин) протягом кожної астрономічної години фактичного мовлення. Згідно із частиною сьомою статті 5-1 Закону України «Про рекламу» передбачено, що трансляція телепродажу, яка здійснюється не спеціалізованими з телепродажу каналами, у вигляді окремої програми та/або передачі (телемагазину) повинна мати безперервну мінімальну тривалість 15 хвилин. Максимальна кількість таких програм та/або передач (телемагазинів) протягом астрономічної доби на не спеціалізованих із телепродажу каналах мовлення не може перевищувати восьми, а загальна тривалість їх трансляції не повинна перевищувати трьох годин на добу.

Упродовж червня і листопада 2022 року було проведено моніторинг програм загальнонаціональних телекомпаній та програм загальнонаціональних радіостанцій щодо виконання вимог Закону України «Про рекламу». Порушень

норм Закону України «Про рекламу» в частині обсягу реклами і телепродажу (телемагазину) в ефірі загальнонаціональних телерадіоорганізацій не зафіксовано.

За результатами моніторингу до ліцензіатів, у діяльності яких зафіксовано ознаки порушень порядку трансляції телепродажу та рекламної інформації, направлено відповідні листи.

6.4. Результати моніторингу інформаційного марафону «Єдині новини #UАразом» та інформування РНБОУ

Національна рада на виконання Указу Президента України № 152/2022 від 19.03.2022 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 18 березня 2022 року «Щодо реалізації єдиної інформаційної політики в умовах воєнного стану» (далі – Указ) здійснює моніторинг ефіру телерадіоорганізацій в Україні і в разі істотних змін у трансляції інформаційного марафону «Єдині новини #UАразом» (далі – Марафон) інформує РНБОУ. Станом на кінець 2022 року проведено 56 моніторингів Марафону.

Про результати проведених моніторингів Національна рада інформувала РНБОУ листами 7 разів.

Станом на 30 грудня 2022 року за результатами моніторингу у стандарті DVB-T2 зафіксовано, що телеканали АТ «Національна суспільна телерадіокомпанія України» («ПЕРШИЙ»), ДП «Парламентський телеканал «РАДА» («РАДА»), ТОВ «ТРК «Студія 1+1» («1+1»), ПрАТ «ТК «Інтер» («ІНТЕР»), ТОВ «МК ТРК «ICTV» («ICTV»), ТОВ «Телеканал К2» («K2»), ТОВ «Музичне телебачення» («ZOOM»), ТОВ «Ми – Україна» («МИ – УКРАЇНА») та інші транслюють Марафон.

У мовленні окремих телеканалів 2022 року відбулися такі зміни:

- Після отримання ліцензії на супутникове мовлення та тимчасового дозволу на мовлення у стандарті DVB-T2 до трансляції Марафону долучився телеканал ТОВ «Ми – Україна» («МИ – УКРАЇНА»).
- Ефір телеканалу ТОВ «ДІДЖИВАН» («УНІАН») складається з трансляції Марафону та програм/контенту власного виробництва.
- ТОВ «Новинна група Україна» («Україна 24») анулювало ліцензію на мовлення, відповідно трансляцію Марафону припинено.
- ТОВ «КОРОНА САНРАЙС» («ТАК TV») припинило мовлення у стандарті DVB-T2, відповідно трансляцію Марафону припинено.

6.5. Реалізація заходів щодо забезпечення ретрансляції телепрограм іноземних мовників

У звітному періоді медіарегулятор розробив Порядок формування Переліку програм іноземних телерадіоорганізацій, що ретранслюються (затверджено рішенням Національної ради від 18.11.2021 № 1727, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 19.01.2022 за № 61/37397). Порядок набув чинності

1 лютого 2022 року, після чого проводилася робота щодо оновлення інформації та документів, на основі яких ухвалювалися рішення про включення до Переліку іноземних програм, зміст яких відповідає вимогам Європейської конвенції про транскордонне телебачення і законодавства України (в Переліку було 185 програм).

15 вересня 2022 року ухвалено рішення про затвердження Переліку програм іноземних телерадіоорганізацій, що ретранслюються (далі – Переліку), відповідно до ухваленого Порядку. Станом на 31 грудня 2022 року до Переліку включено 106 іноземних програм. Основними мовами іноземних програм є:

- англійська – 20;
- російська – 49;
- українська – 4;
- серед інших мов є українська – 19;
- інші іноземні мови, якими здійснюється мовлення, – польська, німецька, турецька, іспанська, французька, голландська, португальська, чеська, угорська, болгарська, словацька та ін.

Упродовж 2022 року тривала співпраця представників Національної ради в областях із працівниками правоохоронних органів щодо реалізації спільних заходів із метою гарантування інформаційної безпеки України та протидії російській пропаганді. У рамках спільних заходів представниками Національної ради і працівниками правоохоронних органів проводилася перевірка фактів поширення в громадських закладах масового відвідування людей (готелів, баз відпочинку, розважальних закладів та закладів харчування) іноземних програм, стосовно яких встановлено обмеження щодо розповсюдження на території України. За звітний період було зафіксовано 4 факти ретрансляції телевізійних каналів, які обмежені для перегляду на території України, а саме: у готелі «Central Magnat Cinema» (м. Чернівці), у готельно-розважальному комплексі «VIP» (м. Хуст Закарпатської обл.), у готелі «Вілла Алеся» (сmt Східниця Львівської обл.), а також в одній із перукарень (м. Ромни Сумської обл.).

Після проведення роз'яснювальних бесід ретрансляцію заборонених для показу телепрограм припинено. Керівництво закладів попереджене про неприпустимість ретрансляції іноземних програм, які обмежені відповідними рішеннями Національної ради, і телеканалів, що становлять загрозу інформаційній безпеці країни.

Крім того, Національна рада відреагувала на відео в соцмережах, в якому була зафіксована трансляція в одному з клубів Чернігова програми за участі російських пропагандистів. Представник Національної ради в Чернігівській області разом із правоохоронними органами оперативно відреагували на цю інформацію та перевірили заклад. За результатами перевірки встановлено, що відбулося несанкціоноване втручання відвідувачів клубу в роботу їхньої мережі. Телевізійні канали в залі не транслюються, тільки відео з Youtube. Усім працівникам спортивного клубу було надано роз'яснення щодо вимог законодавства з поширення забороненого контенту країни-агресора та наголошено на важливості встановлення додаткового захисту.

Також було виявлено 4 факти незаконної діяльності провайдерів кабельного телебачення в м. Житомирі, смт Городку Житомирської області, м. Мукачевому та смт Королевному Закарпатської обл.

Спільними зусиллями правоохоронних органів і представників Національної ради в цих областях було припинено безліцензійну діяльність підприємців. Після проведення оперативних дій техніку, за допомогою якої розповсюджувалися програми, було вилучено, що унеможливило подальше функціонування мереж.

6.6. Наглядова діяльність і перевірки Національної ради

Результати розгляду матеріалів перевірок щодо дотримання умов ліцензії та чинного законодавства

2022 року Національна рада провела 2 планові перевірки компаній, у яких минув рік від дня видачі ліцензії, та 12 перевірок, пов'язаних із завершенням строку дії ліцензії. Загалом проведено 14 планових і 15 позапланових перевірок.

Керуючись Планом розвитку національного телерадіоінформаційного простору, планові перевірки провайдерів програмної послуги упродовж звітнього періоду Національна рада не проводила. Позапланові перевірки проводилися у зв'язку з порушеннями ліцензіатами вимог законодавства та/або умов ліцензій, у тому числі за результатами моніторингів телерадіопрограм.

За результатами розгляду результатів перевірок, здійснених на підставі моніторингів телерадіопрограм, ухвалено 15 рішень про застосування санкції у зв'язку з порушенням умов ліцензій і вимог чинного законодавства. З них 7 ухвалених рішень – про застосування санкції «оголошення попередження», 7 – стягнення штрафу, 2 – звернення до суду про анулювання ліцензії (окреме рішення містить дві санкції: «оголошення попередження» і «стягнення штрафу»).

Типовими порушеннями, за які Національна рада застосувала санкції до телерадіокомпаній, були:

- розпалювання національної, расової чи релігійної ворожнечі та ненависті;
- невиконання умов ліцензії в частині програмної концепції.

Порівняння кількості рішень щодо санкцій, застосованих у 2018 – 2022 роках

Рік	Загальна кількість перевірок	Санкції			Загальна кількість санкцій	Частка санкцій у загальній кількості перевірок
		Оголошення попередження	Подання до суду про анулювання ліцензії	Штраф		
2018	295	88	8	30	126	42,7%
2019	266	76	5	17	98	36,8%

2020	215	58	2	10	70	32,5%
2021	299	84	17	26	127	42,47%
2022	29	7	2	7	16	55,17%

Санкцію «оголошення попередження» за поширення програм, які не входять до Переліку іноземних програм, зміст яких відповідає вимогам Європейської конвенції про транскордонне телебачення і законодавства України (порушення частини другої статті 42 Закону України «Про телебачення і радіомовлення»), було застосовано до ФОП Тудачков О. Ю., с. Клітчин Житомирської обл.

Санкцій «застосування штрафу» за ретрансляцію іноземних програм, щодо яких Національна рада ухвалила рішення, що їх зміст не відповідає вимогам законодавства України, 2022 року не було.

Упродовж звітнього періоду за поширення інформації, яка містила заклики до розв'язування агресивної війни або її пропаганди та/або розпалювання національної, расової чи релігійної ворожнечі й ненависті, санкції «стягнення штрафу» було застосовано Національною радою до ТОВ «ТРК «Здоров'я», м. Одеса та ТОВ «НАШ 365», м. Київ.

Національна рада 2022 року загалом ухвалила 7 рішень про застосування санкції «стягнення штрафу» до ліцензіатів на загальну суму 465 324,01 грн, у тому числі за поширення інформації, яка містила заклики до розв'язування агресивної війни або її пропаганди та/або розпалювання національної, расової чи релігійної ворожнечі й ненависті.

Станом на кінець 2022 року ТОВ «ТРК «Здоров'я», м. Одеса, ТОВ «НАШ 365», м. Київ, ТОВ «Наша Прага», м. Київ, ТОВ «ТРО «МУЛЬТІ МЕДІА СЕРВІС», м. Київ, не виконали рішення Національної ради щодо сплати штрафу, що призвело до несплати штрафів на суму 461 217,96 грн.

Упродовж 2022 року при здійсненні телевізійного мовлення за порушення мовних квот та невиконання вимог, встановлених статтею 10 Закону України «Про телебачення і радіомовлення», санкції «стягнення штрафу» було застосовано до Івано-Франківського міського КП ТРК «Вежа», м. Івано-Франківськ, ТОВ «НАШ 365», м. Київ, ТОВ «Наша Прага», м. Київ, ТОВ «ТРО «МУЛЬТІ МЕДІА СЕРВІС», м. Київ.

У зв'язку з уведенням в Україні воєнного стану згідно з Указом Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», затвердженого Законом України від 24.02.2022 № 2102-ІХ, Національна рада на час дії воєнного стану в Україні припинила проведення планових та позапланових перевірок. До того ж, згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 13.03.2022 № 303 було припинено проведення планових та позапланових заходів державного нагляду (контролю) і державного ринкового нагляду на період воєнного стану, введеного Указом Президента України від 24.02.2022 № 64 «Про введення воєнного стану в Україні».

Позасудове скасування санкції «оголошення попередження»

Відповідно до порядку позасудового скасування санкції, встановленого Положенням про скасування санкції «оголошення попередження», застосованої Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення за порушення умов ліцензії та/або законодавства України телерадіоорганізаціями і провайдерами програмної послуги, медіарегулятор упродовж 2022 року розглянув 5 заяв телерадіокомпаній. За результатами розгляду були ухвалені рішення, якими:

1) скасовано 3 санкції «оголошення попередження» таким ліцензіатам:

- ТОВ «ТРК «Південна хвиля-ТВ», м. Одеса, скасовано санкцію «оголошення попередження», застосовану рішенням Національної ради від 17.10.2019 № 1688;
- ТОВ «Голдберрі», м. Київ, скасовано санкцію «оголошення попередження», застосовану рішенням Національної ради від 26.11.2020 № 1479;
- АТ «Національна суспільна телерадіокомпанія України», м. Київ, скасовано санкцію «оголошення попередження», застосовану рішенням Національної ради від 12.11.2020 № 1399;

2) відмовлено в скасуванні санкції «оголошення попередження» двом ліцензіатам із причин, встановлених зазначеним вище Положенням:

- ліцензіат є системним порушником (ТОВ «ТРК «Столиця», м. Київ);
- з часу застосування Національною радою відповідної санкції минуло менше одного року (ТОВ «Магнолія – ТВ», м. Київ).

6.7. Звернення громадян і запити на отримання публічної інформації

2022 року до Національної ради надійшло 454 письмових звернення громадян, що майже вдвічі менше за відповідний торішній показник (754).

На початку року тематика листів була здебільшого дотичною до питань інформаційної безпеки держави, а також стосувалася недотримання телерадіокомпаніями регламентованих законодавством мовних квот, можливого порушення рекламного законодавства, необхідності посилення захисту сфери суспільної моралі.

З початком повномасштабного вторгнення російської федерації на територію України змістовна спрямованість звернень набула передусім безпекового характеру. Значна кількість листів містила нарікання на трансляцію російських супутникових програм та вимоги щодо її припинення. У відповідях на ці звернення зазначалося, що наразі заблокувати сигнал можна лише за підтримки європейської спільноти, задля чого Національна рада звернулася до регуляторів у галузі телерадіомовлення європейських країн з проханням сприяти відключенню на супутниках російських пропагандистських телеканалів.

Упродовж всього звітнього періоду у зверненнях громадян простежувалася нетерпимість до наявності в ефірі мови країни-окупанта. Зокрема, низка звернень містила вимоги щодо припинення трансляції програм російською мовою

медіасервісами, які не є ліцензіатами Національної ради. Дописувачам повідомлялося, що регуляторний орган не наділений повноваженнями впливу на таких суб'єктів інформаційної діяльності.

Крім того, заявники неодноразово висловлювали незадоволення щодо здійснення мовлення російською мовою супутникової телепрограми «FREEDOM» (ДП «Мультимедійна платформа іномовлення України», м. Київ). Авторам звернень надавалися роз'яснення, що ця телерадіоорганізація є суб'єктом державного іномовлення і згідно з чинним законодавством її програми можуть вироблятися, крім української, іншими мовами, а також, що реалізація телевізійного проєкту російською мовою «FREEDOM» здійснюється на підставі відповідного розпорядження Кабінету Міністрів України з метою забезпечення інформаційної безпеки держави, захисту її інформаційного простору та інформування міжнародної спільноти про події, що відбуваються під час збройної агресії російської федерації.

Багато глядачів і слухачів були стурбовані поширенням в телерадіоефірі певної інформації про хід воєнних дій, що, на їхню думку, може бути використано в подальшому ворогом для реалізації його загарбницьких цілей. Авторам таких звернень повідомлялося, що на офіційному сайті Національної ради розміщено нагадування медійникам, блогерам, дописувачам у соцмережах про те, як говорити про війну і не нашкодити нашим захисникам і співгромадянам, а також зазначалося, що наказом Головнокомандувача Збройних сил України затверджено перелік інформації, розголошення якої може призвести до обізнаності противника про дії українських військових.

Також надходили звернення, в яких дописувачі висловлювали занепокоєння щодо припинення українського мовлення на тимчасово окупованих територіях і територіях, де ведуться воєнні дії. У відповідях надавалися роз'яснення, що після припинення бойових дій та деокупації тимчасово захоплених ворогом територій буде вжито всіх необхідних заходів, спрямованих на відновлення й забезпечення нормального функціонування українського телерадіомовлення, а відтак, забезпечення відповідних прав та інтересів громадян нашої держави.

Продовжували надходити скарги стосовно діяльності провайдерів програмної послуги – щодо підвищення оплати або ж, на думку заявників, неправомірного відключення послуги через несплату рахунків. Зазвичай авторами таких звернень були представники соціально незахищених верств населення. Заявникам повідомлялося, що оскільки питання господарської діяльності суб'єктів інформаційної діяльності перебувають поза межами компетенції регуляторного органу, їх можна вирішити в судовому порядку. Водночас в окремих випадках листи надсилалися ліцензіатам із проханням розглянути звернення і надати відповідь заявникові по суті.

Як і в попередні періоди, глядацьку аудиторію турбувало питання неякісного цифрового сигналу. Низка звернень стосувалась питань наявності чи відсутності мовлення окремих телеканалів у цифровій мережі Т2.

Найбільш активними дописувачами традиційно були жителі столиці, від яких надійшло понад сто листів. Обсяг кореспонденції з інших регіонів значно зменшився порівняно з попередніми періодами.

Варто зазначити, що звернення громадян можуть бути підставою для здійснення перевірок телерадіоорганізацій. Так, у звітному періоді за результатами розгляду Національною радою матеріалів чотирьох позапланових безвизних перевірок, які було призначено у 2021 році саме на підставі звернень, ухвалено рішення про застосування низки санкцій, передбачених чинним законодавством.

2022 року до Національної ради надійшло 59 запитів на отримання публічної інформації від юридичних та фізичних осіб. Цей показник, як і щодо звернень громадян, також майже вдвічі менший за попередній – 2021 року було отримано 93 запити. Відповіді на всі запити надано вчасно згідно зі статтею 20 Закону України «Про доступ до публічної інформації».

Інформація про надходження та стан виконання запитів системно оприлюднюється на офіційному вебсайті Національної ради.

7. ЗАКОНОДАВЧІ ЗМІНИ ТА НОРМОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ

Національна рада упродовж 2022 року вела активну роботу над розробкою законопроекту «Про медіа» (у рамках відповідної робочої групи), який є важливим кроком на шляху до європейської інтеграції України, в контексті виконання зобов'язань перед Європейським Союзом та у зв'язку зі схваленням Європейською радою надання Україні статусу кандидата до Європейського Союзу.

Крім участі безпосередньо в розробці положень законопроекту, Національна рада задля інформування громадськості, обговорення новел і внесених після першого читання поправок 30 червня провела брифінг у Медіацентрі Україна – Укрінформ за участі голови Національної ради Ольги Герасим'юк і члена Національної ради Олександра Бурмагіна, присвячений змінам і розвитку української медіагалузії, необхідним для інтеграції у європейський медіапростір.

2 серпня 2022 року проведено круглий стіл і брифінг за участі членів Національної ради, народних депутатів, медіаекспертів, громадськості щодо новацій в оновленій редакції законопроекту «Про медіа».

27 жовтня 2022 року відбувся круглий стіл «Закон про медіа та зміни до Виборчого кодексу: виклики та можливості», де розглядалося питання висвітлення в ЗМІ виборчих перегонів. Учасниками круглого столу були автори законопроекту, народні депутати, представники громадських організацій, медіаюристи.

Члени Національної ради та її працівники неодноразово брали участь у засіданнях підкомітетів і комітетів Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики з метою доопрацювання положень законопроекту, узгодження позицій народних депутатів, представників медіаіндустрії і медіарегулятора.

Крім того, Національна рада в рамках новоствореної робочої групи брала участь у розробці законопроекту щодо внесення змін до Закону України «Про рекламу» з метою імплементації положень європейської Директиви Європейського парламенту та Ради 2010/13/ЄС про аудіовізуальні медіапослуги від 10.03.2010 року в частині реклами.

13 грудня 2022 року Верховна Рада України прийняла в цілому доопрацьований Закон України «Про медіа», що є важливою подією для Національної ради, медіаіндустрії та України. Цей Закон повністю оновлює регулювання сфери медіа, передбачає державне регулювання з урахуванням принципу технологічної нейтральності, сприяє подоланню надмірних приватних інтересів у медіапросторі України, впровадженню в українському законодавстві положень Директиви Європейського парламенту та Ради 2010/13/ЄС про аудіовізуальні медіапослуги від 10 березня 2010 року зі змінами та зміцненню незалежності національного регулятора. Наразі ведеться підготовка до впровадження положень вказаного Закону.

З початком повномасштабного військового вторгнення російської федерації Національна рада брала участь у розробці законопроектів (спільно з профільним комітетом Верховної Ради України), спрямованих на посилення інформаційної безпеки держави. Зокрема, надавалися пропозиції та велася активна робота з розробки таких Законів України:

- від 03.03.2022 № 2109-ІХ «Про внесення змін до деяких законів України щодо заборони виготовлення та поширення інформаційної продукції, спрямованої на пропагування дій держави-агресора»;
- від 19.06.2022 № 2310-ІХ «Про внесення змін до деяких законів України щодо підтримки національного музичного продукту та обмеження публічного використання музичного продукту держави-агресора»;
- від 22.06.2022 № 2265-ІХ «Про заборону пропаганди російського нацистського тоталітарного режиму, збройної агресії Російської Федерації як держави-терориста проти України, символіки воєнного вторгнення російського нацистського тоталітарного режиму в Україну»;
- від 16.08.2022 № 2534-ІХ «Про внесення змін до деяких законів України щодо особливостей здійснення окремих повноважень Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення в умовах воєнного стану».

Також Національна рада розробила та ухвалила нормативно-правові акти (у тому числі регуляторні) на виконання вимог законодавства та Плану діяльності з підготовки проектів регуляторних актів Національної ради на 2022 рік.

Зокрема, на виконання частини третьої статті 10 Закону України «Про запобігання загрозам національній безпеці, пов'язаним із надмірним впливом осіб, які мають значну економічну та політичну вагу в суспільному житті

(олігархів) Національна рада своїм рішенням затвердила Порядок проведення перевірки ділової репутації покупця (потенційного покупця) засобу масової інформації.

Порядок встановлює механізм оцінки ділової репутації покупця (потенційного покупця) засобу масової інформації відповідно до вимог Закону України «Про запобігання загрозам національній безпеці, пов'язаним із надмірним впливом осіб, які мають значну економічну та політичну вагу в суспільному житті (олігархів)», дає змогу Міністерству юстиції України проводити перевірку ділової репутації покупця (потенційного покупця) засобу масової інформації на підставі звернення покупця (потенційного покупця) засобу масової інформації про проведення перевірки, з подальшим інформуванням РНБОУ.

Статтею 21 Закону «Про телебачення і радіомовлення» визначено, що План розвитку національного телерадіоінформаційного простору є нормативно-правовим документом, який розробляється Національною радою і затверджується її рішенням відповідно до вимог цього Закону. На підставі Плану розвитку Національна рада ухвалює рішення щодо створення та розвитку каналів мовлення, мереж мовлення і телемереж, які передбачають використання радіочастотного спектра, визначає конкурсні умови та оголошує конкурси на отримання ліцензій на мовлення, визначає умови ліцензій на мовлення, яке ліцензується за реєстраційним принципом.

Відповідно до частини четвертої статті 21 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» План розвитку переглядається не рідше одного разу на рік за результатами звіту Національної ради.

З метою вирішення проблеми необхідності забезпечення цифровим телевізійним мовленням населення, що проживає на території тимчасово окупованого Криму і непідконтрольних органам державної влади територіях Донецької та Луганської областей, Планом розвитку передбачено:

- сприяння розширенню діючих загальнонаціональних мультиплексів;
- посилення інформаційної безпеки країни та забезпечення доступу громадян до українського контенту.

Для вирішення проблеми забезпечення населення на територіях із особливим режимом мовлення програмною послугою провайдерами програмної послуги, ведення кабельного мовлення, ефірного радіомовлення та багатоканального телерадіомовлення мовниками, Національна рада вирішила підтримати застосування знижки при нарахуванні ліцензійного збору за видачу ліцензії.

Крім того, медіарегулятор пропонував вирішити на законодавчому рівні проблеми обмеження доступу постачальників електронних комунікаційних послуг до інфраструктури об'єктів доступу будівництва, транспорту, електроенергетики що, відповідно, обмежує право населення, яке проживає на територіях, що межують із тимчасово окупованими територіями, з отримання доступу до послуг провайдерів програмної послуги та інших електронних комунікаційних послуг.

Також зміни стосувалися використання аналогової технології мовлення та дії відповідних ліцензій.

Національна рада розробила зміни до додатка 4 до форми ліцензії на мовлення з метою приведення відомостей, що в ньому містяться, у відповідність до Закону України від 19.06.2022 № 2310-IX «Про внесення змін до деяких законів України щодо підтримки національного музичного продукту та обмеження публічного використання музичного продукту держави-агресора». Зокрема, зміни до частини першої та другої статті 9 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» стосуються обов'язкового для телерадіоорганізацій обсягу національного аудіовізуального продукту, а також передбачають певні виключення, обумовлені умовами ліцензії певних ліцензіатів.

Відповідно до статті 42 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» суб'єкт господарювання, який перебуває під юрисдикцією України, має на меті здійснювати ретрансляцію програм та передач і отримав на це дозвіл від правовласника (виробника), який не підпадає під юрисдикцію держави – члена Європейського Союзу або держави, яка ратифікувала Європейську конвенцію про транскордонне телебачення, має право здійснювати ретрансляцію програм та передач лише за умови відповідності їх змісту вимогам законодавства України, Європейської конвенції про транскордонне телебачення та у разі їх включення до переліку програм, що ретранслюються, за рішенням Національної ради.

Тривалий час процедура внесення і вилучення програм до Переліку не була врегульована, що створювало деяку невизначеність у застосуванні положень законодавства.

Враховуючи положення Законів України «Про телебачення і радіомовлення», «Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення», Національна рада затвердила Перелік програм іноземних телерадіоорганізацій, що ретранслюються, який визначає механізм внесення та вилучення програм іноземних телерадіоорганізацій до переліку, вимоги до заяви про внесення програми, процедуру її розгляду тощо.

На виконання статті 51 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» (зміни до якого були внесені Законом України № 2534-IX «Про внесення змін до деяких законів України щодо особливостей здійснення окремих повноважень Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення в умовах воєнного стану») Національна рада затвердила Положення про особливості процедури ліцензування у період дії воєнного стану в Україні. Положення враховує особливості умов діяльності ліцензіатів в умовах воєнного стану, зокрема, передбачає особливості порядку подання та розгляду заяв про видачу, продовження, переоформлення, анулювання ліцензій, заяв про видачу дублікату ліцензії, заяв про внесення змін до загальної концепції пакетування (переліку) програм, придбаних для ретрансляції, та інформацію про програми, які провайдер програмної послуги має намір ретранслювати; особливості порядку видачі та анулювання дозволів на тимчасове мовлення з використанням

радіочастотного ресурсу; особливості оформлення та видачі ліцензій, дозволів, їх дублікатів, та інші положення, з урахуванням вимог законодавства.

Порядок подання телерадіоорганізаціями та провайдерами програмної послуги інформації про структуру власності та відповідних форм документів телерадіоорганізацій та провайдерів програмної послуги розроблений Національною радою та діє на виконання Закону України «Про телебачення і радіомовлення». У процесі реалізації положень Порядку, враховуючи звернення суб'єктів інформаційної діяльності, виникла необхідність вирішення проблемних питань його застосування. З огляду на це були внесені відповідні зміни. Зокрема, спрощено подання ліцензіатами інформації про структуру власності, передбачено подання щорічної звітної інформації про структуру власності через електронний сервіс «Особистий кабінет», спрощено форми документів та зменшення їх кількості. Також спрощується подання відомостей за формою податкової декларації про майновий стан і доходи.

8. СТАН ДОТРИМАННЯ ВИМОГ ЗАКОНОДАВСТВА ЩОДО УЧАСТІ ІНОЗЕМНОГО КАПІТАЛУ В СТАТУТНИХ КАПІТАЛАХ ТЕЛERAДІООРГАНІЗАЦІЙ ТА ВИМОГ ДО УСТАНОВЧИХ І СТАТУТНИХ ДОКУМЕНТІВ ТЕЛERAДІООРГАНІЗАЦІЙ, ЗАСНОВНИКІВ (ВЛАСНИКІВ) ТЕЛERAДІООРГАНІЗАЦІЙ; ОЦІНКА СТАНУ КОНКУРЕНЦІЇ І РІВНЯ МОНОПОЛІЗАЦІЇ ТЕЛERAДІОІНФОРМАЦІЙНОГО РИНКУ

Телерадіоорганізації та провайдери програмної послуги 2022 року дотримувалися вимог законодавства щодо участі іноземного капіталу в статутних капіталах телерадіоорганізацій і вимог до установчих та/або статутних документів. Усі подані до Національної ради документи на видачу, продовження ліцензії на мовлення та провайдера програмної послуги перевірялися регуляторним органом на дотримання вимог статті 12 Закону України «Про телебачення і радіомовлення».

Відповідно до вимог цієї норми в Україні забороняється засновувати і брати участь у телерадіоорганізаціях або провайдерах програмної послуги:

органам державної влади та органам місцевого самоврядування, юридичним особам, які вони заснували, на усіх рівнях ланцюга володіння корпоративними правами телерадіоорганізації або провайдера програмної послуги, якщо рішення про їх створення або положення про них не передбачає повноважень засновувати телерадіоорганізації або провайдерів програмної послуги;

юридичним особам та фізичним особам-підприємцям, зареєстрованим в офшорних зонах, перелік яких затверджений Кабінетом Міністрів України, а також особам без громадянства;

фізичним і юридичним особам, які є резидентами держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором або державою-окупантом, а також юридичним особам, учасниками (акціонерами) яких є такі юридичні або фізичні особи, на усіх рівнях ланцюга володіння корпоративними правами телерадіоорганізації або провайдера програмної послуги і кінцевим вигодоодержувачам;

політичним партіям, профспілковим, релігійним організаціям та юридичним особам, які вони заснували, на всіх рівнях ланцюга володіння корпоративними правами телерадіоорганізації або провайдера програмної послуги;

громадянам, які за вироком суду відбувають покарання у місцях позбавлення волі або визнані судом недієздатними.

Кінцевим бенефіціарним власником (контролером) провайдера програмної послуги багатоканальної телемережі у стандарті DVB-T, DVB-T2, іншому стандарті передавання телевізійного зображення з використанням радіочастотного ресурсу для цілей цифрового наземного мовлення може бути лише громадянин України. Юридичним особам і фізичним особам-підприємцям, зареєстрованим в офшорних зонах, перелік яких затверджений Кабінетом Міністрів України, а також особам без громадянства забороняється брати участь у провайдерах програмної послуги багатоканальної телемережі у стандарті DVB-T, DVB-T2, іншому стандарті передавання телевізійного зображення з використанням радіочастотного ресурсу для цілей цифрового наземного мовлення на усіх рівнях ланцюга володіння корпоративними правами.

Участь іноземних фізичних та/чи юридичних осіб у статутному капіталі телерадіоорганізацій і провайдерів програмної послуги регулюється Законом України «Про телебачення і радіомовлення».

Установчі та/або статутні документи суб'єкта господарювання, який має ліцензію на мовлення або претендує на отримання такої ліцензії, мають передбачати створення у складі органів його управління спеціального наглядового органу (редакційної ради тощо), половина складу якого призначається засновниками або власниками телерадіоорганізації, а половина обирається творчим колективом телерадіоорганізації.

Недотримання зазначених вище вимог є підставою для недопущення відповідної телерадіоорганізації до конкурсу на видачу ліцензії на мовлення, відмови їй у видачі і продовженні ліцензії на мовлення, а також для відмови у видачі та продовженні ліцензії провайдера програмної послуги.

У Державному реєстрі суб'єктів інформаційної діяльності у сфері телебачення і радіомовлення відображена інформація про ліцензіатів Національної ради, що мають іноземний капітал, а також про кінцевих бенефіціарних власників ліцензіатів. Проте чинне законодавство і надані ним повноваження не дають можливості Національній раді повною мірою дослідити правдивість поданої інформації про структуру власності телерадіоорганізацій і провайдерів програмної послуги, наявність у них іноземних інвестицій та про визначених кінцевих бенефіціарних власників. Особлива увага приділяється

структурам власності тих ліцензіатів, які мають у своєму складі іноземних фізичних та/або юридичних осіб.

Національна рада в межах компетенції та в установленому чинним законодавством України порядку забезпечує і сприяє конкуренції у діяльності телерадіоорганізацій усіх форм власності. Окремі норми Закону України «Про телебачення і радіомовлення» спрямовані на захист економічної конкуренції. Так, відповідно до статті 8 цього Закону закріплено, що жодна фізична або юридична особа не має права контролювати в будь-який спосіб, у тому числі через вплив на формування управлінських та/або наглядових органів телерадіоорганізацій або шляхом здійснення контролю власника, більше ніж 35 відсотків загальних обсягів відповідного територіального телерадіоінформаційного ринку – загальнонаціонального, регіонального, місцевого. Контроль за дотриманням суб'єктами інформаційної діяльності законодавства про захист економічної конкуренції і недопущення ними недобросовісної конкуренції здійснюють органи Антимонопольного комітету України. Один суб'єкт господарювання може мати лише одну ліцензію на наземне ефірне мовлення в кожному територіальному сегменті телерадіоінформаційного ринку – загальнонаціональному, регіональному, місцевому.

9. СТАН ВИКОНАННЯ ЛІЦЕНЗІАТАМИ ВИМОГ ЩОДО РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО КІНЦЕВИХ БЕНЕФІЦІАРНИХ ВЛАСНИКІВ (КОНТРОЛЕРІВ), ПОВ'ЯЗАНИХ ОСІБ ТА СТРУКТУРУ ВЛАСНОСТІ

Відповідно до статті 12, частини другої статті 59, частини дев'ятої статті 40 Закону України «Про телебачення і радіомовлення», Порядку подання телерадіоорганізаціями та провайдерами програмної послуги інформації про структуру власності та відповідних форм документів телерадіоорганізацій та провайдерів програмної послуги, що затверджений рішенням Національної ради від 21.01.2016 № 2, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 17 лютого 2016 року за № 251/28381, суб'єкти інформаційної діяльності у сфері телебачення і радіомовлення щороку до 31 березня подають до Національної ради звіт за попередній (звітний) рік діяльності про свою структуру власності.

У зв'язку із запровадженням у країні карантину до законодавчих актів України 2020 року було внесено низку змін. Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)» Верховна Рада України постановила внести зміни до Закону України «Про телебачення і радіомовлення», доповнивши розділ Х «Прикінцеві положення» пунктом 3² такого змісту: «Тимчасово, на період здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникненню та поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19), порушення

строків, встановлених частинами другою – третьою статті 59 цього Закону щодо подачі звітів за попередній (звітний) рік діяльності, не є порушенням цього Закону. При цьому такі звіти мають бути подані телерадіоорганізаціями у строк, що не перевищує 30 днів із дати завершення карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України з метою запобігання поширенню на території України коронавірусної хвороби (COVID-19)».

Наразі карантин не завершено. Окрім того, у зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України Указом Президента України від 24.02.2022 №64/2022 введено в Україні воєнний стан. Відповідно до Закону України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» Національна рада ухвалила рішення щодо відтермінування подачі звітної інформації щодо структури власності. Таким чином, звіти про структуру власності мають бути подані суб'єктами інформаційної діяльності у строк, що не перевищує 3 місяці з дати завершення воєнного стану в Україні.

Період подачі звітної інформації про структуру власності відповідно до змін та зазначених вище обставин триває.

Станом на 31 грудня 2022 року до Національної ради звітну інформацію подали 336 ліцензіатів.

10. ЗАВДАННЯ І ПРІОРИТЕТИ ДІЯЛЬНОСТІ НА 2023 РІК

2023 року Національна рада працюватиме у напрямках, визначених Планом розвитку національного телерадіоінформаційного простору, а після набуття чинності Законом України «Про медіа» – над упровадженням і реалізацією його положень.

Діяльність Національної ради базуватиметься на Стратегії – основоположному документі, що визначатиме цілі та напрями діяльності медіарегулятора.

У частині впровадження європейських стандартів у національне законодавство та міжнародної співпраці

Ключовим напрямом у рамках впровадження ухваленого Закону України «Про медіа» буде реалізація та поширення європейських стандартів у регулювання медійної галузі України, що є важливим кроком на шляху до євроінтеграції.

Національна рада поглиблюватиме співпрацю з Європейським Союзом, Радою Європи, ЮНЕСКО та іншими міжнародними й регіональними організаціями з питань медіарегулювання, надалі братиме участь у заходах міжнародних платформ із актуальної для регулятора проблематики, а також сприятиме входженню українських телерадіоорганізацій до світового інформаційного простору.

У частині нормотворчої діяльності

З метою реалізації положень ухваленого Закону України «Про медіа» медіарегулятор планує підготувати необхідні нормативно-правові акти. Зокрема: Стратегію діяльності Національної ради; План реалізації Стратегії; Регламент та інші документи, які регулюють організаційні питання діяльності Національної ради; нормативно-правові акти щодо ліцензування/реєстрації суб'єктів у сфері медіа (у тому числі під час дії воєнного стану чи надзвичайного стану); Методику розрахунку ліцензійного збору; Порядок функціонування електронного кабінету та інші акти.

Разом із органом спільного регулювання Національна рада планує розробити критерії віднесення: осіб до суб'єктів у сфері онлайн-медіа; інформації до такої, яку заборонено поширювати на території України відповідно до положень Закону України «Про медіа»; лінійних медіа до тематичних та обсягів національного продукту для таких медіа; інформації до такої, що може завдати значної шкоди фізичному, психічному або моральному розвитку дітей; рекламної інформації (комерційних повідомлень) до такої, що може вважатись шкідливою згідно з вимогами законодавства про рекламу та інші акти спільного регулювання.

У частині виконання наглядових повноважень регулятора та протидії державі-агресору

Для реалізації Закону України «Про медіа» 2023 року наглядова діяльність Національної ради спрямовуватиметься на ширше коло суб'єктів у сфері медіа та охоплюватиме більше питань щодо їх змісту. Для цього буде запроваджено нові види моніторингу з метою виявлення і припинення порушень.

Окремий напрямок роботи регулятора – створення органу співрегулювання та налагодження з ним ефективної співпраці, зокрема, розробка нормативно-правових актів, створення різноманітних критеріїв, спільне регулювання традиційних та принципово нових аспектів діяльності медіа.

Посиляться можливості регулятора впливати на факти дезінформації та пропаганди.

З метою ефективного впливу на факти порушень та злочинів у медіа, зокрема із тими, що пов'язані з війною, регулятор і далі активно співпрацюватиме з правоохоронними органами. У перспективі це дасть змогу притягти до кримінальної відповідальності юридичних та фізичних осіб російських медіа за такі злочини, як терористична діяльність, геноцид і злочини проти людяності.

Задля оперативного впливу на медіа держави-агресора в умовах воєнного стану необхідно ініціювати дискусію щодо створення міжнародного правового

механізму боротьби з російською пропагандою і поширенням російських медіа на території України та Європи.

Вкрай важливо й надалі посилювати протидію російській державній та воєнній пропаганді на території України, а також забезпечити створення архіву транскрибованих текстів російських пропагандистських медіа.

Національна рада далі проводитиме роботу з дослідження гендерного балансу в медіа.

У частині захисту вітчизняної телерадіоінформаційної сфери

Триватиме робота з відновлення мовлення на деокупованих територіях, посилення українського телерадіомовлення на територіях, наближених до тимчасово окупованих, у прикордонних районах областей України, сприяння забезпеченню мовлення українських телерадіокомпаній під час воєнного стану. Розробка Порядку замовлення Національною радою розрахунків УДЦР відповідно до вимог Закону «Про медіа» дасть змогу зробити цю взаємодію ще більш продуктивною.

Національна рада здійснюватиме контроль і нагляд за використанням радіочастотного ресурсу України із урахуванням вимог чинного законодавства.

У частині впровадження цифрового телерадіомовлення

2023 року триватиме освоєння місцевими аналоговими телемовниками цифрових каналів, отриманих за результатами останніх конкурсів Національної ради. Це дасть змогу покращити якість сигналу і збільшити території покриття. Аналогове мовлення працюватиме лише в населених пунктах, що межують із російською федерацією і тимчасово окупованими територіями.

Розпочнеться робота з уведення в дію нової загальнонаціональної цифрової телемережі МХ-7 на базі потужностей державного оператора КРРТ відповідно до Постанови КМУ від 27 серпня 2022 року № 966. Національна рада ухвалюватиме рішення про оголошення конкурсу на мовлення в мережі МХ-7 з урахуванням ситуації в країні та можливостей підбиття підсумків конкурсу.

Медіарегулятор братиме активну участь у заходах з підготовки до Всесвітньої конференції радіозв'язку 2023 року (ВКР-23) Міжнародного союзу електрозв'язку (МСЕ). Найактуальнішим для сфери мовлення є питання пункту порядку денного 1.5 ВКР-2023, яке полягає у перегляді використання радіочастотного спектру та вивченні потреб у спектрі для існуючих служб у смузі частот 470-960 МГц, а також у проведенні досліджень спільного використання та сумісності у смузі частот 470–694 МГц між засобами мовлення і мобільного зв'язку.

У частині ліцензування/реєстрації суб'єктів у сфері медіа

Для реалізації Закону України «Про медіа» Національна рада планує активну роботу з діджиталізації процесу ліцензування/реєстрації суб'єктів у сфері медіа.

Для налагодження ефективної комунікації та роботи регулятора з суб'єктами у сфері медіа буде створений та запущений в дію електронний кабінет, далі триватиме робота з модернізації ведення Державного реєстру суб'єктів у сфері медіа.

Беручи до уваги складнощі, в яких перебувають медіа та вся країна, регулятор розробить необхідні нормативно-правові акти щодо особливості ліцензування та реєстрації суб'єктів у сфері медіа під час воєнного та надзвичайного стану.

Регулятор планує наступного року підготувати і провести конкурсні відбори для забезпечення інформаційних потреб населення з метою урізноманітнення змістового наповнення телерадіоінформаційного простору України з урахуванням ситуації в країні та можливості підбиття підсумків конкурсу.

У частині розвитку медіапроектів

Національна рада 2023 року реалізовуватиме проекти, започатковані 2022 року і раніше:

1) «Список вдячності» – боротьба з російською дезінформацією та пропагандою на міжнародному рівні буде важливим завданням для медіарегулятора й надалі. Національна рада фіксуватиме в ефірах російських мовників факти дезінформації та закликів до геноциду українського народу. У співпраці з регуляторами інших країн доброю тенденцією стають блокування російських пропагандистських медіа, тож «Список вдячності» розширюватиметься.

2) «Медійне серце України» – проект базується на приверненні уваги до проблем телерадіорганізацій і медійників під час повномасштабної війни, на визначенні потреб регіональних мовників, яким потрібна допомога з відновлення мовлення. Він розширюється розповідями про досвід українських медійників-переселенців, які працюють у європейських медіа.

3) «Медіапрапор України» – проект бере за мету й надалі відстежувати та оновлювати інформацію про збільшення українського мовлення на територіях країн Європи для допомоги тимчасовим переселенцям і координації зусиль із європейськими регуляторами щодо блокування російської пропаганди.

4) «Media Change Ukraine» – наступний етап розвитку проекту – співпраця з Центром стратегічних комунікацій, ЗСУ, Центром протидії дезінформації РНБОУ, громадськими українськими й міжнародними організаціями для розповсюдження і популяризації офіційної інформації керівництва і військового командування країни та боротьби з російськими фейками і пропагандою.

Кожен із проектів посилюватиме просвітницьку й освітню складову, матеріали використовуватимуться у тренінгах для мовників, учасники і герої матеріалів залучатимуться до співпраці у публічних проектах медіарегулятора.

ДОДАТКИ

Додаток № 1

Перелік компаній, які припинили мовлення на частотах і каналах згідно з чинними ліцензіями у період дії воєнного стану

Категорія мовлення	Кількість ТРО, які припинили мовлення	Перелік ТРО
1. Загальнонаціональне:		
Телебачення	6	НСТУ (ПЕРШИЙ, СУСПІЛЬНЕ КУЛЬТУРА), ПрАТ «Телеканал «ІНТЕР» (ІНТЕР), ТОВ «ТРК «Студія 1+1» (1+1), ТОВ «ТК «СТБ» (С-Можливо все!(комбіноване)), ТОВ «НОВИЙ КАНАЛ» (Н), ТОВ «Міжнародна комерційна ТРК» (ICTV)
Радіомовлення	8	НСТУ (УКРАЇНСЬКЕ РАДІО, РАДІО ПРОМІНЬ, РАДІО КУЛЬТУРА), ПрАТ «РК «ГАЛА» (УКРАЇНОМОВНЕ РАДІО КРАЇНА ФМ), ТОВ «ТРК КЛАС» (Перець FM, Стильное), ТОВ «ТРК «МЕДІА МАРКЕТ» (ХІТ ФМ), ТОВ «ТРК «РАДІО «КОХАННЯ» (Мелодія FM), ТОВ «ТРК «ШАНСОН» (РАДІО ШАНСОН), ТОВ «ТРО «РАДІО УКРАЇНА» (Радіо БАЙРАКТАР), ТОВ «НАШЕ РАДІО» (Наше радіо)
2. Регіональне:		
Телебачення	17	НСТУ (СУСПІЛЬНЕ ДОНБАС, СУСПІЛЬНЕ ЗАПОРІЖЖЯ, СУСПІЛЬНЕ ХАРКІВ, СУСПІЛЬНЕ ХЕРСОН, СУСПІЛЬНЕ КРИМ), ТОВ «НТРК «ІРТА» (ІРТА), ТОВ «ГРАВІС» (УНІАН ТБ), ТОВ «МЕДІАГРУП АЛЕКС.ЮА» (ALEX. UA), ТОВ «РЕНОМЕ ІНЕТ» (ІНШИЙ), ТОВ «ТРК «АКАДЕМІЯ» (АКАДЕМІЯ (комбіноване)), ТОВ «ТРК «АНДСЕР» (А1), ТОВ «ТРК «ЗДОРОВ'Я» («Здоровье»), ТОВ «ТРК «ПВДЕННА ХВИЛЯ-ТВ» (ЮЖНАЯ ВОЛНА), ТОВ «КОЛЕДЖ ПРЕСИ ТА ТЕЛЕБАЧЕННЯ» (ТВ-1), ТОВ «МЕДІА-ПРОСПЕКТ» (СК1), ТОВ «СТУДІЯ МІСТО» (ЦЕНТРАЛЬНИЙ), ТОВ «КЛУБ-ТВ» («ODESA LIVE» (комбіноване), ТОВ «ІА «МЕДІА-ІНФОРМ» (МЕДІАІНФОРМ), ДП «ТРК «АВЕРС» ВАТ «КОРПОРАЦІЯ «АВЕРС» (АВЕРС), ТОВ «ТРК «Рівне 1» (Рівне1), ПП «ТРК «СМАЙЛ» (ін тб)
Радіомовлення	20	ПГО «Громадське радіо» «ТРК «Громадське радіо» (Громадське радіо), Центральна Телерадіостудія Міністерства Оборони України («Армія FM – військове радіо»), ТОВ «Комунікаційне агентство «Сума технологій» (ПЕРЕЦЬ FM), ТОВ «Мюзікрадіо» (легке та спокійне радіо)

		РЕЛАКС), ТОВ «РК «Ностальжі» (Мелодія FM), ТОВ Незалежна ТРК «ІРТА» (Ірта), ТОВ «Раді.О» (Просто Радіо), ТОВ ТРК «АРТА ПЛЮС» (радіо клас!), ТОВ «ТРК «Даяна Мастер» (KISS FM), ТОВ «ТРК «ІФ Медіа-Груп» (Радіо Марія), ТОВ «ТРК «Контакт» (РАДІО ШАНСОН), ТОВ «ТРК Онікс» (Легке та спокійне радіо РЕЛАКС), ПП ТРК «Подільські комунікації» (ЛАДА), ТОВ «ТРК «Радіо - Санна» (РАДІО МАЯМІ), ПП «ТРО «Софія» (Люкс FM), ТОВ «Телевізійна компанія «Атлант-СВ» (Радіо Мейдан), ТОВ фірма «Волинь» (РАДІО NEXТ), ТОВ «ТРК «Львівська хвиля» (Львівська хвиля радіо нашого міста), ПП «Компанія «Нова хвиля» (POWER FM), ТОВ «ТРК «52 канал» (ГРАД)
3. Місцеве		
телебачення	58	ПП «АВІС», КП «Бердянська міська телекомпанія «ТБ-Бердянськ» Бердянської міської ради», ТОВ «Інформаційна агенція «ПОГЛЯД», ДП «НАЕК «ЕНЕРГОАТОМ», ТОВ «Компанія інформації радіотелекомунікації «Тор», КП «ТРК «Мелітополь» Мелітопольської міської ради Запорізької області, ТОВ «Телевізійна компанія «Орбіта», ТОВ «Телевізійна компанія «Приват ТБ Дніпро», ТОВ «ТРК ЕНЕРГОДАРСЬКІ ТЕЛЕВІЗІЙНІ СИСТЕМИ», ТОВ «ТРК «Алекс ТВ», КП ТРК «Інфо-центр», ТОВ «ТРК «Кварц», ТОВ «ТРК «МТВ-плюс», ТОВ «ТРК «Сатурн», ТОВ «ТРК «ТВ-7», ТОВ «ТРК «ТЕТ-Дніпропетровськ», КП «ТРК «ТРК-8», ТОВ «ТРК «ЮГ», Телестудія «ТБ Кагарлик», ТОВ ТРК «ТБ Стимул», ТОВ «ТК СТБ», ТОВ «ТРК Акцент», ТОВ «ТАК ТВ+», ТОВ «ТРК «Твій Всесвіт», ПП «ТРК «ТІС-ТВ», ТОВ «ТРМК Телеканал «Сімейний», ТОВ «ТРК «Міський телеканал», ПП «ТРК «Пульсар-РТБ», ТРК Чугуївщини «Слобожанка», ТОВ «ТРК «S-ТЕТ», ТОВ «ТРК «РЕГІОН», ТОВ «ТРК СІМОН.», ТРК Красноградщини «Центр», ПП «ТРК «Профіт», ПП «ТРК «ВТВ плюс», ТОВ «Медіа Група Позитив», ТОВ «Реал-Медіа», ТОВ «ТРК ЯТБ», ТОВ «Херсон плюс продакшн», МПП ТРК «ЕЛЕКТА», ТОВ «VIA МЕДІА», ТОВ «ТЕЛЕСАТВА», ТОВ «Тальнівський ТЦ «АЛЬФА», ТОВ ТРК «САТ-плюс», ПрАТ «ТРК «Право А/ТВК», ТОВ «ТРК «Купол», ТОВ «МЕДІАМЕРЕЖІ», ТОВ «ТРК «Вишгород», КП «Медіа-центр», ТРО «Телефакт», ТОВ «ТБ КАПРІ», ТОВ «ТРК «АЛЬТА», ТОВ «ТРК «Міське ТБ», ПП «НТА-незалежне ТВ агентство», ТОВ «Слово Волині», ТОВ «ТАК ТВ+», ПП ТРО «Едвансед Візуал Технологіс Маркетинг», ТОВ «ТК АНТЕНА», ПП ТРО «Тернопіль-Медіа»
радіомовлення	55	ГО «Радіо Кримських громад», ТОВ «Дані-Теплоцентр», ТОВ «ТРК «ДОНБАС ОНЛАЙН», Ізюмська РК «Радіо-Ізюм», Комунальна установа «КМЦ Веселівської селищної ради», КП «Лепетиха FM», КП «Попаснянська РТРК», КУ «Редакція Вовчанського радіомовлення», КУ «Редакція Шевченківського радіомовлення», Радіоінформаційна організація «Марківська РРРМ», РМК «Радіо-Одеса» у вигляді ТОВ, КП «РРРМ Станічно-Луганська», ТОВ «РС Великий Луг», КП «РТРК «КТВ-Плюс», КП «Селищкомунгосп», КП «СММ Іванівське радіо», ТОВ «Сорок дев'ята паралель», ТОВ «Студія 1.ФМ», ТОВ «ТК СТБ», ТОВ «ІНФОРМ МЕРЕЖА», ТОВ «МЕДІ МЕРЕЖА»,

		ТОВ «ТРК «Авторадіо-Дніпро», ТОВ «ТРК «Азовська хвиля», ТОВ «ТРК «ВАШЕ РАДІО», ТОВ «ТРК «Всесвіт Плюс», ТОВ «ТРК «МЕГА-РАДІО», ТОВ «ТРК «Радіопрім», КП «ТРК «Рубіжне», ТОВ «ТРК «Свобода.ФМ», ПП «ТРК «ТВК», ПП «ТРО «БУЛАВА», ПП «ТРО «Радіо-1», ТОВ «УНА-1», ТОВ «Шанс плюс», ТОВ «ТРК Слобожанське ФМ», ТОВ «КОЛЕДЖ ПРЕСИ ТА ТБ», Східний ЦКР для осіб з інвалідністю Дружківської міської ради, ТОВ «РК Лавенсарі», ТОВ «ТРК «Тризуб ФМ», РК «Супер-Нова», ТОВ «ТРВК «КОМРА», ТОВ «Українська радіо група», КП «ТРО «Місто», ТОВ «Радіо Мікс», РК Дворічанщини «Приоскілля», ТОВ «ТРК «Вільне радіо», ТОВ «ТРК «Бізнес-радіо», ТОВ «Радіо ТТВ», РК «Чугуївська», ТОВ «Богуславська інформаційна агенція», КО «Голос Городищини», КП «Старосамбірське радіомовлення «Голос Прикарпаття», ТОВ «Гармонія міра», Редакція газети «Сім'я і дім. Народна трибуна», ТОВ «Золочівська інформаційна агенція»
Супутникове телебачення	19	НСТУ, ТОВ «БІЗНЕС МЕДІА ЛТД», ТОВ «Студія Місто», ТОВ «ТРК «ДОНБАС ОНЛАЙН», ТОВ «ТАК ТВ Центр+», ТОВ «ТРК «Міський телеканал», ТОВ «КРАЇНА ТВ», ТОВ «Мьюзик бокс Україна», ТОВ «ЮКРЕЙНІАН ФЕШН ГРУП», ТОВ «Магнолія-ТВ», ТОВ «Сіріус Медіа Продакшн», ТОВ «МЕДІАМЕРЕЖІ.ОДЕСА», ТОВ «Дитячий ТК ЛЯЛЄ», ТОВ «Стар медіа ТБ», ТОВ «ІДАНА ЮКРЕЙН», ТОВ «ТК «НРЕЙТИНГ ТІВІ», ТОВ «ТРК «ЮНС», ТОВ «КАНОН КОМУНІКЕЙШН», ТОВ «ІА «ПРАВДАТУТ» (ПРАВДА ТУТ)
Провайдер програмної послуги	51	ТОВ «Аксон медіа серві», ТОВ «АРХАТ'», ПП «ВИД», ТОВ «Гарант Сервіс Телеком», ПП «ГЛОБАЛ-МЕДІА», ДП «НАЕК «Енергоатом», ПП «Інфосервіс», ПП «Бериславське кабельне телебачення», МКП «КТБ ТОНІС», ТОВ «Мережа Ланет», ТОВ «Незалежна МП ТК Норма-4», ТОВ «НЕТВОРК ТВ», ПП «НОРМА-ТЕЛЕКОМ», ТОВ «ОНЕТ», ТОВ «Поінт», ПТРК «Рубін-плюс», ТОВ «Сігма сервіс ТВ», ПП «Супутник», ТОВ «ТРК «Т.В.Р.», ПФ «ТБ Лідер-2000», ТОВ «ТВКОМ», ТОВ «ТВП Формат», ТОВ «ТК РЕГІОН», ТОВ «ТК «СТВ», ТОВ «Трініті Телеком», ПП «ТРК «SANET», ПП «ТРК Альфа-плюс», ТОВ «ТРК «ВЕБ», ТОВ «ТРК «Вега», ТОВ «ТРК «Ефір», ТОВ «ТРК «ЛИК-ТБ», ТОВ «ТРК «Простор», ТОВ «РК «Рубінтелеком», ТОВ «ТРК «Скіф-ТВ», ДП ТОВ «ТРК Трейд-Експрес», ТОВ «ТРО «ПОРТ», ТОВ «Українська телекомунікаційна група», ФОП Железний Е.В., ФОП Лазарев В.Г., ФОП Сіваченко В. М., ФОП Чучко П. Б., ФОП Юхименко В. А., ТОВ «Юнетко», ТОВ «ОНЛАЙН УКРАЇНА», ПП «фірма ФЕНІКС ВТ», ФОП Хомич Г. М., ТОВ «ГОЛДЕН ЛІНКС», ТОВ «Воля-кабель», ФОП Мезенев Р.А., ТОВ «Вечір Телеком», ТОВ «Файберлінк»

**Перелік компаній, які відновили мовлення на частотах та каналах
відповідно до чинних ліцензій у період дії воєнного стану**

Категорія мовлення	Перелік ТРО, які відновили мовлення	Перелік населених пунктів, в яких відновлено мовлення
1. Загальнонаціональне:		
телебачення	НСТУ (ПЕРШИЙ)	м. Херсон, м. В. Бурлук Харківської обл.
радіомовлення	ТОВ «ТРО «Радіо Україна» (Радіо БАЙРАКТАР), ТОВ «ТРК «Медіа маркет» (ХІТ ФМ), ТОВ «ТРК «КЛАС» (Перець FM, Стильное), ПрАТ «Радіокомпанія «ГАЛА» (УКРАЇНОМОВНЕ РАДІО КРАЇНА ФМ), ТОВ «ТРК «Радіо-Ера» (Радіо НВ)	м. Вовчанськ, м. Ізюм, м. Куп'янськ, м. В. Бурлук, м. Зміїв Харківської обл., м. Херсон, м. Київ, м. Краматорськ Донецької обл., м. Чернігів, м. Суми, м. Дніпро, м. Олександрія, Черкаси, м. Вінниця, м. Херсон
2. Регіональне:		
телебачення	НСТУ (СУСПІЛЬНЕ СУМИ), ТОВ «ТРК «Академ TV» (ATV), ТОВ «ТРК НІС-ТВ» (35), ТОВ «ПРО МЕДІА ГРУПП» (1 Подільський), ДП ТРК «АВЕРС» ВАТ «Корпорація «АВЕРС» (АВЕРС), ТОВ «Слово Волині» (12 канал)	м. Суми, м. Білопілля, м. Тростянець, м. Шостка, м. Ромни, м. Конотоп, с. Овлаші, смт Свеса, Сумської обл., м. Миколаїв, м. Хмельницький, м. Полонне, м. Білогір'я, м. Любомиль, м. Камінь-Каширський, смт Цумань, с. Топільне Волинської обл.
радіомовлення	ТОВ «Радіо FM» (Радіо РОКС – Україна)	м. Краматорськ Донецької обл.
3. Місьцеве		
телебачення	ТОВ «ТВК «Орбіта», КП Тростянецької міської ради «ТРК «Тростянець» (ТВТ), ТОВ «ТБ КАПРІ» (КАПРІ), ПрАТ «РТМК «Тоніс-Центр» (7), ТОВ «Інтерком-Інвест», ПП «Медіа-Зміїв», ПП «ТРК «Пульсар-РТБ», ТОВ «ТК «СТС» (СТС), ПП «Районне телебачення» (VPM), ТОВ «ТРК «РІО»	м. Покровськ, м. Краматорськ Донецької обл., м. Тростянець Сумської обл., м. Харків, м. Київ, м. Дніпро, м. Зміїв Харківської обл., м. Суми, м. Ромни, м. Білопілля, м. Конотоп, м. Кролевець, м. Лебедин, м. Шостка Сумської обл., с. Зоринове, смт Доброслав Одеської обл., м. Одеса
радіомовлення	КО «Вишгородське радіомовлення» Вишгородської міської ради, КП «ТРК «Охтирка», ТОВ «Ч К» (Radio JAZZ, Класик радіо),	м. Вишгород Київської обл., м. Охтирка, м. Київ, м. Дніпро, м. Запоріжжя, м. Львів, м. Тростянець Сумської обл., м. Дубровиця Рівненської обл.,

	<p>КП Тростянецької міської ради «ТРК «Тростянець» (Добре радіо), КП ТРК «Полісся» Сарненської міської ради («Сарненський вальс»), Міськрайонна радіостудія «РОМЕН», ТОВ «ТРК «Тризуб ФМ» (ТРИЗУБ ФМ/TRIDENT FM), ТОВ «РАДІО-ЗАХІД ФМ+» (РАДІО-ЗАХІД ФМ+), ТРК «ТІМ» (ТІМ), ТОВ «ТРК «Маяк» («ля», «до», «соль», «мі», «соль»), ДП ТРК «Рекорд Коростень» ТОВ «Коростень Рекорд ФМ» (NewDay), ДП «ТРК «Регіон-Плюс» (Радіо Байрактар), ТОВ «ТРК «Слобожанське ФМ» (Слобожанське ФМ), ТОВ «ТРВК «КОМРА» (Best FM), ТОВ «ТРК «Радіо-Артіль» (легке та спокійне радіо РЕЛАКС), ТОВ «ТРК» «Матрікс+» (NovaLine), ПП «РК «ГІС-ФМ», ТОВ «ТРК «СІМОН.», ТОВ «Житомирська радіокомпанія»,</p>	<p>м. Ромни Сумської обл., м. Гірник Донецької обл., м. Рахів Закарпатської обл., м. Чернігів, м. Олександрія Кіровоградської обл., м. Малин Житомирської обл., м. Краматорськ Донецької обл., м. Зміїв, смт Близнюки, м. Балаклія Харківської обл., м. Київ, м. Харків, м. Куп'янськ Харківської обл., с.Першотравневе Одеської обл., м. Харків, м. Житомир</p>
Супутникове телебачення	<p>ТОВ «ТК «Малятко-ТВ» (Малятко-TV), ТОВ «Ісландія» (Ісландія комбіноване)</p>	<p>Україна</p>

Розподіл частотних присвоєнь між трьома загальнонаціональними каналами ефірного радіомовлення НСТУ

Розподіл частотних присвоєнь між програмами Суспільного радіо (відповідно до виданих ліцензій на ефірне радіомовлення):

Програма	Загальна кількість частот (FM, УКХ, СХ)	Кількість частот на тимчасово окупованих територіях	Кількість частот на території України, за винятком тимчасово окупованих територій
«УКРАЇНСЬКЕ РАДІО»	251	44	207
«Радіо «Промінь»	120	32	88
«Радіо «Культура»	103	19	84
Разом	474	95	379

Розподіл частотних присвоєнь Суспільного радіо за діапазонами хвиль:

Діапазон/програма	«УКРАЇНСЬКЕ РАДІО»		Радіо «Промінь»		«Радіо «Культура»	
	Кількість частот за ліцензією	З них на окупованих територіях	Кількість частот за ліцензією	З них на окупованих територіях	Кількість частот за ліцензією	З них на окупованих територіях
FM (87,5-108 МГц)	226	34	83	15	74	9
УКХ (65,8-74 МГц)	18	8	34	14	24	6
СХ (0,525-1,605)	7	2	3	3	5	4
Разом	251	44	120	32	103	19

FM-мережа Суспільного радіо:

№	Область	Населений пункт	«УКРАЇНСЬКЕ РАДІО»	Радіо «Промінь»	«Радіо «Культура»
1	Вінницька	Великий Митник	96,2		
2	Вінницька	Вінниця	88,6	100,3	100,9
3	Вінницька	Гайсин	102,5		
4	Вінницька	Іллінці	107,5		
5	Вінницька	Крижопіль	106,7		
6	Вінницька	Могилів-Подільський	104,2	99,5	
7	Вінницька	Муровані Курилівці	106,1		
8	Вінницька	Немирів	102,0		
9	Вінницька	Ободівка	105,1		
10	Вінницька	Піщанка			104,1

11	Вінницька	Погребище	105,8		
12	Вінницька	Тулчин	105,5		
13	Вінницька	Чернівці	102,4		
14	Вінницька	Чечельник	107,5		
15	Вінницька	Ямпіль	101,8		
16	Волинська	Горохів	106,5	105,2	
17	Волинська	Камінь-Каширський	105,8		
18	Волинська	Ковель	91,8	103,9	88,1
19	Волинська	Кортеліси	88,9		
20	Волинська	Луцьк	88,3	107,3	101,9
21	Волинська	Любешів	107,8		105,2
22	Волинська	Нововолинськ	100,3	101,6	
23	Волинська	Олика	89,1		
24	Волинська	Цумань	100,4		
25	Волинська	Шацьк	101,5	97,4	
26	Дніпропетровська	Дніпро	87,5	104,8	88,1
27	Дніпропетровська	Жовті Води	88,9		
28	Дніпропетровська	Кривий Ріг	90,4	98,7	90,0
29	Дніпропетровська	Нікополь	106,0	101,2	95,6
30	Дніпропетровська	Орли	99,2		
31	Дніпропетровська	Павлоград	104,2	100,9	107,1
32	Донецька	Краматорськ	102,2	100,3	
33	Донецька	Покровськ	98,8		
34	Житомирська	Баранівка	88,1		
35	Житомирська	Бердичів	107,1		
36	Житомирська	Брусилів	92,1		
37	Житомирська	Вільшанка	99,1		
38	Житомирська	Ємільчине			97,1
39	Житомирська	Житомир	103,4	105,6	90,6
40	Житомирська	Любар	102,9		
41	Житомирська	Народичі		98,1	
42	Житомирська	Новоград-Волинський	89,3		103,2
43	Житомирська	Овруч (Дубовий Гай)	104,2	94,1	
44	Житомирська	Олевськ	100,2		101,9
45	Житомирська	Попільня	89,9		
46	Житомирська	Романів			105,8
47	Житомирська	Ружин	96,7		

48	Житомирська	Хорошів			99,6
49	Закарпатська	Біловарці	105,7		
50	Закарпатська	Великий Березний	104,3		
51	Закарпатська	Добрянське	100,5		
52	Закарпатська	Красна	104,6		
53	Закарпатська	Міжгір'я	106,6		
54	Закарпатська	Мукачево	97,3		
55	Закарпатська	Нижні Ворота	105,0		
56	Закарпатська	Нижній Студений	107,7		
57	Закарпатська	Рахів	102,2	91,9	
58	Закарпатська	Ужгород (Холмець)	107,2	103,0	93,6
59	Закарпатська	Хуст (Рокосово)	101,2		106,8
60	Запорізька	Запоріжжя	103,7	106,2	87,8
61	Запорізька	Оріхів/Новомикол аївка	100,1³		
62	Івано-Франківська	Верховина	103,6		101,7
63	Івано-Франківська	Івано-Франківськ	100,4	88,8	91,0
64	Івано-Франківська	Калуш	100,1	90,2	
65	Івано-Франківська	Косів	100,6		
66	Івано-Франківська	Мала Тур'я			106,6
67	Івано-Франківська	Яремче	100,2	104,0	
68	Київська	Березань	92,6		
69	Київська	Біла Церква	106,8	91,9	106,2
70	Київська	Богуслав (Дибинці)	88,1		101,8
71	Київська	Іванків	95,4		
72	Київська	Кагарлик	90,8		
73	Київська	Київ	105,0	97,2	97,6
74	Київська	Славутич	106,6		
75	Київська	Тетіїв	102,9		104,7
76	Київська	Яготин			93,5
77	Кіровоградська	Благовіщенське	107,7	104,0	90,9
78	Кіровоградська	Гайворон	106,0		107,2
79	Кіровоградська	Голованівськ	97,4		
80	Кіровоградська	Добровеличківка	90,7		
81	Кіровоградська	Долинська	104,9		

³ Перенесення частоти з м. Оріхова до смт Новомиколаївки Запорізької області у зв'язку з руйнуванням вежі КРРТ.

82	Кіровоградська	Кропивницький	91,2	88,7	91,8
83	Кіровоградська	Новомиргород	89,4		
84	Кіровоградська	Новоукраїнка	104,8		89,8
85	Кіровоградська	Олександрія (Андріївка)	87,6	101,2	105,7
86	Кіровоградська	Петрове	105,5		
87	Кіровоградська	Світловодськ	99,2		94,8
88	Кіровоградська	Смоліне	101,2		
89	Львівська	Бориня	90,0		
90	Львівська	Борислав	93,9		
91	Львівська	Броди	104,0		
92	Львівська	Верхнє	91,1		
93	Львівська	Доброміль	105,6		92,5
94	Львівська	Задільське	91,8		
95	Львівська	Козьова	105,3		
96	Львівська	Красне	100,2		
97	Львівська	Лімна	104,1		
98	Львівська	Львів	103,3	102,5	103,9
99	Львівська	Новий Розділ	92,2		
100	Львівська	Підбуж	88,7		
101	Львівська	Підгородці	105,7		
102	Львівська	Сколе	103,3		
103	Львівська	Славське	100,4		
104	Львівська	Старий Самбір	100,5		
105	Львівська	Турка	106,9		
106	Львівська	Червоне	102,8		
107	Львівська	Червоноград	98,5		
108	Львівська	Ясениця	91,4		
109	Миколаївська	Вознесенськ	92,6		
110	Миколаївська	Красне		105,7	
111	Миколаївська	Миколаїв	92,0	88,8	100,1
112	Миколаївська	Первомайськ	105,9		92,2
113	Миколаївська	Снігурівка		94,0	
114	Одеська	Березівка	105,0	104,2	
115	Одеська	Білгород- Дністровський		97,2	93,9
116	Одеська	Болград	105,7	96,1	
117	Одеська	Велика Михайлівка	104,5		

118	Одеська	Вилкове	107,6		
119	Одеська	Захарівка	102,1		
120	Одеська	Кам'янське	103,3		
121	Одеська	Кодима	102,6		
122	Одеська	Миколаївка	106,3		
123	Одеська	Одеса	91,4	88,5	
124	Одеська	Петровірівка	100,2		
125	Одеська	Подільськ (Вестерничани)	103,6		
126	Одеська	Рені	105,9	97,8	
127	Одеська	Саврань		106,8	
128	Одеська	Сарата	107,8		
129	Одеська	Тарутине	99,2		
130	Полтавська	Гадяч	103,1	105,9	102,1
131	Полтавська	Гребінка	101,4		
132	Полтавська	Іскрівка	101,0		98,9
133	Полтавська	Карлівка	106,2		
134	Полтавська	Красногорівка	106,3	105,2	104,2
135	Полтавська	Кременчук	100,9	96,6	99,6
136	Полтавська	Лелюхівка	107,4		
137	Полтавська	Лохвиця	105,5		
138	Полтавська	Лубни	100,1	102,6	98,2
139	Полтавська	Миргород		92,6	
140	Полтавська	Переліски	102,5		106,5
141	Полтавська	Полтава	101,8	100,0	89,5
142	Рівненська	Вараш		101,1	
143	Рівненська	Дубровиця	106,6	99,5	105,3
144	Рівненська	Зарічне	103,8	104,9	
145	Рівненська	Копань	102,9		
146	Рівненська	Корець	107,2		
147	Рівненська	Кургани	104,0		
148	Рівненська	Острог		107,8	
149	Рівненська	Рівне (Антопіль)	87,8	103,0	99,2
150	Сумська	Білопілля	91,6		91,1
151	Сумська	Велика Писарівка	98,7		
152	Сумська	Дружба	90,4		
153	Сумська	Кириківка			92,7
154	Сумська	Конотоп	104,6		

155	Сумська	Лебедин	104,8		
156	Сумська	Миропілля	101,0		
157	Сумська	Нова Слобода	107,2		
158	Сумська	Охтирка	88,9	99,6	
159	Сумська	Порохонь		91,4	
160	Сумська	Суми	88,1	91,3	
161	Сумська	Тростянець	104,1		
162	Сумська	Чернацьке	106,4		
163	Сумська	Шостка	107,8	106,9	105,3
164	Тернопільська	Бережани	103,2		
165	Тернопільська	Бучач (Підзамочок)	102,7		
166	Тернопільська	Горішня Вигнанка	101,9		
167	Тернопільська	Кременець	107,9		
168	Тернопільська	Тернопіль (Лозова)	87,7	101,5	94,4
169	Тернопільська	Шумськ	101,6		91,4
170	Харківська	Великий Бурлук	105,4	99,1	
171	Харківська	Зачепилівка	103,7	91,3	
172	Харківська	Зміїв			103,3
173	Харківська	Ізюм	102,5	106,5	
174	Харківська	Кегичівка	104,3	87,7	
175	Харківська	Красноград	107,6	100,4	
176	Харківська	Краснокутськ	91,5		
177	Харківська	Куп'янськ	105,1	98,9	
178	Харківська	Лозова	106,3		
179	Харківська	Первомайський	102,6		
180	Харківська	Харків	106,1	100,5	91,6
181	Херсонська	Велика Олександрівка		98,5	91,4
182	Херсонська	Високопілля	103,0		
183	Херсонська	Херсон	100,6	88,1	105,6
184	Хмельницька	Волочиськ	100,8		
185	Хмельницька	Кам'янець- Подільський	101,5		102,8
186	Хмельницька	Славута	104,4		
187	Хмельницька	Старокостянтинів	104,2		
188	Хмельницька	Хмельницький	104,6	102,1	
189	Черкаська	Буки	106,9		
190	Черкаська	Жашків		105,4	
191	Черкаська	Канів	88,6		

192	Черкаська	Сміла			90,3
193	Черкаська	Тальне	105,2		
194	Черкаська	Умань (Полянецьке)	100,6	102,1	91,1
195	Черкаська	Черкаси	91,4	98,6	88,3
196	Черкаська	Чигирин	101,3		
197	Черкаська	Шпола	105,6		
198	Чернівецька	Новодністровськ	106,6		
199	Чернівецька	Путила	107,0		
200	Чернівецька	Сокиряни			104,7
201	Чернівецька	Чернівці	91,8	105,0	98,3
202	Чернігівська	Варва	104,4		
203	Чернігівська	Загребелля	103,0		
204	Чернігівська	Козелець	88,0		99,6
205	Чернігівська	Короп	101,6		
206	Чернігівська	Корюківка		92,5	
207	Чернігівська	Мена	88,1		
208	Чернігівська	Ніжин	92,2	102,2	90,9
209	Чернігівська	Новгород- Сіверський	101,0		
210	Чернігівська	Прилуки (Білещина)	105,7		98,9
211	Чернігівська	Семенівка	99,5		
212	Чернігівська	Сновськ	103,8		
213	Чернігівська	Тиниця	91,5		
214	Чернігівська	Холми	106,1		101,2
215	Чернігівська	Чернігів	98,2	91,4	88,7
Частоти на тимчасово окупованих територіях					
216	Крим АР	Алупка	103,7		
217	Крим АР	Генеральське	105,6		
218	Крим АР	Керч	100,3		
219	Крим АР	Морське	105,2		
220	Крим АР	Нікіта	103,7		
221	Крим АР	Оленівка	102,9		
222	Крим АР	Паркове	102,9		
223	Крим АР	Партеніт	100,5	105,4	
224	Крим АР	Петрівка	104,6		
225	Крим АР	Привітне	101,3	91,3	
226	Крим АР	Рибаче	103,8		
227	Крим АР	Севастополь	90,4		

228	Крим АР	Сімферополь	100,6		
229	Крим АР	Стерегуще	103,6		
230	Крим АР	Форос	105,2		
231	Крим АР	Чорноморське	101,3	106,5	
232	Донецька	Маріуполь	107,3	103,2	90,4
233	Запорізька	Бердянськ	88,4	104,4	90,1
234	Запорізька	Дніпрорудне		103,4	
235	Запорізька	Кам'янка	102,3		
236	Запорізька	Мелітополь	107,7	89,2	
237	Запорізька	Приморськ		89,4	99,5
238	Запорізька	Токмак	90,2	103,9	99,8
239	Луганська	Біловодськ	99,1		
240	Луганська	Білокуракине	103,1		
241	Луганська	Білолуцьк	102,4	105,4	
242	Луганська	Зоринівка	101,2	99,3	
243	Луганська	Лисичанськ			101,5
244	Луганська	Луганськ	103,6		
245	Луганська	Марківка	101,6		
246	Луганська	Ровеньки	101,4		
247	Луганська	Старобільськ	100,6		
248	Херсонська	Василівка	105,8	95,8	
249	Херсонська	Генічеськ			101,8
250	Херсонська	Нижні Сірогози		91,7	98,8
251	Херсонська	Новотроїцьке	102,8		
252	Херсонська	Скадовськ	101,7		
253	Херсонська	Чаплинка		106,4	95,3
254	Херсонська	Чонгар	100,7		
	Загальна кількість FM-частот = 383		226	83	74

Перелік телерадіоорганізацій, що мають ліцензії на загальнонаціональне ефірне радіомовлення

№	Телерадіоорганізація	Позивні	Кількість частотних присвоєнь
1	АТ «Національна суспільна телерадіокомпанія України», м. Київ	«УКРАЇНСЬКЕ РАДІО»	251
2	АТ «Національна суспільна телерадіокомпанія України», м. Київ	«Радіо «Промінь»	120
3	АТ «Національна суспільна телерадіокомпанія України», м. Київ	«Радіо «Культура»	103
4	ДП «Новий обрій», м. Київ	«РАДІО ПЯТНИЦА»	54
5	ПрАТ «РК «Гала», м. Київ	«УКРАЇНОМОВНЕ РАДІО КРАЇНА ФМ» (комбіноване)	28
6	ПрАТ «ТРК «Люкс», м. Львів	«Люкс ФМ»	22
7	ТОВ «Наше радіо», м. Київ	«Наше радіо»	33
8	ТОВ «ТРК «Медіа Маркет», м. Київ	«ХІТ ФМ»	61
9	ТОВ «ТРК «Радіо Кохання», м. Київ	«Мелодія ФМ»	36
10	ТОВ «ТРК «Радіо-Ера», м. Київ	«РАДІО НВ»	46
11	ТОВ «ТРК «Шансон», м. Київ	«РАДІО ШАНСОН»	22
12	ТОВ «ТРК Клас», м. Київ	«Перець FM», «Стильное»	29
13	ТОВ «ТРО «Радіо Україна», м. Київ	«Радіо БАЙРАКТАР»	39
14	Українська корпорація «Телебачення і радіомовлення «ЮТАР», м. Київ	«KISS FM»	16

Перелік телерадіоорганізацій, що мають ліцензії на регіональне ефірне радіомовлення

№	Телерадіоорганізація	Позивні	Кількість частотних присвоєнь
1	Дочірнє підприємство «ТРК «Центр», м. Сімферополь	«Лідер FM» (комбіноване)	5
2	ДП «Телерадіокомпанія «Аверс» ВАТ «Корпорація «Аверс», м. Луцьк	«АВЕРС»	7
3	ПГО «Громадське радіо» «ТРК «Громадське радіо», м. Київ	«Громадське радіо»	4
4	ПП «Компанія «Нова хвиля», м. Київ	«POWER FM»	11
5	ПП «ТК «РАІ», м. Бурштин Івано-Франківської області	«РАІ»	6
6	ПП «ТРО «Софія», м. Київ	«Люкс ФМ»	4
7	ПП ТРК «Подільські комунікації», м. Ладизин Вінницької області	«ЛАДА»	6
8	ПП фірма «Лямін», м. Київ	«Радіо РОКС-Україна»	9

9	ПрАТ «Студія «Європозитив», м. Київ	«NRJ»	11
10	ТОВ «Євромюзік», м. Київ	«РАДІО ШАНСОН»	3
11	ТОВ «Комунікаційне агентство «Сума технологій», м. Харків	«ПЕРЕЦЬ FM»	7
12	ТОВ «Медіа група «Надія», м. Київ	«Радіо Голос надії»	9
13	ТОВ «Мюзікрадіо», м. Київ	«Легке та спокійне радіо РЕЛАКС»	10
14	ТОВ «Ностальжі», м. Запоріжжя	«Мелодія FM»	5
15	ТОВ «Раді.О», м. Одеса	«Просто Радіо»	4
16	ТОВ «Радіо FM», м. Київ	«Радіо РОКС-Україна»	2
17	ТОВ «Радіо Тернопіль», м. Київ	«Радіо РОКС», «Мелодія FM»	3
18	ТОВ «Радіо Шарманка», м. Київ	«DJ FM», «ЛЮБИМОЕ РАДИО»	9
19	ТОВ «Студія Артекс», м. Сімферополь	«Транс-М-Радіо»	12
20	ТОВ «Телевізійна компанія «Атлант-СВ», м. Київ	«Радіо Мейдан 102,7 FM», «Радіо Мейдан»	3
21	ТОВ «Телеканал «ПРЯМИЙ», м. Київ	«ПРЯМИЙ FM»	5
22	ТОВ «ТРК «52 канал», м. Одеса	«ГРАД»	4
23	ТОВ «ТРК «Всім Радіо», м. Хмельницький	«О'КЕЙ»	4
24	ТОВ «ТРК «Галичина», м. Львів	«FM Галичина»	13
25	ТОВ «ТРК «Град», м. Чорноморськ Одеської області	«FM 1 перше радіо»	3
26	ТОВ «ТРК «Даяна Мастер», м. Київ	«KISS FM»	3
27	ТОВ «ТРК «Еммануїл», м. Київ	«радіо Еммануїл»	8
28	ТОВ «ТРК «ІФ Медіа-Груп», м. Київ	«Радіо Марія»	12
29	ТОВ «ТРК «Класик Радіо», м. Київ	«Радіо РОКС - Україна»	5
30	ТОВ «ТРК «Контакт», м. Київ	«РАДІО ШАНСОН»	3
31	ТОВ «ТРК «Львівська хвиля», м. Львів	«Львівська хвиля – радіо нашого міста»	19
32	ТОВ «ТРК «Можливість», м. Слов'янськ Донецької області	«радіо М»	5
33	ТОВ «ТРК «Нота», м. Київ	«Best FM»	2
34	ТОВ «ТРК «Радіо – Санна», м. Одеса	«РАДІО МАЯМІ»	4
35	ТОВ «ТРК Онікс», м. Київ	«Легке та спокійне радіо РЕЛАКС»	16
36	ТОВ «ТРК Праймедіа», м. Львів	«МАКСИМУМ ФМ»	8

37	ТОВ «Українська радіо група», м. Київ	«DJ FM»	9
38	ТОВ Незалежна ТРК «ІРТА», м. Северодонецьк Луганської області	«Ірта»	3
39	ТОВ ТРК «АРТА ПЛЮС», м. Ізюм Харківської області	«радіо клас!»	8
40	ТОВ фірма «Волинь», м. Київ	«РАДІО NEXT»	3
41	Центральна Телерадіостудія Міністерства Оборони України, м. Київ	«Армія FM – військове радіо»	16

Додаток № 6

Перелік телерадіоорганізацій, що мають ліцензії на цифрове ефірне радіомовлення у стандарті DAB+

№	Телерадіоорганізація	Позивні	Програма
1	ТОВ «ТРК «ІФ Медіа-Груп», м. Київ	«Радіо Марія»	1
2	ТОВ «Раді.О», м. Одеса	«Просто радіо»	2
3	ПП «РК «Супер-Нова», м. Київ	«Радіо Маямі»	3
4	ТОВ «Консенсус Медіа», м. Київ	«Pure radio»	4
5	ПрАТ «РК «ГАЛА», м. Київ	«УКРАЇНОМОВНЕ РАДІО «КРАЇНА ФМ» (комбіноване)	5
6	ТОВ «Телеканал «ПРЯМИЙ», м. Київ	«ПРЯМИЙ FM»	6
7	АТ «Національна суспільна телерадіокомпанія України», м. Київ	«УКРАЇНСЬКЕ РАДІО»	7
8	АТ «Національна суспільна телерадіокомпанія України», м. Київ	«Радіо «Промінь»	8
9	АТ «Національна суспільна телерадіокомпанія України», м. Київ	«Радіо «Культура»	9
10	ТОВ «Телевізійна Компанія «АТЛАНТ-СВ», м. Київ	«Радіо Майдан»	10
11	Центральна Телерадіостудія Міністерства Оборони України, м. Київ	«Армія FM - військове радіо»	11
12	ТОВ «ТРК «Бізнес-радіо», м. Київ	«Бізнес радио»	12
13	ТОВ «Українська радіо група», м. Київ	«DJ FM»	13
14	ПП «Компанія «Нова хвиля», м. Київ	«POWER FM»	14

**Перелік телерадіоорганізацій, що мають ліцензії на загальнонаціональне
телевізійне мовлення**

№ з/п	Телерадіоорганізація	Логотип	Кількість частотних присвоєнь згідно з ліцензією	
			аналогове	цифрове (DVB-T2)
1	АТ «Національна суспільна телерадіокомпанія України», м. Київ	«ПЕРШИЙ» та графічний елемент, виконаний у формі півкола	93	188
2	ДП «Парламентський телеканал «РАДА», м. Київ	«РАДА»	–	188
3	АТ «Національна суспільна телерадіокомпанія України», м. Київ	«СУСПІЛЬНЕ КУЛЬТУРА» та графічний елемент, виконаний у формі півкола	–	188
4	ТОВ «ТРК «Студія 1+1», м. Київ	«1+1»	8	188
5	ТОВ «МК ТРК» (ICTV), м. Київ	«зображувальне позначення – асиметрична п'ятикутна зірка, яка утворюється з'єднанням ліній різної довжини під різними кутами у кожній точці» та/або «зображувальне позначення – асиметрична п'ятикутна зірка, яка утворюється з'єднанням ліній різної довжини під різними кутами у кожній точці, на контрастному фоні» та/або «комбіноване позначення, яке складається з зображувального елемента – асиметрична п'ятикутна зірка, яка утворюється з'єднанням ліній різної довжини	9	189

		під різними кутами у кожній точці, та з словесного елемента «ICTV» – виконаного оригінальним шрифтом. Зображувальний та словесний елементи розташовано поруч»		
6	ТОВ «ТЕЛЕКАНАЛ СТБ», м. Київ	«С - Можливо все!» (комбіноване)	9	188
7	ПрАТ «Телеканал «Інтер», м. Київ	«ІНТЕР»	25	188
8	ТОВ «ДІДЖИВАН», м. Київ	«УНІАН»		188
9	ТОВ «Новий канал», м. Київ	«Н»	13	166
10	ПрАТ «ТК «ТЕТ», м. Київ	«ТЕТ»	–	166
11	ТОВ «РЕАЛ ІСТЕЙТ-ТВ», м. Київ	«2+2»	–	166
12	ТОВ «Телестудія «Служба інформації», м. Київ	«НТН»	3	166
13	ТОВ «Телеканал «МЕГА», м. Київ	«зображення у вигляді стилізованої літери «М» кириличної абетки»	–	166
14	ТОВ «УНІАН ТБ», м. Київ	«ПЛЮСПЛЮС»	–	166
15	ТОВ «Телеодин», м. Київ	«М1»	–	166
16	ТОВ «ТРО «Мульти Медіа Сервіс», м. Київ	«К1»	2	166
17	ТОВ «Телеканал «К2», м. Київ	«К2» (комбіноване)	–	166
18	ТОВ «Музичне телебачення», м. Київ	«ZOOM»	–	166
19	ТОВ «Телеканал «ПРЯМИЙ», м. Київ	«ПРЯМИЙ»	1	167
20	ТОВ «Голдберрі», м. Київ	«ЕСПРЕСО»	–	166
21	ТОВ «ТОТВЕЛЬД», м. Київ	«XSPORT»	–	166
22	ТОВ «ТРК «Кіно ТВ», м. Київ	«Ентер-фільм»	–	166
23	ТОВ «ТРК «Музика ТВ», м. Київ	«Комбіноване позначення виконано у вигляді малюнку. Словесна частина представлена написом «ПІКСЕЛЬ TV»	–	166

24	Підприємство з іноземними інвестиціями у формі ТОВ «ТРК «НБМ», м. Київ	«5»	–	166
25	ТОВ «КОРОНА САНРАЙС», м. Київ	«ТАК TV»	–	166

Додаток № 8

Перелік телерадіоорганізацій, що мають ліцензії на регіональне телевізійне мовлення

№ з/п	Телерадіоорганізація	Логотип	Кількість частотних присвоєнь відповідно до ліцензії на мовлення			
			аналогове	цифрове (DVB-T2) мережа ЗЕОНБУД	локальне цифрове мовлення	Одеський регіональний мультіплекс
1	ТОВ «ТРК «ІТВ», м. Сімферополь	«ІТВ»	1	17	–	–
2	ТОВ «Медіагруп «ФМ», м. Сімферополь	«ТВFM»	3	–	–	–
3	ТОВ «Чорноморська телерадіокомпанія», м. Київ	«стилізоване зображення сонця на хвилі»	17	1	–	–
4	ОА «Вінницька громадська ТРК «Вінниччина», м. Вінниця	«стилізована літера «В» на білому фоні на напис «Вінниччина»	–	5	–	–
5	Міське комунальне підприємство – інформаційно-телевізійне агентство «ВІТА», м. Вінниця	«комбінований знак, який асоціюється із гербом міста Вінниці і має дві динамічні назви ВІТАТБ і VITATV»	–	5	–	–
6	ДП «ТРК «Аверс» ВАТ «Корпорація «Аверс», м. Луцьк	«АВЕРС»	–	6	15	–
7	ТОВ «Слово Волині», м. Луцьк	«12 канал»	–	6	7	–
8	ТОВ «МЕДІА-ПРОСПЕКТ», м. Житомир	«СК1»	–	9	–	–
9	ДП ТРК «Мукачево «М-студіо» виробничо-комерційного	«MS»	–	6	–	–

	ТОВ «Продюсер», м. Мукачево Закарпатської області					
10	ПМП «ТРК ДАНІО», м. Ужгород Закарпатської області	«21 УЖГОРОД» (комбіноване)	–	6	–	–
11	ТОВ «МЕДІАГРУП АЛЕКС.ЮА», м. Запоріжжя	«стилізоване зображення – повернута під кутом велика об'ємна літера А у рамці з підписом латиницею ALEX.UA»	–	5	–	–
12	Івано-Франківське обласне телебачення «Галичина», м. Івано-Франківськ	«Галка в короні з печатки Ярослава Осмомисла»	–	5	1	–
13	ТОВ «Телерадіокомпанія РАІ», м. Бурштин Івано-Франківської області	«РАІ»	–	4	–	–
14	ТОВ «Гравіс», м. Київ	«УНІАН ТБ»	–	1	–	22
15	ТОВ «Незалежна ТРК «ІРТА», м. Северодонецьк Луганської області	«ІРТА»	4	8	–	–
16	ТОВ «ТРК «Регіональна телевізійна система», м. Луганськ	«ЛОТv24»	18	9	–	–
17	КП «ТЕЛЕРАДІОКОМПАНІЯ «ПЕРШИЙ ЗАХІДНИЙ», м. Львів	«графічне зображення «ПЕРШИЙ ЗАХІДНИЙ» (комбіноване)	–	3	–	–
18	ПрАТ «ТРК Люкс», м. Львів	«24»	3	1	–	–
19	ТОВ «Коледж преси та телебачення», м. Одеса	«ТВ-1»	–	5	–	–
20	ТОВ «Інформаційний телеканал «Репортер», м. Одеса	«РЕПОРТЕР»	–	9	–	–
21	ТОВ «РЕНОМЕ ИНЕТ», м. Одеса	«ІНШИЙ»	–	–	–	22
22	ТОВ «РІАК-ІНФОРМ», м. Одеса	«7»	1	–	–	22
23	ТОВ «ТРК «ЗДОРОВ'Я», м. Одеса	«напис літерами червоного кольору «Телеканал «Здоров'є» у стилістиці журналу колишнього СРСР «Здоров'є»	–	–	–	12
24	ТОВ «ТЕЛЕРАДІОКОМПАНІЯ «МОЯ ОДЕСА», м. Одеса	«ДУМСКАЯ.TV»	–	–	–	22
25	ТОВ «ТЕЛЕРАДІОКОМПАНІЯ «ПІВДЕННА ХВИЛЯ-ТВ», м. Одеса	«ЮЖНАЯ ВОЛНА»	–	–	–	22
26	ТОВ «ТЕЛЕРАДІОКОМПАНІЯ КЛУБ-ТВ», м. Одеса	«ODESA LIVE» (комбіноване)	–	–	–	22
27	ТОВ «ТРК «Андсер», м. Одеса	«А1»	–	–	–	22
28	ТОВ ТРК «Нова Одеса», м. Одеса	«1 ПЕРВЫЙ ГОРОДСКОЙ»	–	–	–	22

29	ТОВ «ТРК «Академія», м. Одеса	«АКАДЕМІЯ» (комбіноване)	–	9	–	–
30	ТОВ «ТРК «Град», м. Чорноморськ Одеської області	«ГРАД»	1	6	–	1
31	ТОВ «ІНФОРМАЦІЙНЕ АГЕНТСТВО «МЕДІА-ІНФОРМ», м. Одеса	«МЕДІАІНФОРМ»	–	–	–	22
32	ТОВ «Балінформкомпанія», м. Балта Одеської області	«знак, який складається із стилізованих літер «Б» «І» «К»	–	–	–	10
33	ПП «ТРК «ПіТіВі» м. Полтава	«РТV»	–	4	2	–
34	ТОВ «ОСТАННІЙ БАСТІОН», м. Полтава	«ОСТАННІЙ БАСТІОН»	–	4	–	–
35	ТОВ Студія «Місто», м. Київ	«Ц ЦЕНТРАЛЬНИЙ» (комбіноване)	–	9	–	–
36	ТОВ «ТРК Рівне 1», м. Рівне	«РІВНЕ 1»	–	3	1	–
37	ТОВ «ТРК «Відікон», м. Суми	«V Відікон»	–	4	–	–
38	ТОВ ТРК «Академ TV», м. Суми	«АTV»	–	5	–	–
39	ПП «ТРК «СМАЙЛ», м. Тернопіль	«ін тб (комбіноване)»	–	4	2	–
40	ТОВ «TV-4», м. Тернопіль	«4 tv»	1	5	2	–
41	ДП «Дитяче телевізійне агенство», м. Хмельницький	«33 КАНАЛ» (комбіноване)	–	4	–	–
42	ТОВ «ПРО МЕДІА ГРУП», м. Городок Хмельницької області	«1 ПОДІЛЬСЬКИЙ»	1	2	2	–
43	ТОВ «ТРК «ВІККА», м. Черкаси	«ВІККА»	–	8	–	–
44	ТОВ «ТРК «Ільдана», м. Черкаси	«Ільдана»	–	7	–	–
45	ТОВ «Місто ТБ», м. Чернівці	«Місто ТБ» (КОМБІНОВАНЕ)	–	2	–	–
46	ТОВ «Чернівецький промінь», м. Чернівці	«ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ ПРОМІНЬ (КОМБІНОВАНЕ)»	–	2	–	–
47	АТ «Національна суспільна телерадіокомпанія України», м. Київ	«СУСПІЛЬНЕ ЛУЦЬК» та графічний елемент, виконаний у формі півкола	–	6	–	–
48		«СУСПІЛЬНЕ ВІННИЦЯ» та графічний елемент, виконаний у формі півкола	–	5	–	–
49		«СУСПІЛЬНЕ ДНІПРО» та графічний	–	12	–	–

		елемент, виконаний у формі півкола				
50		«СУСПІЛЬНЕ ЖИТОМИР» та графічний елемент, виконаний у формі півкола	–	9	–	–
51		«СУСПІЛЬНЕ УЖГОРОД» та графічний елемент, виконаний у формі півкола	–	6	–	–
52		«СУСПІЛЬНЕ ЗАПОРІЖЖЯ» та графічний елемент, виконаний у формі півкола	–	5	–	–
53		«СУСПІЛЬНЕ ІВАНО-ФРАНКІВСЬК» та графічний елемент, виконаний у формі півкола	–	4	–	–
54		«СУСПІЛЬНЕ КИЇВ» та графічний елемент, виконаний у формі півкола	–	6	–	–
55		«СУСПІЛЬНЕ КРОПИВНИЦЬКИЙ» та графічний елемент, виконаний у формі півкола	–	7	–	–
56		«КРИМ»/СУСПІЛЬНЕ КРИМ» та графічний елемент, виконаний у формі півкола	39	19	–	–
57		«СУСПІЛЬНЕ ДОНБАС» та графічний елемент, виконаний у формі півкола	18	16	–	–
58		«СУСПІЛЬНЕ ЛЬВІВ» та графічний елемент, виконаний у формі півкола	–	4	–	–
59		«СУСПІЛЬНЕ МИКОЛАЇВ» та графічний елемент, виконаний у формі півкола	–	5	–	–
60		«СУСПІЛЬНЕ ОДЕСА» та графічний елемент, виконаний у формі півкола	–	9	–	–
61		«СУСПІЛЬНЕ ПОЛТАВА» та	–	10	–	–

		графічний елемент, виконаний у формі півкола				
62		«СУСПІЛЬНЕ РІВНЕ» та графічний елемент, виконаний у формі півкола	–	3	–	–
63		«СУСПІЛЬНЕ СУМИ» та графічний елемент, виконаний у формі півкола	2	5	–	–
64		«СУСПІЛЬНЕ ТЕРНОПІЛЬ» та графічний елемент, виконаний у формі півкола	–	5	–	–
65		«СУСПІЛЬНЕ ХАРКІВ» та графічний елемент, виконаний у формі півкола	3	6	–	–
66		«СУСПІЛЬНЕ ХЕРСОН» та графічний елемент, виконаний у формі півкола	2	6	–	–
67		«СУСПІЛЬНЕ ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ» та графічний елемент, виконаний у формі півкола	–	4	–	–
68		«СУСПІЛЬНЕ ЧЕРКАСИ» та графічний елемент, виконаний у формі півкола	–	8	–	–
69		«СУСПІЛЬНЕ ЧЕРНІВЦІ» та графічний елемент, виконаний у формі півкола	–	2	–	–
70		«СУСПІЛЬНЕ ЧЕРНІГІВ» та графічний елемент, виконаний у формі півкола	3	7	–	–

Супутникове телевізійне мовлення (2022)

Супутник	Суб'єкти інформаційної діяльності, які отримали ліцензію на супутникове мовлення		Програма (логотип)	
	Amos 3/7, 4° зах.д.	1.	ТОВ «Телеканал СТБ»	1.
2.		ТОВ «Телеодин»	2.	«М1»
			3.	«М2»
3.		ТОВ «Бізнес Медіа ЛТД»	4.	«ПЕРШИЙ ДІЛОВИЙ»
4.		ТОВ «Новий канал»	5.	«Н»
5.		ПрАТ «ТРК «Люкс»	6.	«24»
6.		ТОВ «Магнолія-ТВ»	7.	«ЧП.INFO»
7.		ТОВ «Телемедіагруп»	8.	«МІ» «lady» «TELEVISION»
			9.	«ПЕРШИЙ»
			10.	«СУСПІЛЬНЕ КРИМ»
			11.	«СУСПІЛЬНЕ КУЛЬТУРА»
			12.	«СУСПІЛЬНЕ НОВИНИ»
8.		АТ «НСТУ»	13.	«СУСПІЛЬНЕ УЖГОРОД»
			14.	«КАРАВАН TV»
			15.	«ТВС»
			16.	«ТЕЛЕКАНАЛ ВОЗРОЖДЕНИЕ»
11.		ТОВ «ТРК «Відродження ТБ»	17.	«Малютко - TV»
12.		ТОВ «Телекомпанія «Малютко-ТВ»	18.	«BOUQUETV»
13.		ТОВ «Ідана Юкрейн»	19.	«асиметрична п'ятикутна зірка ICTV»
14.		ТОВ «Міжнародна комерційна ТРК» (ICTV)		20.
15.		ТОВ «АРС Магна продакшн»	21.	«8 КАНАЛ», «8 CHANNEL»
16.		КП «Телерадіокомпанія «Перший західний»	22.	«ПЕРШИЙ ЗАХІДНИЙ»
17.		ТОВ «Хмарочос Медіа»	23.	«ОЦЕ»
18.		КП «Регіональна телерадіокомпанія «Регіон-Донбас»	24.	«Донеччина·TV», «DTV»
				25.
19.		ТОВ «Дитячий телевізійний канал «Ляле»	26.	«ATR T»
20.		ТОВ «Телевізійна компанія «Атлант-СВ»	27.	«ECO TV»
21.	ТОВ «Телекомпанія «Еко-ТВ»	28.	«12 канал»	
22.	ТОВ «Слово Волині»	29.	«Галка в короні з печатки Ярослава Осмомисла»	
23.	Івано-Франківське обласне телебачення «Галичина»		30.	«PROVENCE»
24.	ТОВ «ТРК «Прованс»	31.	«GENUINETV»	
25.	ТОВ «Телекомпанія Дженьюін ТВ»	32.	«НАШ»	
26.	ТОВ «Наш 365»	33.	«4»	
27.	ТОВ «ТРК «Інтеррадіо»			

28.	ТОВ «ТРК «Нові комунікації» (запроваджено обмежувальні заходи (санкції) згідно з рішенням РНБО України та Указом Президента України)	34.	«Z ZIK»
29.	ТОВ «Телеканал «Прямий»	35.	«ПРЯМИЙ» (2 канали)
30.	ТОВ «Чорноморська телерадіокомпанія»	36.	«стилізоване зображення сонця та хвилі»
31.	ТОВ ТРК «112-ТВ» (запроваджено обмежувальні заходи (санкції) згідно з рішенням РНБО України та Указом Президента України)	37.	«112 Україна»
32.	ТОВ «Новини 24 години» (запроваджено обмежувальні заходи (санкції) згідно з рішенням РНБО України та Указом Президента України)	38.	«NEWSONE»
33.	ТОВ «Медіамережі.Одеса»	39.	«ODESA.LIVE»
34.	Підприємство з іноземними інвестиціями у формі ТОВ «ТРК «НБМ»	40.	«5»
35.	ТОВ «Тайм медіа» (запроваджено обмежувальні заходи (санкції) згідно з рішенням РНБО України та Указом Президента України)	41.	«ПЕРШИЙ НЕЗАЛЕЖНИЙ»
36.	ТОВ «Телепростір» (запроваджено обмежувальні заходи (санкції) згідно з рішенням РНБО України та Указом Президента України)	42.	«UKRLIVE»
37.	ДП «Парламентський телеканал «Рада»	43.	«РАДА»
38.	Приватне підприємство «ТЮСО»	44.	«ТЮСО»
39.	ТОВ «ТРК Наталі»	45.	«Наталі»
-	ТОВ «Телеканал «Прямий»	-	«ПРЯМИЙ»
-	ТОВ ТРК «112-ТВ» (запроваджено обмежувальні заходи (санкції) згідно з рішенням РНБО України та Указом Президента України)	-	«112 Україна»
-	ТОВ «Міжнародна комерційна ТРК» (ICTV)	-	«ICTV2»
-	ТОВ «ТРК «Нові комунікації» (запроваджено обмежувальні заходи (санкції) згідно з рішенням РНБО України та Указом Президента України)	-	«Z ZIK» (2 канали)
-	ТОВ «Новини 24 години» (запроваджено обмежувальні заходи (санкції) згідно з рішенням РНБО України та Указом Президента України)	-	«NEWSONE» (2 канали)

Astra 4A, 5° сх.д.	-	Підприємство з іноземними інвестиціями у формі ТОВ «ТРК «НБМ»	-	«5»
	-	ТОВ «Тайм медіа» (запроваджено обмежувальні заходи (санкції) згідно з рішенням РНБО України та Указом Президента України)	-	«ПЕРШИЙ НЕЗАЛЕЖНИЙ» (2 канали)
	-	ТОВ «ТРК «Інтеррадіо»	-	«4»
	-	ТОВ «Телепростір» (запроваджено обмежувальні заходи (санкції) згідно з рішенням РНБО України та Указом Президента України)	-	«UKRLIVE»
	-	ТОВ «Медіамережі.Одеса»	-	«ODESA.LIVE»
	40.	ТОВ «ТРК «Студія 1+1»	46.	«1+1»
			47.	«1+1 Україна» (2 канали)
	41.	ТОВ «Золота середина»	48.	«OBOZREVATEL»
	42.	ТОВ «Тотвельд»	49.	«XSPORT»
	43.	ПрАТ «Телеканал «Інтер»	50.	«Інтер»
			51.	«Інтер +»
	44.	ТОВ «ТС «Служба інформації»	52.	«НТН»
	45.	ТОВ «Дідживан»	53.	«УНІАН» (2 канали)
	46.	ТОВ «Уніан ТБ»	54.	«ПЛЮСПЛЮС»
	47.	ТОВ «ТРК «Корисне ТБ»	55.	«ДАЧА»
			56.	«EPOQUE»
	48.	ТОВ «Мьюзік бокс Україна»	57.	«MUSIC BOX»
	49.	ТОВ «ТРК «Алма»	58.	«ФАУНА»
			59.	«НАУКА»
			60.	«ТЕРРА»
	50.	ТОВ «Музичний канал «О-ТВ»	61.	«O-TV»
	51.	ТОВ «МИ-УКРАЇНА»	62.	«МИ-УКРАЇНА» (2 канали)
	52.	ТОВ «Реал Істейт-ТВ»	63.	«бігуді»
	53.	КП КМР «Телекомпанія «Київ»	64.	«КИЇВ»
	54.	ТОВ «ТРК «Трофей ТВ»	65.	«ТРОФЕЙ»
	55.	ТОВ «Дорослі канали»	66.	«BOLT»
	56.	ТОВ «Квартал ТВ»	67.	«KVARTAL TV»
	57.	ТОВ «ТРК «Кіно ТВ»	68.	«Ентер-фільм»
	58.	ТОВ «Справжні канали»	69.	«FILMUADRAMA»
	59.	ТОВ «Телеканал «Мега»	70.	«М»
	60.	ТОВ «Країна ТВ»	71.	«SONATA TV»
	61.	ТОВ «ТРК «Музика ТВ»	72.	«ПІКСЕЛЬ TV»
	62.	ТОВ «Музичне телебачення»	73.	«ZOOM»
	63.	ТОВ «ТРО «Мульті Медіа Сервіс»	74.	«K1»
	64.	ТОВ «Телеканал «K2»	75.	«K2»
	65.	ТОВ «ТРК «Донбас Онлайн»	76.	«Донбас Онлайн»
	66.	ТОВ «Гравіс-Кіно»	77.	«2+2»
	67.	ТОВ «ТРК «Експрес-Інформ»	78.	«5+»
	68.	ПрАТ «Телекомпанія «Тет»	79.	«ТЕТ»
	69.	ТОВ «Наша Прага»	80.	«Максі-ТВ»
	70.	ТОВ «Віжн Медіа»	81.	«Paramount Comedy»
	71.	ТОВ «ТРК «ЮНС»	82.	«UNC»
	72.	ТОВ «Голдберрі»	83.	«ЕСПРЕСО»

	73.	ТОВ «Солар медіа»	84.	«Сонце»
	74.	ТОВ «Медіа група «Надія»	85.	«Надія»
	75.	ТОВ «Так ТВ центр+»	86.	«ТАК TV»
	76.	ТОВ «Апостроф ТВ»	87.	«Апостроф tv» (2 канали)
	77.	ТОВ «Канон комунікейшн»	88.	«ЗОРЯНИЙ»
	78.	ТОВ «Здорове ТБ»	89.	«36,6 TV»
			90.	«КусКус»
	79.	ТОВ Студія «Місто»	91.	«Ц ЦЕНТРАЛЬНИЙ»
	80.	ВМП «Горизонт»	92.	«СВАРОЖИЧИ»
	81.	ТОВ «Рибалка-ТВ»	93.	Об'єктом знака є позначення у білому виконанні. Зображувальним елементом є стилізоване профільне зображення риби у вигляді двох трикутників та двох вертикальних ліній поміж ними
	82.	ТОВ «ТРК «Світло»	94.	«НОВИЙ ХРИСТИАНСКИЙ»
	83.	ТОВ «Дитяче телебачення України»	95.	«NIKI kids»
			96.	«NIKI junior»
	84.	ТОВ «Телеканал «Є!»	97.	«Перший канал»
	85.	ТОВ «Телестудія «Астра-ТБ»	98.	КРТ
	86.	ТОВ «Музичний телеканал ру м'юзік»	99.	«посмішка чоловічка, поміщена в чотирикутник із округленими кутами з написом EUMUSIC»
	87.	ТОВ «Свромедіа Україна»	100.	«Farmer&Argo TV»
	88.	ТОВ «Сіріус медіа продакшн»	101.	«Si SIRIUS»
	89.	ТОВ «Музичний телеканал ЮЕЙ МЬЮЗІК»	102.	«4ever music»
	90.	ДП «ТРК «Аверс» ВАТ «Корпорація «Аверс»	103.	«АВЕРС»
	91.	ТОВ «ТРК Міський телеканал»	104.	ТВ-1
	92.	ДП «Мультимедійна платформа іномовлення України»	105.	«ДОМ»
Eutelsat Ka-Sat 9, 9° сх.д.	93.	ТОВ «Ейчді фешн»	106.	«HDFASHION& LifeStyle»
	94.	ТОВ «Наше медіа»	107.	«#НАШЕ ПЕТРО»
Eutelsat 9B, 9° сх.д.	95.	ТОВ «Стар медіа ТБ»	108.	«STAR cinema»
Hotbird-13, 13° сх.д.	-	ДП «Мультимедійна платформа іномовлення України»	109.	«FREEDOM»
	-	ТОВ «Голдберрі»	-	«ЕСПРЕСО»
Astra 5B, 31,5° сх.д.	-	АТ «НСТУ»	110.	«КРЫМ»
Türksat-3A, 42° сх.д.	-	ДП «Мультимедійна платформа іномовлення України»	-	«FREEDOM»

Azerspace-1, 46° сх.д.	96.	ТОВ «Фешн ТВ-Україна»	111.	FASHIONTV
	97.	ТОВ «Телеканал ІНРЕЙТИНГ ТІВІ»	112.	«inRating»
	98.	ТОВ «Ісландія»	113.	«ІСЛАНДІЯ»
	99.	ТОВ «Юкрейніан Фешн Груп»	114.	«UA FASHION TV»
	100.	Підприємство об'єднання громадян (релігійної організації, профспілки) «ТРК «Е-лімпік»	115.	«EQUALYMPIC»
	101.	ТОВ «Інформаційне агентство «Правдатут»	116.	«ПРАВДА ТУТ»

Додаток № 10

Супутникове радіомовлення (2022)

Супутник	Суб'єкти інформаційної діяльності, які отримали ліцензію на супутникове мовлення		Програма (позивний)	
	Astra 4A, 5° сх. д.	1	АТ «НСТУ»	1
2				«Українське радіо»
3				«Радіо Промінь»
4				«Радіо Культура»
5				«fm тиса»
6				«Голос Донбасу»
2		ТОВ «ТРК Еммануїл»	7	«радіо Еммануїл»
Amos 3/7, 4° зах. д.	3	ТОВ «Телевізійна компанія «Атлант-СВ»	8	«Радіо Мейдан»

Додаток № 11

Доступ до програм та розміщення вітчизняних телерадіопрограм на іноземних супутниках

Назва супутникового ретранслятора	Країна походження	Кількість каналів
Amos 3/7	Ізраїль	46 ТБ + 1 РМ
Astra 4A	Швеція	77 ТБ + 7 РМ
Astra 5B	Швеція	1
Eutelsat Ka-Sat 9	Франція	2
Eutelsat 9B	Франція	1
Hot Bird 13°	Франція	2
Azerspace-1	Азербайджанська Республіка	6
Türksat-3A	Турецька Республіка	1
Загалом		136 ТБ + 8 РМ
Відкритих каналів (за ліцензією)		87 ТБ + 8 РМ
Кодованих каналів (за ліцензією)		49 ТБ
Відкритих каналів (за даними моніторингу)		72 ТБ + 7 РМ
Кодованих каналів (за даними моніторингу)		18 ТБ
Відсутність мовлення (за даними моніторингу)		46 ТБ + 1 РМ

Результати моніторингу ефіру загальнонаціональних телеканалів у частині мовлення українською мовою відповідно до вимог законодавства за 2022 рік

№	Назва каналу	період моніторингу								
		січень			травень			серпень		
		з 07 до 22 години	з 07 до 18 години	з 18 до 22 години	з 07 до 22 години	з 07 до 18 години	з 18 до 22 години	з 07 до 22 години	з 07 до 18 години	з 18 до 22 години
1	I+1	77%	77%	78%	99,08%	99,39%	100%	99%	99%	98%
2	Україна	76%	76%	76%	99,08%	99,39%	100%	анульовано ліцензію на мовлення		
3	Інтер	81%	78%	88%	99,08%	99,39%	100%	99%	99%	98%
4	СТБ	79%	75%	89%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
5	Новий канал	99%	99%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
6	ICTV	86%	87%	83%	99,08%	99,39%	100%	99%	99%	98%
7	K1	82%	83%	79%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
8	ПЕРШИЙ	100%	100%	100%	99,08%	99,39%	100%	99%	99%	98%
9	K2	100%	100%	100%	99,07%	98,73%	100%	99%	99%	98%
10	5 канал	100%	100%	100%	99,3%	99%	100%	100%	99%	100%
11	Еспресо	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
12	НЛО	99%	99%	100%	100%	100%	100%	анульовано ліцензію на мовлення		
13	Індіго	98%	100%	93%	100%	100%	100%	анульовано ліцензію на мовлення		
14	Мега	99%	98%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
15	Україна 24	98%	99%	96%	99,07%	98,73%	100%	анульовано ліцензію на мовлення		
16	M1	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
17	Xsport	96%	94%	100%	99,7%	99,7%	100%	100%	100%	100%
18	Рада	100%	100%	100%	99,08%	99,39%	100%	99%	99%	98%
19	Прямий	100%	100%	100%	99,6%	99,4%	100%	100%	99%	100%
20	СУСПІЛЬНЕ КУЛЬТУРА	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
21	НТН	81%	76%	79%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
22	ТЕТ	96%	99%	87%	100%	99,7%	100%	100%	100%	100%
23	2+2	91%	97%	76%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
24	ПлюсПлюс	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
25	ШКСЕЛЬ TV	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
26	Ентер фільм	98%	98%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
27	4 канал	100%	100%	100%	99,08%	99,39%	100%	99%	99%	98%
28	ZOOM	100%	100%	100%	99,08%	99,39%	100%	99%	99%	98%
29	Уніан				99,08%	99,39%	100%	99%	99%	98%

	Назва каналу	період моніторингу		
		жовтень		
		з 07 до 22 години	з 07 до 18 години	з 18 до 22 години
1	1+1	99%	99%	100%
2	Інтер	99%	99%	100%
3	СТБ	100%	100%	100%
4	Новий канал	100%	100%	100%
5	ICTV	99%	99%	100%
6	K1	100%	100%	100%
7	ПЕРШИЙ	99%	99%	100%
8	K2	99%	99%	100%
9	5 канал	100%	99%	100%
10	Еспресо	100%	100%	100%
11	Мега	100%	100%	100%
12	M1	100%	100%	100%
13	Xsport	99,8%	99,8%	100%
14	Рада	99%	99%	100%
15	Прямий	100%	100%	100%
16	СУСПІЛЬНЕ КУЛЬТУРА	98%	100%	94%
17	НТН	100%	100%	100%
18	ТЕТ	99%	100%	99%
19	2+2	100%	100%	100%
20	ПлюсПлюс	100%	100%	100%
21	ПКСЕЛЬ TV	100%	100%	100%
22	Ентер фільм	100%	100%	100%
23	4 канал	99%	99%	100%
24	ZOOM	99%	99%	100%
25	Уніан	99%	99%	100%

Результати моніторингу ефіру загальнонаціональних радіомовників у частині обсягу пісень українською мовою та ведення передач державною мовою відповідно до законодавства за 2022 рік

№ з/п	Назва каналу	січень				травень			
		Обсяг україномовних пісень			Обсяг ведення передач державною мовою	Обсяг україномовних пісень			Обсяг ведення передач державною мовою
		протягом доби	з 07:00 до 14:00	з 15:00 до 22:00		протягом доби	з 07:00 до 14:00	з 15:00 до 22:00	
1	Країна ФМ	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
2	Українське радіо	100%	-	-	100%	100%	-	-	99%
3	Пятниця	40%	41%	39%	92%	50%	49%	52%	100%
4	Шансон	40%	39%	39%	78%	43%	43%	46%	100%
5	Наше радіо	44%	41%	37%	73%	-	-	-	99%
6	Радіо «Промінь»	89%	100%	90%	100%	97%	100%	87%	100%
7	Радіо «Культура»	87%	100%	73%	100%	100%	-	-	99%
8	Русское радио	43%	39%	44%	75%	100%	100%	100%	100%
9	Радіо НВ	57%	41%	38%	89%	100%	100%	-	100%
10	Авторадіо	40%	39%	36%	72%	47%	49%	46%	100%
11	Перець FM	49%	52%	47%	84%	43%	47%	46%	100%
12	Люкс ФМ	45%	45%	45%	100%	42%	38%	38%	100%

№ з/п	Назва каналу	червень				липень			
		Обсяг україномовних пісень			Обсяг україномовних пісень	Обсяг ведення передач державною мовою			Обсяг ведення передач державною мовою
		протягом доби	з 07:00 до 14:00	з 15:00 до 22:00		протягом доби	з 07:00 до 14:00	з 15:00 до 22:00	
1	Країна ФМ	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
2	Українське радіо	100%	-	-	98%	100%	100%	-	98%
3	Пятниця	50%	51%	53%	100%	50%	52%	51%	96%
4	Шансон	43%	41%	43%	100%	43%	40%	43%	100%
5	Наше радіо	100%	100%	100%	-	100%	100%	100%	100%
6	Радіо «Промінь»	99%	100%	94%	100%	95%	100%	100%	100%
7	Радіо «Культура»	100%	-	-	98%	100%	100%	-	98%
8	Радіо БАЙРАКТАР	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
9	Радіо НВ	82%	40%	100%	96%	84%	40%	100%	92%
10	Авторадіо	47%	44%	45%	100%	48%	48%	44%	100%
11	Перець FM	44%	47%	42%	100%	44%	51%	52%	100%
12	Люкс ФМ	42%	39%	38%	100%	45%	40%	43%	100%

№ з/п	Назва каналу	жовтень			
		Обсяг україномовних пісень			Обсяг ведення передач державною мовою
		протягом доби	з 07:00 до 14:00	з 15:00 до 22:00	
1	Країна ФМ	100%	100%	100%	100%
2	Українське радіо	100%	-	-	99%
3	Пятниця	51%	53%	54%	96%
4	Шансон	41%	41%	41%	100%
5	Наше радіо	98%	93%	100%	100%
6	Радіо «Промінь»	100%	100%	-	98%
7	Радіо «Культура»	100%	-	-	99%
8	Радіо БАЙРАКТАР	100%	100%	100%	100%
9	Радіо НВ	82%	40%	-	93%
10	Авторадіо	Анульовані ліцензії на мовлення			
11	Перець FM	46%	48%	48%	100%
12	Люкс ФМ	47%	50%	49%	100%

Додаток № 14

Результати моніторингу ефіру загальнонаціональних радіомовників у частині пісень офіційними мовами Європейського Союзу відповідно до умов ліцензії та ведення передач державною мовою відповідно до законодавства

№ з/п	Назва каналу	січень							травень						
		Українська мова			Європейські мови			Обсяг ведення передач державною мовою	Українська мова			Європейські мови			Обсяг ведення передач державною мовою
		протягом доби	з 07:00 до 14:00	з 15:00 до 22:00	протягом доби	з 07:00 до 14:00	з 15:00 до 22:00		протягом доби	з 07:00 до 14:00	з 15:00 до 22:00	протягом доби	з 07:00 до 14:00	з 15:00 до 22:00	
1	Мелодія	29%	31%	27%	71%	69%	73%	71%	-	-	-	-	-	-	94%
2	Kiss FM	27%	25%	28%	73%	75%	72%	96%	32%	34%	34%	67%	65%	66%	100%
3	Hit FM	28%	28%	28%	70%	72%	70%	78%	31%	32%	33%	69%	68%	67%	100%

№ з/п	Назва каналу	червень							липень						
		Українська мова			Європейські мови			Обсяг ведення передач державною мовою	Українська мова			Європейські мови			Обсяг ведення передач державною мовою
		протягом доби	з 07:00 до 14:00	з 15:00 до 22:00	протягом доби	з 07:00 до 14:00	з 15:00 до 22:00		протягом доби	з 07:00 до 14:00	з 15:00 до 22:00	протягом доби	з 07:00 до 14:00	з 15:00 до 22:00	
1	Мелодія	28%	29%	27%	72%	71%	73%	100%	29%	30%	27%	71%	70%	73%	100%
2	Kiss FM	32%	32%	33%	67%	66%	67%	100%	31%	41%	42%	68%	59%	55%	100%
3	Hit FM	30%	31%	29%	70%	69%	71%	100%	29%	30%	31%	71%	70%	69%	100%

№ з/п	Назва каналу	ЖОВТЕНЬ						
		Українська мова			Європейські мови			Обсяг ведення передач державною мовою
		протягом доби	з 07:00 до 14:00	з 15:00 до 22:00	протягом доби	з 07:00 до 14:00	з 15:00 до 22:00	
1	Мелодія	31%	31%	30%	69%	69%	70%	100%
2	Kiss FM	33%	35%	35%	65%	64%	61%	100%
3	Hit FM	33%	32%	33%	67%	68%	67%	100%